

Celem Orange Polska* jest osiągnięcie silnej, wiodącej pozycji we wszystkich podstawowych segmentach działalności.

Źródłem naszego sukcesu jest bogata oferta nowoczesnych rozwiązań konwergentnych, prężne i aktywne struktury sprzedażowe oraz wysoka jakość obsługi klienta, wspierane przez sprawną i efektywną organizację ze zmotywowaną kadrą pracowników.

Spis treści

01 Wprowadzenie	26 Wyniki finansowe
02 Orange Polska w liczbach	30 Odpowiedzialność społeczna
04 Podstawowe informacje o Orange Polska	36 Kadra zarządzająca
06 List Prezesa	37 Zarząd
08 Średniokresowy plan działań na lata 2013-15	38 Ład korporacyjny
10 Osiągamy cele i mierzymy wyżej	38 Rola akcjonariuszy
10 Większa integracja	38 Rada Nadzorcza
12 Większa konwergencja	39 Kontrola wewnętrzna, w tym zarządzanie ryzykiem
14 Większa elastyczność	40 Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej
16 Wyniki operacyjne 2012	44 Sprawozdanie z działalności komitetów Rady Nadzorczej
16 Otoczenie rynkowe	48 Sprawozdanie finansowe
17 Otoczenie regulacyjne	
18 Produkty i usługi	
20 Klienci i dystrybucja	
22 Technologia	
24 Zasoby ludzkie	

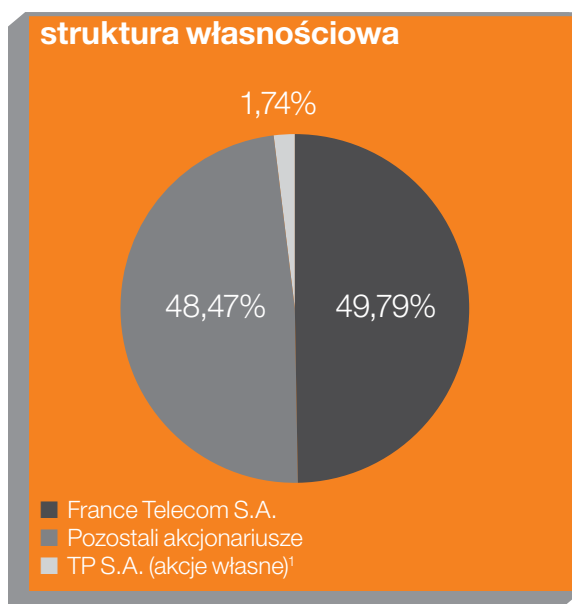
*Grupa Kapitałowa Telekomunikacja Polska, zwana dalej „Orange Polska”, „Grupa”.

witamy

W roku gwałtownych przemian na polskim rynku telekomunikacyjnym, Orange Polska musiała się dostosować do trzech zagrożeń: pogarszających się wskaźników makroekonomicznych, wojen cenowych na rynku komórkowym oraz dalszych obniżek stawek MTR. Do końca roku podejmowaliśmy intensywne wysiłki, osiągając wzrost liczby klientów zarówno w segmencie komórkowym jak i szerokopasmowego dostępu do Internetu. Jednocześnie przygotowaliśmy średniookresowy plan działań, który jest odpowiedzią na nowe warunki rynkowe i ma zapewnić stabilną przyszłość naszej firmie.

Orange Polska w liczbach

W 2012 roku, udział Orange Polska w poszczególnych segmentach rynku telekomunikacyjnego w Polsce, w ujęciu wartościowym, wynosił: 63,6% w rynku stacjonarnych usług głosowych, 39,8% w rynku szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz 29,6% w rynku komórkowym. 49,79% akcji TP S.A. jest w posiadaniu France Telecom.

¹ prawa głosu wynikające z akcji własnych nie mogą być wykonywane na Walnym Zgromadzeniu TP S.A.

osiągnięcia finansowe w 2012 roku

- przychody Grupy: 14,1 mld zł
- skorygowana EBITDA: 4,8 mld zł, na poziomie 34,2% przychodów¹
- wolne przepływy pieniężne netto²: 1,5 mld zł
- stopa dywidendy: 6-7%³
- 101 mln zł oszczędności kosztowych w 2012 roku pomogło zmniejszyć bazę kosztową łącznie o 8,4% (tj. 0,9 mld zł) od 2009 roku
- solidna struktura finansowa ze wskaźnikiem zadłużenia netto na poziomie 28% oraz wskaźnikiem zadłużenia netto do EBITDA w wysokości 1

osiągnięcia operacyjne w 2012 roku

- 237 tys. nowych przyłączeń klientów komórkowych netto
- wartościowy udział w rynku na poziomie 29% (w 4 kw. 2012)
- wzrost liczby smartfonów o 55% rok-do-roku, do 3,3 mln
- przyrost liczby abonentów mobilnych usług dostępu do Internetu o 33% rok-do-roku, do 985 tys.
- 248 tys. klientów 3P
- wzrost ARPU dla usług szerokopasmowych w 4 kw. o 5,1% rok-do-roku
- wzrost liczby klientów telewizji o 11% rok-do-roku, do ponad 700 tys.

¹ wyniki pro-forma skorygowane o wyłączenie z konsolidacji spółek Emitel oraz Paytel, a także z wyłączeniem zysku ze sprzedaży udziałów w Emitel (+1 183 mln zł), zawiązania rezerwy na karę nałożoną przez Komisję Europejską (-458 mln zł), kosztów restrukturyzacji (-172 mln zł) oraz zawiązania rezerwy na roszczenia DPTG (-35 mln zł)

² z wyłączeniem zapłaty 550 mln EUR na rzecz DPTG

³ w odniesieniu do kursu akcji w okresie od połowy lutego do marca 2013

0,5 zł

dywidenda na akcję*

*wymaga zatwierdzenia przez WZA

6-7%

stopa dywidendy**

** w odniesieniu do kursu akcji w okresie od połowy lutego do marca 2013

przychody (w mln zł)

2011	14 756
2012	14 147

zmiana: -4,1%

struktura przychodów (w mln zł)

telefonia stacjonarna

2011*	4 569
-------	-------

2012	4 032
-------------	--------------

telefonia komórkowa

2011*	7 010
-------	-------

2012	6 806
-------------	--------------

przesył danych

2011*	2 418
-------	-------

2012	2 424
-------------	--------------

sprzedaż towarów i inne

'11*	759
------	-----

'12	885
------------	------------

*Pro forma, z wyłączeniem spółki Emitel

34,2%

marża EBITDA
w 2012 roku

101 mln zł

oszczędności kosztowych
w 2012 roku

¹ wyniki pro-forma skorygowane o wyłączenie z konsolidacji spółek Emitel i Paytel, a także z wyłączeniem zysku ze sprzedaży udziałów w Emitel (+1.183 mln zł), zawiązania rezerwy na karę nałożoną przez Komisję Europejską (-458 mln zł), kosztów restrukturyzacji (-172 mln zł) oraz zawiązania rezerwy na roszczenia DPTG (-35 mln zł)

² z wyłączeniem zapłaty 550 mln EUR na rzecz DPTG

³ skorygowane o wyłączenie z konsolidacji spółek Emitel i Paytel

wolne przepływy pieniężne netto (wykazane w sprawozdaniu) (w mln zł)

2011	pro-forma ³	2 403
2012	1 542²	

zmiana: -35,8%

zysk netto (w mln zł)

2011	pro-forma ³	1 918
2012	855	

zmiana: -55,4%

EBITDA skorygowana¹ (w mln zł)

2011	pro-forma ³	5 318
2012	4 845	

zmiana: -8,9%

EBITDA skorygowana¹ (w mln zł, jako % przychodów)

2011	pro-forma ³	36,0%
2012	34,2%	

zmiana: -1,8pp

podstawowe informacje o Orange Polska

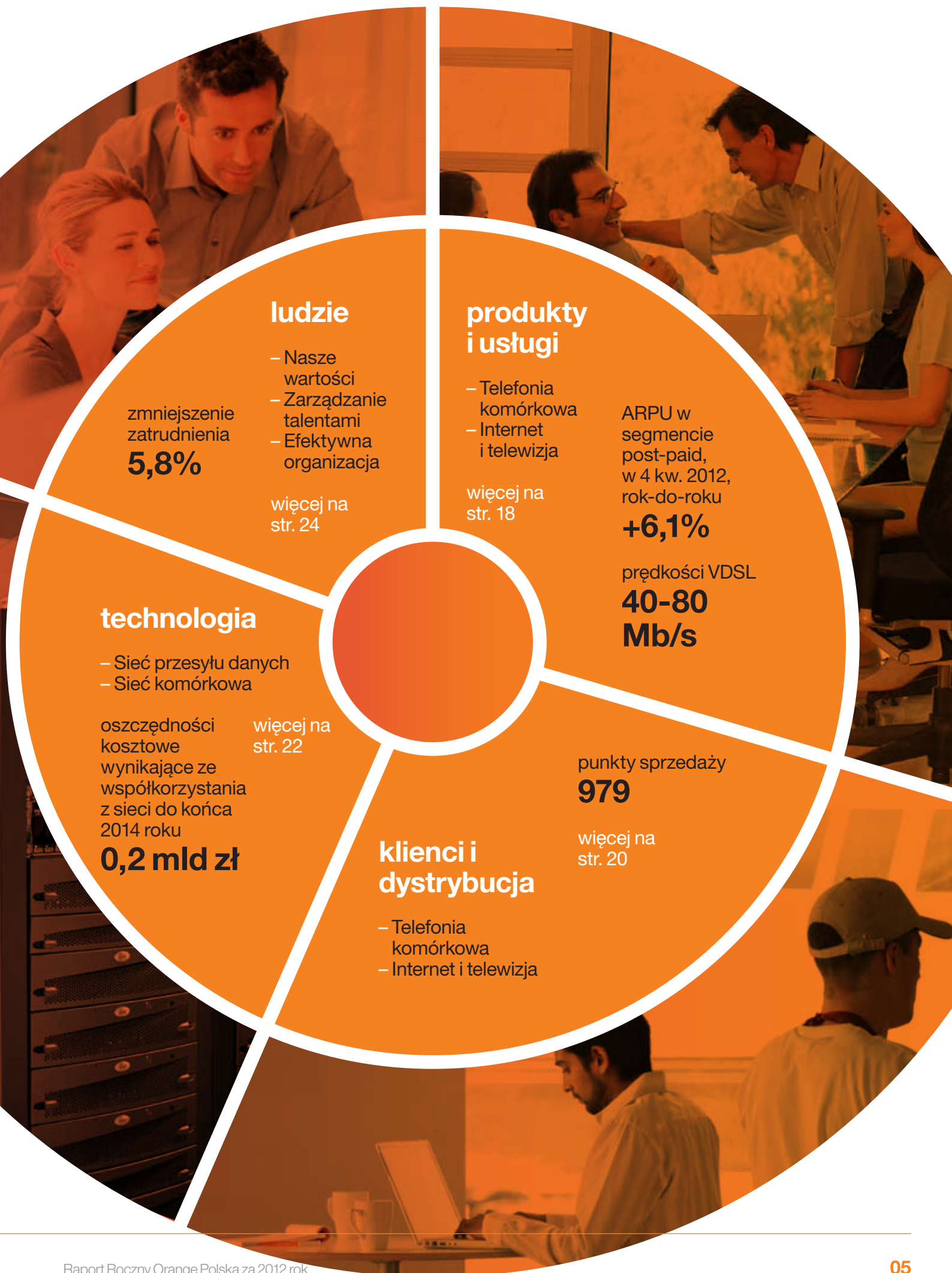
22 413

pracowników
(na koniec roku)

ponad
20 mln

klientów różnych usług

Orange Polska jest największym dostawcą usług telekomunikacyjnych w Polsce. Działa we wszystkich segmentach rynku telekomunikacyjnego. Grupa posiada największą w Polsce infrastrukturę techniczną, wspierającą świadczenie usług z zakresu telefonii stacjonarnej i komórkowej oraz przesyłu danych.

list prezesa

„W 2012 roku, pomimo trudnych warunków operacyjnych, Orange Polska osiągnęła dalszy postęp zarówno pod względem komercyjnym jak i w zakresie optymalizacji kosztów.”

Szanowni Akcjonariusze,

2012: Rok nieustannych wyzwań i postępu pod względem komercyjnym

Niniejszym przedstawiam wyniki Grupy za 2012 rok. Był to wymagający rok dla nas i dla całej branży telekomunikacyjnej. Polski rynek telekomunikacyjny przechodzi najpoważniejsze przemiany w historii, wynikające z pogarszających się prognoz makroekonomicznych, kolejnych obniżek opłat za zakańczanie połączeń w sieciach komórkowych oraz intensywnej konkurencji cenowej, zwłaszcza w komórkowym segmencie rynku. Nagromadzenie tych niekorzystnych czynników wywarło w 2012 roku presję na wyniki Grupy, a w konsekwencji zmusiło nas w październiku ubiegłego roku do aktualizacji celów całorocznych.

Pomimo trudnych warunków operacyjnych, Orange Polska osiągnęła w 2012 roku dalszy postęp zarówno pod względem komercyjnym jak i w zakresie optymalizacji kosztów. W porównaniu z 2011 rokiem zwiększyliśmy liczbę klientów telefonii komórkowej o 1,6%, mimo intensywnej konkurencji. Jednocześnie odwróciłyśmy niekorzystne trendy komercyjne w segmencie szerokopasmowego dostępu do Internetu; wzrost średnich przychodów na abonenta z usług dostępu szerokopasmowego, w ujęciu rocznym, osiągnął w czwartym kwartale poziom 5%; także liczba klientów tych usług zaczęła ponownie rosnąć. Te korzystne zmiany udało się osiągnąć dzięki realizacji strategii łączenia różnych produktów w pakiety w celu dostarczenia klientom bardziej kompleksowych rozwiązań.

Odświeżenie wizerunku przez zmianę marki

Uważam, że zmiana marki zakończyła się dużym sukcesem, a Grupa przez wiele lat będzie czerpać korzyści z tej bardzo potrzebnej operacji. Zmiana marki usług stacjonarnych umożliwiła odświeżenie naszego wizerunku, a jednocześnie ułatwiła wprowadzenie pierwszej konwergentnej oferty na polskim rynku pod nazwą Orange Open, w skład której wchodzi zarówno usługi stacjonarne jak i komórkowe. Nowa oferta odniosła w ubiegłym roku sukces sprzedażowy, a Grupa zamierza ją nadal promować jako flagowe rozwiązanie konwergentne dla klientów indywidualnych.

Równolegle do zmiany marki usług stacjonarnych na Orange, przyczyniliśmy się do sukcesu EURO 2012, którego Polska była współgospodarzem, poprzez zapewnienie niezawodnej infrastruktury i usług telekomunikacyjnych na potrzeby UEFA przez cały okres turnieju. Mistrzostwa okazały się wielkim sukcesem zarówno dla Polski jak i dla naszej Grupy, która odniosła korzyści wizerunkowe oraz zebrała ważne doświadczenia w zakresie działalności ICT. Jestem przekonany, że te doświadczenia z pewnością zaprocentują w przyszłości.

Ścisła kontrola kosztów

Przez cały rok kontynuowaliśmy wysiłki na rzecz optymalizacji bazy kosztowej. Realizowaliśmy działania oszczędnościowe zapoczątkowane w poprzednich latach, takie jak program odejść dobrowolnych czy współkorzystanie z radiowej sieci dostępowej, a także podejmowaliśmy nowe inicjatywy. Po raz kolejny udało nam się skutecznie zoptymalizować koszty, które w porównaniu z 2011 rokiem obniżyły się o 1,4%. W efekcie podjętych w okresie realizacji planu średniookresowego działań na rzecz optymalizacji kosztów,

Jedna marka dla usług stacjonarnych i komórkowych

Jednolita obecność na rynku detalicznym

zatrudnienie w Grupie spadło łącznie o ponad 5 tys. etatów, a baza kosztowa zmniejszyła się o blisko 0,9 mld zł (w porównaniu z 2009 rokiem). Jednocześnie, przystąpiliśmy do optymalizacji nakładów inwestycyjnych, obniżając je w porównaniu z 2011 rokiem o ponad 9%.

2013-15: Nowe podejście w nowych warunkach rynkowych

Zareagowaliśmy na nagłe i nieprzewidziane pogorszenie otoczenia operacyjnego. Dostrzegamy także potrzebę dalszych zmian w celu dostosowania Grupy do nowych warunków rynkowych, w których nie można zakładać wzrostów. Wraz z wynikami za 2012 rok, Zarząd przyjął nowy średniookresowy plan działań, którego celem jest ochrona interesów Grupy i jej interesariuszy, w tym akcjonariuszy.

— Grupa będzie oferować pełny zakres zorientowanych na klienta rozwiązań konwergentnych, zaspokajających całość potrzeb klientów w dziedzinie telekomunikacji. Grupa planuje objąć usługami konwergentnymi około 50% klientów w segmencie post-paid wobec około 1% obecnie. Usługi te będą dostarczane klientom za pośrednictwem nowoczesnej sieci sprzedaży i dystrybucji, która zapewni jednolitą obsługę we wszystkich kanałach kontaktu z klientem. Orange będzie świadczyć usługi poprzez szeroko dostępną zintegrowaną sieć telekomunikacyjną, gwarantującą klientom dobrą łączność w ramach sieci. Dzięki temu Grupa planuje osiągnąć wiodącą pozycję na wszystkich kluczowych rynkach, a także zyskać status najczęściej polecanego przez klientów operatora telekomunikacyjnego w Polsce.

— Grupa dokona przeglądu alokacji zasobów w celu wypracowania bardziej efektywnego i elastycznego modelu biznesowego, lepiej dostosowanego do wymagającego otoczenia rynkowego. Grupa przyspieszy realizację programu optymalizacji kosztów i zwiększy produktywność. Jednocześnie Grupa przeanalizuje możliwości outsourcingu różnych aktywności oraz możliwości zbycia składników majątku nie związanych z podstawową działalnością w celu poprawy efektywności. Grupa przeznaczy znacznie mniej zasobów na standardowe nakłady inwestycyjne, zachowując kapitał na potencjalne inwestycje w pasmo częstotliwości dla usług 4G, a przy tym utrzymując bezpieczną strukturę bilansu.

Korzystając z okazji, pragnę podziękować wszystkim pracownikom Orange Polska za ich wysiłek i zaangażowanie, gdyż to dzięki nim mogliśmy zrealizować nasze plany i będziemy w stanie sprostać wyzwaniom, jakie niesie przyszłość. Jednocześnie, jestem głęboko przekonany, że nasz nowy średniookresowy plan działań odniesie sukces oraz że dokładnie takie działania powinniśmy podjąć, aby zapewnić Grupie długofalową rentowność. Są one dla nas także szansą, by za kilka lat, gdy poprawi się otoczenie rynkowe, wyjść z obecnej sytuacji jeszcze mocniejszym.

Maciej Witucki
Prezes Zarządu
Telekomunikacja Polska

średniookresowy plan działań na lata 2013-2015

Wraz z końcem 2012 roku,
Orange Polska zamknęła
jeden rozdział, a rozpoczęła
następny.

generacja
zasobów

konwergencja

wygodna w użyciu
technologia,
transparentne usługi
dostępne o każdej
porze i w każdym
miejscu

klient

rozwiązania
zorientowane
na klienta zamiast
produktów
i technologii

łączność

płynna łączność
poprzez szeroko
dostępną sieć
konwergentną

średniookresowy plan działań w skrócie

kapitał

selektywne
inwestycje,
utrzymanie
solidnego bilansu

efektywność kosztowa

efektywny model
biznesowy z
elastyczniejszą bazą
kosztową

Alokacja
zasobów

Średniookresowy plan działań na lata 2010-2012 został opracowany w odpowiedzi na ówczesne wyzwania i zakładał koncentrację na podstawowej działalności po zawarciu przełomowego porozumienia z Regulatorem, odzyskanie inicjatywy na kluczowych rynkach i poprawę pozycji rynkowej, a także ewolucję modelu operacyjnego w celu ograniczenia bazy kosztowej i utrzymania rentowności.

Wszystkie podjęte działania wydały owoce. Dziś, nasze relacje z Regulatorem są konstruktywne. Odzyskaliśmy wiodącą pozycję na rynku komórkowym w ujęciu wartościowym, a także przywróciliśmy konkurencyjność w segmencie usług szerokopasmowych. Podjęliśmy wspólne projekty, w tym dotyczące współkorzystania z sieci (z T-Mobile) oraz telewizji (z TVN), które mają kluczowe znaczenie dla naszej przyszłości. Od 2009 roku zmniejszyliśmy roczną bazę kosztową o 900 mln zł, a w latach 2010-2012 wygenerowaliśmy wolne przepływy pieniężne w wysokości 6,4 mld zł i taką samą kwotę przekazaliśmy akcjonariuszom poprzez dywidendę i skup akcji własnych.

Teraz rozpoczęliśmy nowy rozdział: w 2013 roku stajemy wobec bezprecedensowej konkurencji na nasyconym rynku telekomunikacyjnym, w warunkach stagnacji polskiej gospodarki. W latach 2013-2015, Orange Polska musi się stać bardziej zintegrowana, bardziej zwarta i bardziej elastyczna niż kiedykolwiek wcześniej. Nasz nowy średniookresowy plan działań to właściwe podejście, dzięki któremu Orange Polska bezpiecznie pokona oczekujące ją wyzwania.

klient	strategia	zakładane cele
	kompleksowe rozwiązania telekomunikacyjne, zorientowane na klienta	– pozyskanie połowy klientów abonamentowych dla produktów konwergentnych, takich jak Orange Open – konkurowanie poprzez rozwiązania, które oferują lepsze usługi i zapewniają większą wartość dla klienta (np. Orange Open Family, 100 sposobów jak zaoszczędzić w Orange) – jedna, konwergentna sieć sprzedaży – optymalna obsługa klienta – „Orange Care”
konwergencja	strategia	zakładane cele
	usługi dostępne w każdym miejscu i o każdej porze, wygodne w użyciu niezależnie od technologii	– formalna fuzja podmiotów świadczących usługi stacjonarne i komórkowe – spójne usługi dla >20 mln klientów – maksymalizacja sprzedaży pakietów i rozwiązań konwergentnych
łączość	strategia	zakładane cele
	wysokiej jakości łączność w ramach sieci konwergentnej o szerokim pokryciu	– objęcie 4 mln gospodarstw domowych siecią szerokopasmową o bardzo wysokiej przepustowości (VHBB) – zwiększenie pokrycia siecią 4G do 90%, a siecią 3G do 80% ludności kraju – zapewnienie płynnego przełączania między sieciami – zwiększenie zadowolenia klientów
kapitał	strategia	zakładane cele
	selektywne inwestycje i solidny bilans	– długoterminowy cel: nakłady inwestycyjne na poziomie 12-13% przychodów (z wyłączeniem zakupu częstotliwości) – w 2013 roku nakłady inwestycyjne poniżej 2 mld zł (z wyłączeniem zakupu częstotliwości) – precyzyjne inwestycje sieciowe w celu obsługi generującego przychody przesyłu danych, w tym w częstotliwości do świadczenia usług 4G – długofalowo, utrzymanie wskaźnika zadłużenia netto poniżej 40%, a wskaźnika zadłużenia netto do EBITDA na poziomie nie przekraczającym 1,5
efektywność kosztowa	strategia	zakładane cele
	elastyczna baza kosztowa i efektywny model biznesowy	– plan socjalny przewidujący redukcję zatrudnienia o 1,700 etatów w 2013 roku wraz ze zmniejszeniem liczby stanowisk kierowniczych – zmniejszenie liczby punktów o niskich obrotach i zwiększenie udziału sprzedaży internetowej – współkorzystanie z sieci w celu zmniejszenia rocznej bazy kosztów operacyjnych o 100 mln zł do 2015 roku, przy jednoczesnych znaczących oszczędnościach w zakresie inwestycji – zmniejszenie kosztów ogólnych i administracyjnych dzięki połączeniu TP S.A. i PTK Centertel – rozważenie opcjonalnych rozwiązań, w tym częściowego outsourcingu, w zakresie usług związanych z siecią stacjonarną i systemami informatycznymi – sprzedaż spółek zależnych nie związanych z podstawową działalnością, w tym Wirtualnej Polski

większa integracja

jedna spółka,
jedna baza klientów

Na przestrzeni ostatnich kilku lat coraz ściślej integrowaliśmy działalność w zakresie usług stacjonarnych i komórkowych, uzyskując oszczędności poprzez łączenie sprzedaży, obsługi klientów oraz zasobów sieciowych. W 2013 roku nastąpi kulminacja tego procesu – formalna fuzja Telekomunikacji Polskiej (telefonia stacjonarna) i PTK Centertel (telefonie komórkowa). Bardziej zintegrowana organizacja pozwoli nam w pełni wykorzystać nasz potencjał w zakresie oferowania rozwiązań konwergentnych poprzez najlepszą sieć sprzedaży w Polsce. W połowie 2013 roku, większość pracowników TP S.A. bądź PTK Centertel zatrudnionych w Warszawie przeniesie się do nowej siedziby Orange Polska, zwanej „Miasteczkiem Orange”.

20 mln
klientów

większa konwergencja

kompleksowe rozwiązania telekomunikacyjne

3,2 mln

smartfonów
na koniec roku

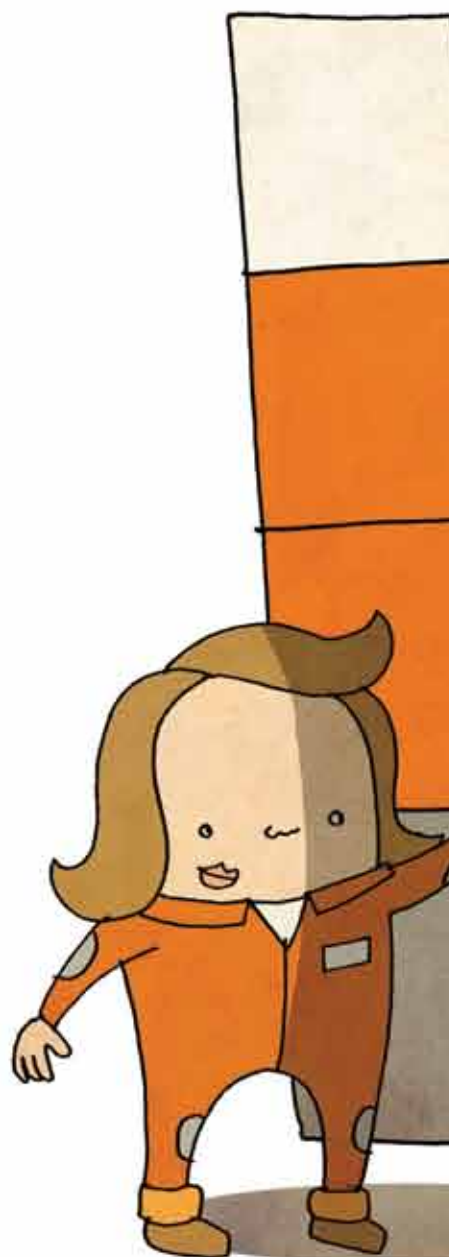
Centralnym punktem naszej strategii jest wizja dostarczania klientom kompleksowych rozwiązań telekomunikacyjnych. Wyrazem tego podejścia jest Oferta Orange Open, która zapewnia klientom konwergentne usługi telekomunikacyjne w każdym miejscu i o każdej porze, z płynnym dostępem do sieci. Oprócz lepszych produktów, zastosujemy pomysły i techniki marketingowe, wykorzystując inteligentne rozwiązania biznesowe w celu maksymalizacji możliwości sprzedażowych w obrębie istniejącej i potencjalnej bazy klientów.

99,8%

pokrycia siecią 2G
(w % ludności Polski, na koniec roku)

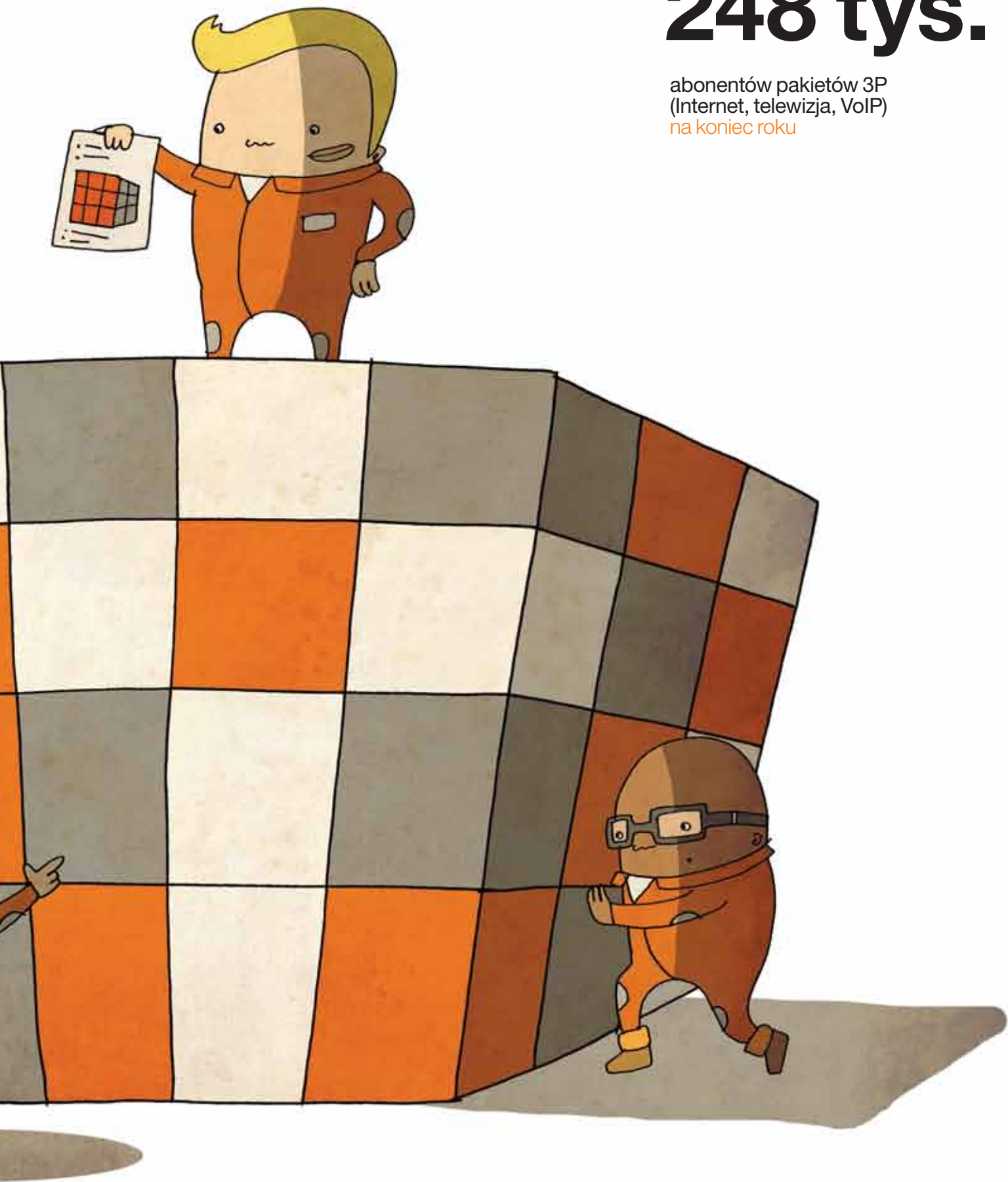
69%

pokrycia siecią 3G
(w % ludności Polski, na koniec roku)

248 tys.

abonentów pakietów 3P
(Internet, telewizja, VoIP)
na koniec roku

większa elastyczność

elastyczna baza kosztowa,
wzrost produktywności

Zarząd Orange Polska – który udowodnił, że potrafi redukować koszty i znajdować źródła oszczędności – dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami, by kontynuować proces optymalizacji działalności Grupy w celu dostosowania jej do wymogów bardziej nasyconego rynku telekomunikacyjnego. Pełna integracja funkcji sprzedaży i obsługi klienta przyczyni się do wzrostu efektywności. Podjęte już zostały kolejne działania na rzecz optymalizacji kosztów, w tym wynegocjowany program redukcji zatrudnienia, zmniejszenie liczby stanowisk kierowniczych oraz przegląd portfela nieruchomości i innych składników majątku trwałego.

nasz cel

50%

klientów post-paid
korzystających z usług
konwergentnych

1 392

redukcja zatrudnienia w 2012
roku (rok-do-roku) i planowane
dalsze 1700 odejść w 2013 roku

0,9 mld zł 101 mln zł

zmniejszenie bazy kosztowej
od 2009 roku

oszczędności kosztowych
w 2012 roku

wyniki operacyjne 2012

otoczenie rynkowe

140,8%

wskaźnik penetracji dla kart SIM
w Polsce na koniec 4 kw. 2012
(według danych GUS)

liczba smartfonów (w tys.)

4 kw. 2011	2 103
4 kw. 2012	3 262
wzrost o 55%	

W 2012 roku polska gospodarka w dalszym ciągu się rozwijała, lecz wolniej – Komisja Europejska prognozuje, że wzrost PKB w ujęciu rocznym wyniósł 2,0%, wobec 4,3% w 2011 roku. Według danych GUS, na koniec 2012 roku bezrobocie utrzymywało się na stosunkowo wysokim poziomie – około 13,4%.

Wyniki branży telekomunikacyjnej w Polsce nie były równie dobre. Według szacunków Orange Polska, w 2012 roku wartość rynku jako całości zmniejszyła się o 0,6%, do czego przyczynił się przede wszystkim spadek cen wynikający z wojny cenowej na rynku komórkowym, proces wypierania telefonii stacjonarnej przez telefonię mobilną oraz wpływ obniżek stawek za zakańczanie połączeń w sieciach komórkowych (MTR). Te tendencje utrzymują się także w 2013 roku, powodując dalsze kurczenie się rynku telekomunikacyjnego.

Wyniszczająca konkurencja na rynku komórkowym

Rynek telekomunikacyjny w Polsce należy do najbardziej konkurencyjnych w Europie. Proces spadku cen w segmencie abonamentowym obserwujemy od 2009 roku, lecz w drugim kwartale 2012 roku rozpoczęła się w tym segmencie nowa wojna cenowa, którą zapoczątkowało wprowadzenie przez nowego operatora P4 agresywnych cenowo tzw. ofert nielimitowanych, skierowanych do klientów instytucjonalnych. Na oferty te odpowiedzieli duzi gracze rynkowi, co doprowadziło do znaczącej zmiany poziomu cen na rynku biznesowym. Ten trend był kontynuowany w styczniu 2013 roku, kiedy P4 wprowadziła na rynek nowe, agresywne cenowo oferty dla klientów indywidualnych, obejmujące bardzo duże pakiety minut i SMS-ów.

Perspektywy wzrostu w segmencie szerokopasmowym

Wskaźnik penetracji gospodarstw domowych w Polsce dla usług dostępu szerokopasmowego wzrósł w 2012 roku o blisko jeden punkt procentowy, do 46,1% na koniec roku. Jest to nadal poziom znacznie niższy niż w zachodnioeuropejskich krajach członkowskich UE, co oznacza możliwości przyszłego wzrostu. Największym wyzwaniem dla Orange Polska w dużych miastach jest konkurencja ze strony operatorów telewizji kablowej, której staramy się skutecznie przeciwstawić oferując pakiety usług dostępu szerokopasmowego, TV i VoIP, a także wyższe prędkości transmisji, osiąganą przy użyciu technologii VDSL (światłowód do szafki ulicznej).

Przesył danych i smartfony kształtują przyszłość

W 2012 roku, rósł udział smartfonów w sprzedaży usług komórkowych w segmencie post-paid. Obecnie, użytkownicy smartfonów stanowią ponad 20% klientów abonamentowych Orange Polska, co oznacza wzrost o 55% wobec poprzedniego roku. Jest to także obiecujący sygnał, że wzrost usług przesyłu danych (o wyższej wartości) będzie kontynuowany także w roku 2013 i w kolejnych latach. Jednocześnie, obserwujemy wysoką dynamikę wzrostu sprzedaży w segmencie dedykowanych mobilnych usług dostępu do Internetu. Liczba klientów tych usług wzrosła w porównaniu z 2011 rokiem o 33%, do poziomu 985 tys.

Segment szerokopasmowego dostępu do Internetu – kluczowe wskaźniki:

	31 grudnia 2012	31 grudnia 2011
Wskaźnik penetracji dla łączy szerokopasmowych (w % ludności Polski)	17,9%	18,6%
Liczba łączy szerokopasmowych w Polsce (w tys.)	6 879	7 127
Udział Orange Polska w rynku, w ujęciu ilościowym (TP + PTK Centertel)	34,1%	32,9%

wyniki operacyjne 2012

otoczenie regulacyjne

liczba klientów usług szerokopasmowych (w tys.)

3P*	2011	55	
	2012		248
VDSL	2011	6	
	2012		26
TV	2011		636
	2012		706

*Internet+telewizja+VoIP

W 2012 roku, relacje Orange Polska z Urzędem Komunikacji Elektronicznej (polskim Regulatorem telekomunikacyjnym) układały się nadal konstruktywnie.

Smartfony: dynamicznie rozwijający się segment rynku

+1 026 000

łączy szerokopasmowych
oddanych do użytku od
podpisania Porozumienia

Program inwestycyjny wynikający z Porozumienia z UKE dobiega końca

Na początku 2012 roku wynegocjowaliśmy zmianę warunków zawartego w 2009 roku Porozumienia z Regulatorem. Uzgodniliśmy, że 220 tys. łączy, które pozostały do zbudowania, będzie miało przepustowość co najmniej 30 Mb/s, a zbiorczy wymóg uruchomienia lub modernizacji 1,2 mln linii zostanie zrealizowany do 31 marca 2013 roku (przy sprzyjających warunkach pogodowych). Dzięki wprowadzonym zmianom Orange Polska zyskała możliwość inwestowania w atrakcyjne przepustowości oraz nowoczesne technologie, takie jak VDSL. Od początku realizacji Porozumienia do 31 grudnia 2012 roku, Orange Polska oddała do użytku łącznie ponad 1 026 tys. łączy szerokopasmowych.

Ponadto całkowicie wypełniliśmy wynikające z Porozumienia inne zobowiązania, w tym dotyczące stosowania zasady niedyskryminacji we współpracy międzyoperatorskiej, wprowadzenia nowego systemu wskaźników KPI do monitorowania usług hurtowych i detalicznych, a także modyfikacji systemów informatycznych w celu anonimizacji informacji o źródle danego zlecenia hurtowego.

Końcowy etap obniżek stawek MTR

Prezes UKE ustalił stawki MTR na poziomie 8,26 gr/min. w pierwszym półroczu 2013 roku oraz 4,29 gr/min. od 1 lipca 2013 roku. Pozytywnym elementem jest to, że pobierane przez poszczególnych operatorów stawki MTR zostaną od stycznia 2013 roku ostatecznie ujednolicone, co wyeliminuje asymetrię, która w ostatnich latach faworyzowała innych operatorów komórkowych. Szacujemy jednak, że te kolejne obniżki stawek MTR w połączeniu z wynikającymi z nich analogicznymi obniżkami cen połączeń do sieci komórkowych uszczuplą wartość rynku telekomunikacyjnego w Polsce o 2,7 mld zł w 2013 roku i o 0,8 mld zł w 2014 roku. Stworzy to w najbliższych dwóch latach dodatkową presję na przychody.

wyniki operacyjne 2012

produkty i usługi

Rok 2012 był przełomowy dla Orange Polska: dokonaliśmy skokowej zmiany, obejmując po raz pierwszy wszystkie produkty i usługi tą samą marką. Skoncentrowanie wszystkich działań wokół jednej silnej marki umożliwi nam tworzenie kompleksowych rozwiązań telekomunikacyjnych, których w coraz większym stopniu oczekują klienci.

Vincent Lobry
Wiceprezes Zarządu
ds. marketingu i strategii

Wprowadziliśmy pierwszą w Polsce prawdziwą ofertę konwergentną, Orange Open, która spotkała się z bardzo pozytywnym przyjęciem wśród klientów. Wobec poważnych wyzwań, jakie niesie wysoce konkurencyjny rynek, Orange Open wytycza wyraźny kierunek, w jakim powinniśmy zdążać.

Telefonia komórkowa **Nasilenie presji konkurencyjnej**

Nasycenie rynku komórkowego w Polsce stworzyło warunki dla zaostrzenia konkurencji w 2012 roku. W drugim kwartale, nowy operator na rynku, P4, wprowadził agresywne cenowo nielimitowane plany taryfowe w segmencie abonamentowym, wywołując wojnę cenową, która doprowadziła do spadku ARPU, zwłaszcza w segmencie biznesowym.

Ze względu na rozbieżne sposoby liczenia przyjęte przez poszczególnych operatorów, coraz trudniej określić udziały w rynku. Wiadomo jednak, że w 2012 roku trzech największych operatorów traciło udział w rynku na rzecz czwartego operatora. Według naszych szacunków, Orange Polska utrzymała wiodącą pozycję w ujęciu wartościowym, z udziałem w rynku na poziomie 29,8%.

Rosnący popyt na mobilny przesył danych

Przesył danych odgrywa coraz większą rolę na rynku komórkowym. Atrakcyjne oferty – zwłaszcza obejmujące oferowane z dopłatą tablety, notebooki i netbooki – stymulowały popyt na mobilne usługi dostępu do Internetu. Ponadto, udział smartfonów wśród klientów Orange wzrósł o 55%; obecnie, ze smartfonów korzysta już 20% naszych klientów abonamentowych.

Telefonia stacjonarna

Rynek usług głosowych telefonii stacjonarnej w Polsce wykazuje tendencję spadkową od momentu wprowadzenia telefonii komórkowej, przy czym w ostatnim czasie oprócz procesu wypierania telefonii stacjonarnej przez telefonię mobilną dodatkowym czynnikiem przyczyniającym się do spadku jest wypieranie tradycyjnych usług głosowych przez telefonię internetową (VoIP). W 2012 roku, przychody segmentu stacjonarnego zmniejszyły się w ujęciu rocznym o 3,2% (z wyłączeniem z konsolidacji spółek Emitel oraz Paytel), lecz dynamika spadku była niższa niż w poprzednim okresie (-6,6% w 2011 roku).

W pierwszej połowie roku, wyniki segmentu szerokopasmowego dostępu do Internetu rozczarowały, co było odzwierciedleniem ogólnej stagnacji na rynku oraz utraty klientów na rzecz oferowanych przez operatorów telewizji kablowej pakietów z dużymi prędkościami

transmisji. Wskaźnik penetracji dla usług stacjonarnego dostępu szerokopasmowego wzrósł o mniej niż jeden punkt procentowy. Po raz pierwszy dostęp stacjonarny zaczął ustępować pola dostępowi mobilnemu, którzy klienci w Polsce nadal wykorzystują w domu jako bezpośredni substytut. Jednak dobre wyniki sprzedaży oraz działania marketingowe w drugim półroczu pomogły odwrócić niekorzystny trend, a w czwartym kwartale powróciliśmy w tym segmencie na ścieżkę wzrostu.

Podstawowym środkiem obrony przed konkurencją na rynku stacjonarnym jest dla nas zwiększanie lojalności klientów poprzez atrakcyjne oferty pakietowe. W 2012 roku, nastąpił znaczny wzrost liczby abonentów oferty FunPack HD: w ciągu roku przybyło ich blisko 200 tys. Wzrost sprzedaży tego pakietu – obejmującego telewizję z bogatą ofertą programową, szybki dostęp do Internetu oraz usługi głosowe w technologii VoIP – to jedna z pierwszych korzyści wynikających z podpisania umowy o współpracy z TVN.

Orange Open

Wprowadzenie w pełni konwergentnej oferty Orange Open, które zbiegło się w czasie ze zmianą marki usług stacjonarnych z TP na Orange, to przełomowy krok w budowaniu portfela usług szerokopasmowych Orange Polska. Orange Open oferuje rosnące rabaty klientom, którzy oprócz usługi stacjonarnego dostępu do Internetu (która może również obejmować usługę telefonii internetowej VoIP) korzystają również z telefonii komórkowej oraz mobilnego dostępu szerokopasmowego. Na początku 2013 roku wprowadziliśmy ofertę Orange Open Family, w ramach której dla członków rodziny dostępne są dodatkowe rabaty na karty SIM.

udział w rynku komórkowym (w ujęciu wartościowym), w %

2011	30,8
2012	29,8

udział w rynku szerokopasmowym (w ujęciu wartościowym), w %

2011	41,1
2012	32,9

W pełni konwergentne oferty to korzyść dla klientów

wyniki operacyjne 2012

klienci i dystrybucja

W 2012 roku kontynuowaliśmy działania na rzecz dalszego usprawnienia i integracji struktur sprzedaży, dystrybucji i obsługi klienta, tworząc warunki sprzyjające większej konwergencji telefonii stacjonarnej i komórkowej. Naszym celem pozostaje to, by zadowoleniu klientów z łączności w ramach sieci towarzyszyło zadowolenie z jakości obsługi klienta.

Mariusz Gaca

Dyrektor Wykonawczy Grupy
ds. sprzedaży i obsługi klientów,
Prezes Zarządu PTK Centertel

Troska o klienta – Orange Care

W 2012 roku, w dalszym ciągu zwiększał się udział kontaktów przez Internet w obsłudze klientów. Wprowadziliśmy nowe kanały obsługi, w tym wideopojęcia, samoobsługową aplikację „Mój Orange”, Doradcę Internetowego oraz możliwość kontaktu poprzez profil na Facebooku. Nasza troska i wysiłek, jaki wkładamy w obecność w sieci, zostały dostrzeżone przez szerszą społeczność internautów: profil Orange Polska na Facebooku, wykorzystywany do kontaktów z klientami, zajął piąte miejsce na świecie w rankingu przygotowanym przez Socialbakers, międzynarodową firmę specjalizującą się w analizie mediów społecznościowych.

Świadczyliśmy usługi teleinformatyczne na potrzeby turnieju UEFA EURO 2012™. Zaprojektowaliśmy rozwiązania techniczne w taki sposób, by mogły służyć także po mistrzostwach, przyczyniając się do podniesienia poziomu usług świadczonych klientom Orange.

Sprzedaż i obsługa klienta

Po przeprowadzeniu rebrandingu salonów sprzedaży TP, na koniec 2012 roku dysponowaliśmy 979 punktami sprzedaży Orange, co zapewnia nam wyjątkową sieć dystrybucji w całym kraju.

Perspektywy

Nasza strategia średniookresowa obejmuje kompleksowy program działań, których celem jest nie tylko wzrost satysfakcji i lojalności klientów, ale także poprawa efektywności sprzedaży i obsługi klienta. Wykorzystanie konwergentnych baz danych umożliwi nowe podejście do zarządzania relacjami z klientami, oparte na holistycznej wizji klienta, wspierając działania marketingowe w odniesieniu do Orange Open i innych przyszłych rozwiązań konwergentnych.

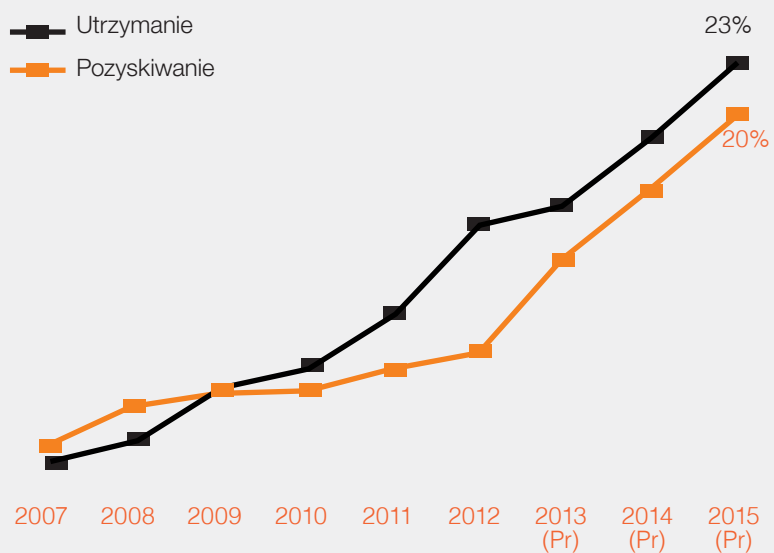
Zmianie ulegnie także nasza sieć dystrybucji. Planujemy optymalizację sieci fizycznych punktów sprzedaży oraz wzrost liczby transakcji przez Internet do 20-25% całości sprzedaży. W przyszłości, w ramach programu Orange Care, każdy klient Orange Polska będzie powiązany z jednym punktem kontaktu w firmie, przy czym będzie miał doń dostęp poprzez różne kanały fizyczne i wirtualne, zapewniające ten sam standard obsługi.

Orange Care: jeden punkt kontaktu dla klienta

Cel sprzedaży online Orange Polska

Do 2015 roku, 20-25% nowych i przedłużanych umów zawieranych przez kanał internetowy

wyniki operacyjne 2012 technologia

2 600

stacji bazowych w sieciach
współdzielonych w 2012 roku
10 000 do końca 2014 roku

Rok 2012 przyniósł kontynuację znacznych inwestycji w sieć szerokopasmową na podstawie Porozumienia z UKE z 2009 roku.

Piotr Muszyński
Wiceprezes Zarządu
ds. operacyjnych

Realizowaliśmy program inwestycyjny zgodnie z planem, zwiększając przy tym udział nowych łączów o wyższej przepustowości, umożliwiających większe prędkości transmisji (ponad 30 Mb/s), co pomoże w osiągnięciu naszych celów komercyjnych.

Modernizacja i współkorzystanie z sieci

Projekt współkorzystania z sieci dostępowych (w ramach współpracy z T-Mobile) był realizowany zgodnie z planem. Na koniec 2012 roku, funkcjonowało już 2 600 współdzielających stacji bazowych, dostosowanych do łatwego wdrożenia w przyszłości standardu LTE. Planujemy, że na koniec 2014 roku, liczba takich stacji bazowych osiągnie 10 000, co zwiększy liczbę lokalizacji nadających sygnał Orange o blisko 60%, zwiększając pokrycie siecią 3G do 80% i zapewniając zasięg nowej sieci 4G na poziomie ponad 90% ludności kraju. Jednocześnie, realizacja koncepcji współkorzystania z sieci pozwoli na zmniejszenie liczby naszych własnych stacji bazowych z ponad 6 200 do 5 000 (tj. połowy wszystkich stacji w sieci współdzielonej). Do roku 2014, wynikające stąd oszczędności przyczynią się do ograniczenia kosztów operacyjnych o około 0,2 mld zł rocznie. Ponadto unikniemy ogromnych nakładów inwestycyjnych na rozwój infrastruktury przystosowanej do świadczenia usług 4G.

„Przetwarzanie w chmurze” i bezpieczeństwo sieci

W 2012 roku wprowadziliśmy usługi teleinformatyczne w modelu chmurowym (ang. cloud computing), przeznaczone dla rynku biznesowego, w tym „Infrastruktura jako usługa” oraz „Backup jako usługa”. W najbliższych latach będziemy nadal inwestować w przetwarzanie w chmurze. Rozwijamy także usługi w zakresie bezpieczeństwa sieci zarówno na potrzeby Grupy France Telecom – Orange jak i klientów komercyjnych. Rozwiązania te obejmują między innymi Operacyjne Centrum Bezpieczeństwa (SOC), obronę przed atakami typu „odmowa usługi” (DoS) lub „rozproszona odmowa usługi” (DDoS), a także ochronę przed wiadomościami z odsyłaczami do fałszywych stron (anti-phishing).

69%

pokrycia siecią 3G (w %
ludności Polski) w 2012 roku

>2,5mln

Pokrycie dla usług VHBB
(liczba gospodarstw domowych)

Budowanie planów na przyszłość

Zmierzamy w kierunku świata, w którym klient będzie się łączyć z siecią ze swojego smartfonu, tableta lub telewizora poprzez domowy modem WiFi bądź, poza domem, za pomocą urządzeń mobilnych. Wolumen przesyłanych danych rośnie wykładniczo, a kluczowego znaczenia nabiera przechowywanie danych w modelu chmurowym. W tej nowej rzeczywistości, naszym wyzwaniem jest zapewnienie płynnej łączności w ramach jednolitej sieci Orange Polska – niezależnie od użytej technologii dostępu. Aby umożliwić realizację przyszłych planów, musimy kontynuować inwestycje w sieci o bardzo wysokiej przepustowości (VHBB i 4G) oraz zapewnić odpowiednią integrację istniejącej sieci szkieletowej z chmurą. W ramach tych działań, planujemy zakup pasma 4G, które rząd ma wystawić na sprzedaż w 2013 lub 2014 roku. Dokonamy także radykalnej przebudowy platform usługowych, a także uproszczenia i standaryzacji systemów informatycznych, co zapewni lepsze wsparcie dla produktów konwergentnych oraz dla samoobsługi klientów przez Internet.

Kontynuujemy inwestycje w sieci o wysokiej przepustowości

wyniki operacyjne 2012

zasoby ludzkie

W 2012 roku kontynuowaliśmy wdrażanie w firmie najwyższych standardów obsługi klienta. Uznaliśmy to za kluczowy element naszej działalności jako źródło potencjalnej przewagi konkurencyjnej.

Jacek Kowalski
Członek Zarządu
ds. zasobów ludzkich

Zainwestowaliśmy w rozwój menedżerów tworząc wspólnie z partnerami z Grupy France Telecom – Orange program Orange Campus – nowatorski system szkolenia kadry kierowniczej.

Od początku 2012 roku obowiązuje nowa Umowa Społeczna na lata 2012-2013, zawarta z partnerami społecznymi. Umowa Społeczna dotyczy między innymi polityki zatrudnienia, a w tym umożliwienia odejść z firmy w ramach programu odejść dobrowolnych tym pracownikom, którzy nie mogą dostosować swojego profilu zawodowego do zmieniających się potrzeb rynkowych. Program ten jest skierowany do pracowników w obszarach, w których optymalizacja zatrudnienia jest niezbędna i wynika z konieczności zwiększenia efektywności, co w efekcie przyniesie wymierne oszczędności, także w zakresie kosztów pracy.

Pracodawca z wyboru

Inwestujemy w budowanie wizerunku Orange Polska jako jednego z najlepszych pracodawców na rynku. Szeroka oferta pracy obejmująca blisko 300 zawodów, możliwości rozwoju zawodowego, innowacyjność, stabilne wynagrodzenia i przyjazne środowisko pracy to elementy, które budują pozytywny obraz pracodawcy zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz organizacji. Zdobyliśmy kilka prestiżowych nagród, m.in. Certyfikat HR Najwyższej Jakości oraz Top Employers Polska. W ramach autorskiego programu Twoja Perspektywa aktywnie promujemy Orange Polska na kluczowych uczelniach w Polsce. Przyciąga to do nas coraz szersze grupy studentów na praktyki, co jest elementem naszej długoterminowej strategii budowania marki pracodawcy (employer branding) dla tej grupy docelowej.

Docieramy również do wysokiej klasy specjalistów, otwierając kilkadziesiąt rekrutacji rocznie. Firma stawia również na rozwój talentów i inwestuje w rozwój tych, którzy posiadają najwyższy potencjał. Z grupy talentów ponad 40 osób awansowało na stanowiska menedżerskie.

Ocena RiO

Pod koniec 2012 roku zakończyliśmy pierwszy etap nowego procesu Rozwoju i Oceny (RiO). Wzięli w nim udział wszyscy pracownicy Orange Polska. Proces RiO był okazją do corocznego spotkania menedżera z pracownikiem i podsumowania jego osiągnięć, tym razem w oderwaniu od twardych wyników. Rozmowy skupiały się przede wszystkim na działaniu zgodnie z wartościami i priorytetami różnicowanymi pod kątem menedżerów i pracowników. Głównym

232 menedżerów uczestniczyło w szkoleniach w ramach programu Orange Campus

Każdy pracownik ma możliwość szkolenia i rozwoju według indywidualnego planu

celem nowej oceny było stworzenie planu rozwoju na następny rok. Menedżerowie i pracownicy mieli możliwość wyboru dedykowanych dla nich ofert rozwojowych z katalogu, w tym wielu zadań i szkoleń. Kolejnym krokiem w ramach RiO będzie realizacja zaplanowanych działań. W roku 2013 będziemy pracować nad tym, żeby duży wysiłek i czas poświęcone na spotkania RiO zamienić w efektywny rozwój, który w perspektywie przełoży się na lepszy wynik biznesowy i orange'owy styl zarządzania.

Orange Campus

W czerwcu 2011 roku uruchomiliśmy program Orange Campus. To ośrodek rozwojowy dla menedżerów z całej Grupy France Telecom – Orange. Szkolenia odbywają się w Serocku, Paryżu i Madrycie. Mają formę wymiany doświadczeń oraz pomysłów na osiąganie celów biznesowych, a także stylu, w jakim to robimy. W 2012 roku, w Serocku odbyły się 23 międzynarodowe sesje, zaś 232 naszych menedżerów uczestniczyło w zajęciach we wszystkich ośrodkach programu.

Wzrost efektywności

Wzrastające wymogi konkurencyjnego rynku, automatyzacja procesów, zmieniające się potrzeby w zakresie kompetencji zmuszały nas do dalszej optymalizacji zatrudnienia. W skali roku zatrudnienie zmniejszyło się o 5,8%, a koszty pracy o 1,8% (po wyeliminowaniu jednorazowych transakcji w roku 2011 i 2012, dotyczących głównie aktualizacji poziomu rezerw aktuarialnych). W ramach obowiązującej na lata 2012-2013 Umowy Społecznej, z programu odejść dobrowolnych będzie mogło skorzystać maksymalnie 2.300 pracowników, przy czym w 2012 roku z ww. pakietu mogło skorzystać maksymalnie 1.150 pracowników. Na początku 2013 roku uzgodniliśmy z partnerami społecznymi, że w bieżącym roku z Grupy może odejść maksymalnie 1.700 pracowników.

Performance Management

W lipcu 2012 roku, w odniesieniu do kadry menedżerskiej wdrożyliśmy Performance Management – skuteczne narzędzie ustalania, monitorowania i oceny realizacji celów. Pozwoliło to na wzmocnienie wpływu poszczególnych funkcji w organizacji na osiąganie celów strategicznych firmy.

Usprawniliśmy dotychczas funkcjonujący system zarządzania przez cele (MBO) poprzez wyznaczenie celów (KPI) ściśle powiązanych z wynikami finansowymi firmy.

wyniki finansowe

W zakresie przychodów Grupy w 2012 roku utrzymywał się trend spadkowy, co wynikało przede wszystkim z presji cenowej w segmencie komórkowym oraz decyzji regulacyjnych w zakresie obniżek stawek za zakańczanie połączeń w sieciach komórkowych (MTR).

Jacques de Galzain

Członek Zarządu ds. finansów

2,2 mld zł

całkowita wypłata dla akcjonariuszy

2,3 mld zł

nakłady inwestycyjne

koszty operacyjne do poziomu EBITDA, w mld zł

2009	10 280
2010*	9 943
2011**	9 512
2012	9 302

* z wyłączeniem zawiązania rezerwy na roszczenia DPTG (-1 061 mln zł)

** z wyłączeniem zysku ze sprzedaży udziałów w Emitel (+1 183 mln zł), zawiązania rezerwy na karę nałożoną przez Komisję Europejską (-458 mln zł) oraz zawiązania rezerwy na roszczenia DPTG (-35 mln zł) i koszty restrukturyzacji (-172 mln zł) w 4 kw. 2011

W wyniku tych czynników marża EBITDA dla Grupy zmniejszyła się na koniec roku do poziomu 34,2% przychodów. Z pozytywnych elementów, realizowany przez nas program optymalizacji kosztów przyniósł w 2012 roku ponad 100 mln zł oszczędności. We współpracy ze związkami zawodowymi, zmniejszyliśmy zatrudnienie w Grupie o prawie 6%. Ponadto, zmniejszyliśmy nakłady inwestycyjne o 9%, do poziomu 2,3 mld zł, optymalizując wskaźnik nakładów inwestycyjnych do przychodów, który wyniósł 16,5%. Jako że w 2013 roku przewidujemy jeszcze większą presję na przychody i generowane przez Grupę przepływy pieniężne, przyspieszymy proces optymalizacji kosztów, dążąc do przekształcenia Orange Polska w efektywniejszą i sprawniejszą organizację. Jednocześnie, przystosowanie się do wymagającego otoczenia wymaga dużej dyscypliny w alokacji kapitału. Będziemy dążyć do tego, by w przyszłości ograniczyć nakłady inwestycyjne do poziomu 12-13% przychodów. Planujemy przeznaczyć znaczące środki na nabycie pasma częstotliwości, które ma kluczowe znaczenie dla naszej przyszłości, zachowując jednocześnie silną strukturę finansową poprzez utrzymanie wskaźnika zadłużenia netto do EBITDA poniżej 1,5, a wskaźnika zadłużenia netto poniżej 40%. W tym kontekście, podjęliśmy decyzję o przyjęciu bardziej ostrożnej pozycji w zakresie wynagrodzenia dla akcjonariuszy. Uważamy, że ta odpowiedzialna decyzja w dłuższej perspektywie będzie korzystna zarówno dla Spółki jak i wszystkich jej interesariuszy, w tym akcjonariuszy.

Trendy przychodów: bezprecedensowa presja

Przychody Orange Polska zmniejszyły się w 2012 roku o 4,1%, co odpowiadało dynamice zmian w 2011 roku¹. Pierwsze półrocze nie zapowiadało takiego spadku, gdyż w tym okresie przychody zmniejszyły się jedynie o 2%. Jednak w drugim półroczu nasiliła się wojna cenowa w segmencie abonamentowym rynku komórkowego, co przełożyło się na zwiększenie dynamiki spadku przychodów – do 5,5% w 3 kw. oraz 6,4% w 4 kw.

¹ Jeżeli nie określono inaczej, wszelkie przedstawiane wyniki za 2011 rok to wyniki pro forma, skorygowane o wyłączenie z konsolidacji spółek Emitel i Paytel.

Rentowność odzwierciedlająca wpływ coraz bardziej wymagającego otoczenia rynkowego

W 2012 roku spadła EBITDA, co było głównie spowodowane niższymi przychodami ze sprzedaży w segmencie komórkowym. Poza wojną cenową i obniżkami stawek MTR, także koszty rozliczeń międzyoperatorских znalazły się pod presją po tym, jak nielimitowane plany taryfowe zaczęły stymulować większy ruch. Chociaż 101 mln zł oszczędności osiągniętych w ramach programu optymalizacji kosztów miało pozytywny wpływ na EBITDA, to jednak jej wartość za cały rok wyniosła 4,8 mld zł, przy marży 34,2% (wobec 36,6% w 2011 roku).

Zysk netto Orange Polska wyniósł w 2012 roku 855 mln zł wobec 1,9 mld zł w roku poprzednim (na wyniki za 2011 rok wpłynął jednak zysk ze sprzedaży spółki Emitel oraz znacząca zmiana stanu rezerw). W efekcie, zysk na akcję zmniejszył się z 1,44 zł w 2011 roku do 0,65 zł w 2012 roku. Oprócz zmiany EBITDA, na ewolucję zysku netto miały wpływ jeszcze trzy inne czynniki: spadek odpisów amortyzacyjnych o 442 mln zł (rok-do-roku), wzrost kosztów finansowych netto o 125 mln zł oraz różnica w zapłaconym podatku dochodowym (-161 mln zł wobec dodatniej wartości 133 mln zł w 2011 roku), wynikająca z wykazanych w 2011 roku aktywów z tytułu odroczonego podatku.

Zrealizowany cel w zakresie nakładów inwestycyjnych

Nakłady inwestycyjne wyniosły w skali roku nieco powyżej 2,9 mld zł i były o 9% niższe niż w 2011 roku, co było odzwierciedleniem faktu, że realizowany przez Grupę program inwestycji w łączą szerokopasmowe zbliża się do końca. Znacząco obniżył się wskaźnik nakładów inwestycyjnych do przychodów: z 17,5% w 2011 roku do 16,5% w 2012 roku. Ten trend będzie się utrzymywać w miarę zmierzania w stronę modelu działalności związanego z ograniczeniem inwestycji.

W skali roku, skierowaliśmy 36% ogółu środków inwestycyjnych na obszar dostępu do Internetu (wobec 48% w 2011 roku). Inne kluczowe obszary inwestycji obejmowały unowocześnienie systemów informatycznych, które wspomogą tworzenie konwergentnych rozwiązań telekomunikacyjnych, a także modernizację sieci w celu sprostaną zapotrzebowaniu na coraz wyższe prędkości i coraz większy wolumen przesyłanych danych.

Przepływy pieniężne zgodne ze zaktualizowanym celem, przy niekorzystnym wpływie otoczenia operacyjnego

Otoczenie operacyjne Orange Polska wywierało w 2012 roku znaczącą presję na przepływy środków pieniężnych, które w efekcie zmniejszyły się do poziomu 1,5 mld zł (z wyłączeniem zapłaty 550 mln EUR na rzecz DPTG), tj. o około 860 mln zł wobec 2011 roku. Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej (przed podatkiem dochodowym i zmianą w kapitale obrotowym) spadły o ponad 500 mln zł (rok-do-roku), głównie ze względu na niższą EBITDA, zaś zaangażowanie kapitału obrotowego wzrosło o 100 mln zł. Wpływ tych czynników został częściowo zrównoważony przez niższy zapłacony podatek dochodowy. Dzięki wykazanym na koniec 2011 roku aktywom z tytułu odroczonego podatku, zapłacona przez nas kwota podatku zmniejszyła się ze 190 mln zł w 2011 roku do 46 mln zł w 2012 roku.

Wzrost zadłużenia netto, nie zagrażający solidnej sytuacji bilansowej

W 2012 roku zadłużenie netto zwiększyło się o 3,3 mld zł, osiągając na koniec roku poziom nieco powyżej 5 mld zł. Na wzrost zadłużenia złożyła się płatność w wysokości 2,4 mld zł z tytułu umowy z DPTG oraz wypłata w 2012 roku wynagrodzenia dla akcjonariuszy (w formie dywidendy oraz skupu akcji własnych) w wysokości 2,2 mld zł – kwota ta przekraczała wygenerowane środki pieniężne o 580 mln zł. W efekcie, wskaźnik zadłużenia netto wzrósł z 11% na koniec 2011 roku do 28% na koniec 2012 roku, a wskaźnik zadłużenia netto do EBITDA osiągnął poziom 1. Struktura naszego bilansu pozostaje jednak solidna, co daje nam pewność, że będziemy w stanie zapewnić właściwe finansowanie przyszłych potrzeb biznesowych. Podjęliśmy już dodatkowe działania w celu uzyskania elastycznego finansowania po konkurencyjnej cenie od naszego największego akcjonariusza – France Telecom S.A.

Proponowana wypłata dla akcjonariuszy w 2013 roku

W obliczu znaczącej i narastającej zmienności rynku jak również niepewnych, istotnych wpływów pieniężnych (w tym inwestycji w częstotliwości 4G) oraz dążąc do zachowania solidnego bilansu Grupy:

- Zdecydowaliśmy się zobowiązać do wypłaty podstawowego wynagrodzenia dla akcjonariuszy w kwocie 50 groszy na akcję, które zostanie wypłacone w lipcu 2013 w formie zwykłej dywidendy pieniężnej.
- Należy przypomnieć, że Statut TP S.A. umożliwia wypłatę wynagrodzenia dla akcjonariuszy w postaci zaliczkowej.

Uważamy, że ta decyzja w dłuższej perspektywie będzie korzystna zarówno dla Spółki jak i wszystkich jej interesariuszy, w tym akcjonariuszy. Jesteśmy zdecydowani utrzymać solidną strukturę bilansu, co także w przyszłości pozwoli nam na elastyczne prowadzenie działalności.

nakłady inwestycyjne, w mld zł

2010	2 716
2011	2 606
2012	2 335

1,5 mld zł

wolne przepływy pieniężne netto

855 mln zł

zysk netto

28%

wskaźnik zadłużenia netto

1,0

wskaźnik zadłużenia netto do EBITDA

Perspektywy

Zdecydowaliśmy się zmodyfikować sposób przedstawiania naszych przewidywań, koncentrując się na tych wskaźnikach, na które mamy wpływ, w perspektywie czasowej, którą jesteśmy w stanie przewidywać.

Na podstawie obecnie dostępnych informacji przewidujemy głęboki spadek przychodów Grupy w 2013 roku, w wyniku obniżek stawek MTR oraz niekorzystnego wpływu trwającej w segmencie komórkowym wojny cenowej.

W odpowiedzi na te wyzwania, w 2013 roku przyspieszymy proces transformacji Orange Polska, kontynuując działania na rzecz optymalizacji kosztów poprzez szeroko zakrojony program redukcji zatrudnienia, który ograniczy liczbę stanowisk kierowniczych. Zracjonalizujemy zarówno posiadaną przestrzeń biurową jak i sieć sprzedaży. Podejmiemy inicjatywy na rzecz uelastycznienia struktury kosztów, w tym poprzez częściowy outsourcing usług związanych z siecią stacjonarną i systemami informatycznymi. Gruntowny przegląd portfela aktywów skłonił nas do wystawienia na sprzedaż spółki Wirtualna Polska; po niej proces sprzedaży może objąć kolejne, mniejsze spółki zależne.

W najbliższych latach będziemy w stanie znacząco ograniczyć nakłady inwestycyjne – w 2013 roku spadną one poniżej 2 mld zł. Będziemy dążyć do tego, by w przyszłości ograniczyć wskaźnik nakładów inwestycyjnych do przychodów do poziomu 12-13%. Ważnym wyjątkiem będzie jednak nabycie pasma częstotliwości 4G, co, jak szacujemy, pociągnie wydatek rzędu 1-2 mld zł. Przewidujemy, że w 2013 roku Grupa wygeneruje organiczne przepływy pieniężne w wysokości ponad 800 mln zł*. Chcemy potwierdzić, że maksymalne wskaźniki zadłużenia, które uznajemy za dopuszczalne, wynoszą: wskaźnik zadłużenia netto maksymalnie na poziomie 35-40%, a wskaźnik zadłużenia netto do EBITDA na poziomie nie wyższym niż 1,5. Przy tak gwałtownie zmieniających się rynkach konieczne może się okazać chwilowe przekroczenie tych wartości, ale w dłuższej perspektywie będziemy utrzymywać zadłużenie poniżej podanego poziomu.

* z wyłączeniem nabycia częstotliwości, zmian w zakresie konsolidacji oraz wpływu czynników ryzyka i sporów sądowych

odpowiedzialność społeczna

Dla Orange Polska odpowiedzialność społeczna to sposób prowadzenia działalności; to długofalowa strategia zarządzania firmą, a zarazem narzędzie budowania przewagi konkurencyjnej na rynku.

Od 2006 roku jesteśmy partnerem Forum Odpowiedzialnego Biznesu, a także przestrzegamy zasad Global Compact – jako pierwsza polska firma telekomunikacyjna wśród sygnatariuszy. Global Compact to największa na świecie inicjatywa na rzecz odpowiedzialności korporacyjnej i zrównoważonego rozwoju, zobowiązująca firmę do działania zgodnie z 10 podstawowymi zasadami z zakresu praw człowieka, praw pracowniczych, ochrony środowiska i przeciwdziałania korupcji.

Zależy nam, aby społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR) była częścią naszej codziennej praktyki i planów na przyszłość, dlatego przygotowaliśmy strategię CSR, która uwzględnia wyzwania społeczne stojące przed naszą firmą i całą branżą.

Nasze cele strategiczne w zakresie CSR to:

- Bycie aktywnym graczem w budowie społeczeństwa informacyjnego.
- Dostarczanie bezpiecznych produktów, usług i technologii.
- Innowacyjność i dostarczanie narzędzi do budowania „low carbon society”.
- Bycie partnerem biznesowym dbającym o etykę w łańcuchu dostaw.
- Zapewnienie wysokiej jakości usług oraz obsługi.
- Bycie dobrym pracodawcą.
- Utrzymanie wysokiej rozpoznawalności programów zaangażowania społecznego i wolontariatu.
- Ograniczenie negatywnego wpływu firmy na środowisko naturalne (inne niż klimat).

Aby zrealizować te cele, dbamy o:

- Wzmacnianie formalnego mechanizmu dialogu z interesariuszami.
- Wspieranie mechanizmów zarządzania budujących pozycję Orange Polska jako lidera CSR.

Za opracowanie i realizację strategii CSR odpowiada Komitet Sterujący ds. CSR, w którego skład wchodzić będą menedżerowie odpowiedzialni za poszczególne obszary funkcjonowania firmy. Poza koordynacją i nadzorem nad strategią CSR, do zadań Komitetu należy dopasowywanie jej do celów biznesowych firmy, a także monitorowanie wdrażania zaakceptowanych działań i projektów. Na co dzień działaniami z zakresu CSR zajmuje się Wydział Analiz Korporacyjnych i CSR, umiejscowiony w Biurze Zarządu. Zespół współpracuje też ze specjalistami CSR z Grupy France Telecom – Orange.

Pełen opis działań Orange Polska w dziedzinie odpowiedzialności społecznej, w tym wartości kluczowych wskaźników z zakresu ochrony środowiska oraz kwestii społecznych i etycznych, zostanie przedstawiony w naszym Raporcie CSR za 2012 rok, który ma być opublikowany w połowie 2013 roku. Z raportami za lata poprzednie można się zapoznać na stronie www.orange-ir.pl/csr.

27 000 godzin przepracowanych przez wolontariuszy na rzecz społeczności

W 2012 roku Telekomunikacja Polska (Orange Polska), podobnie jak we wszystkich wcześniejszych edycjach, znalazła się w prestiżowym gronie spółek o najwyższych standardach w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu – RESPECT Index.

50

pracowni Orange dla
małych społeczności

3 500

bibliotek zmieniliśmy
w nowoczesne centra edukacji

Obecnie Indeks obejmuje 20 spółek, które wdrażają zasady Społecznej Odpowiedzialności Biznesu we wszystkich obszarach funkcjonowania firmy. Ich wyróżnikiem jest kompleksowe podejście do zarządzania CSR oraz rzetelne odpowiadanie na potrzeby i oczekiwania otoczenia, w którym prowadzą działalność.

Giełdowy indeks RESPECT funkcjonuje od listopada 2009 roku; to pierwszy w Europie Środkowej i Wschodniej indeks spółek giełdowych działających w sposób odpowiedzialny społecznie. Projekt jest realizowany przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie we współpracy z partnerami zewnętrznymi.

Budowanie społeczeństwa informacyjnego

Sektor teleinformatyczny ma kluczowe znaczenie nie tylko dla budowy społeczeństwa informacyjnego, ale także społeczeństwa obywatelskiego. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu to przede wszystkim przedsięwzięcia niwelujące bariery społeczne w dostępie do wiedzy, kultury i edukacji zdobywanej za pomocą form nowoczesnej komunikacji. Wśród najbardziej zagrożonych wykluczeniem cyfrowym są osoby mniej zamożne, niepełnosprawne, starsze, słabiej wykształcone oraz mieszkańcy terenów wiejskich.

W Orange, staramy się w sposób kompleksowy zajmować się tematem dostosowania naszych usług, obsługi i komunikacji do tej grupy klientów, proponujemy także działania edukacyjne.

W naszej ofercie wyodrębniliśmy te usługi i udogodnienia, które mogą być najbardziej użyteczne z punktu widzenia osób z niepełnosprawnościami i seniorów, ofertę specjalnych telefonów, aplikacji i urządzeń oraz informacje o programach edukacyjnych dla tych grup klientów.

Udostępniamy niewidomym klientom faktury drukowane w alfabecie Braille'a, a osobom niedowidzącym powiększone faktury przesyłane pocztą lub elektronicznie.

Pracujemy również nad nowymi aplikacjami dla osób z niepełnosprawnościami. Od kilku lat działa b-Link – aplikacja, która umożliwia całkowicie unieruchomionym osobom korzystanie z komputera tylko poprzez mruganie powiekami. Do tej pory ze stron internetowych Orange pobrało ją już ponad 16 tysięcy osób. W ubiegłym roku wprowadziliśmy bezpłatne aplikacje na telefon komórkowy: Colorcall i Melovibe, które są przeznaczone dla osób niesłyszących i z wadą słuchu.

najważniejsze wydarzenia w 2012 roku

70 tys. dzieci uczestniczyło w 400 piknikach edukacyjnych „Sieciaki na wakacjach”

135 tys. interwencji przez stronę www.helpline.org.pl

Ponad 200 tys. uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych skorzystało z kursów e-learningowych dotyczących zasad bezpiecznego korzystania z Internetu

224 tys. zarejestrowanych użytkowników portalu Sieciaki.pl

Ponad 1,2 tys. inicjatyw zgłoszonych co roku z okazji Dnia Bezpiecznego Internetu

12 tys. dzieci wzięło udział w lekcjach prowadzonych przez ponad 100 wolontariuszy Orange w całej Polsce volunteers all over Poland

Niezwykle ważna jest dla nas edukacja osób starszych. Wspólnie z bibliotekami z całej Polski prowadzimy dla seniorów program bezpłatnych szkoleń, które obejmują naukę obsługi komputera i korzystania z Internetu. Do realizacji szkoleń zapraszamy również naszych wolontariuszy. Do tej pory w 123 szkoleniach w 66 lokalizacjach wzięło udział 1016 seniorów. Działamy też w ramach Koalicji Cyfrowego Włączenia Generacji 50+ „Dojrzałość w sieci”, która łączy firmy, organizacje pozarządowe, urzędy i instytucje w działaniach przeciw wykluczeniu technologicznemu seniorów.

Chcemy pokazywać, jak ważną rolę może pełnić Internet w społecznościach wiejskich, szczególnie w budowaniu poczucia wspólnoty, upowszechnianiu wiedzy czy promocji kultury regionu.

Ponad 3500 bibliotek publicznych w Polsce może od 2009 roku bezpłatnie korzystać z Internetu. To efekt Porozumienia, jakie zostało zawarte pomiędzy: Orange Polska, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwem Administracji i Cyfryzacji oraz Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. W 2012 roku Porozumienie zostało przedłużone na kolejne 3 lata. Także Fundacja Orange wspiera biblioteki w popularyzacji Internetu jako narzędzia nowoczesnej edukacji, przekazując dotacje na ten cel oraz materiały na temat bezpieczeństwa w sieci.

W 2012 roku, w 50 małych miejscowościach stworzyliśmy multimedialne Pracownie Orange, które służą jako centra informacyjno-kulturalne oraz miejsca spotkań i integracji mieszkańców. O przeznaczeniu Pracowni decydowali sami mieszkańcy, uwzględniając potrzeby swojego otoczenia. U uruchomiliśmy też platformę internetową, która pozwala na wymianę informacji i doświadczeń, tworzenie wspólnych projektów między pracownikami oraz rozwój kompetencji cyfrowych. Liderzy pracowni współpracują z lokalnymi organizacjami, samorządem, szkołami, bibliotekami, parafiami itp., aby podejmowane działania w pełni odpowiadały potrzebom lokalnych społeczności.

Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w sieci

Jednym z naszych działań w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie i przygotowanie młodych ludzi do świadomego korzystania z nowych mediów.

Angażujemy się w kampanie społeczne zwiększające świadomość na temat zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu – jesteśmy głównym partnerem programu „Dziecko w sieci”, realizowanego przez Fundację Dzieci Niczyje. We współpracy z tą Fundacją rozwijamy serwis internetowy www.sieciaki.pl, w którym dzieci mogą znaleźć wiele cennych informacji o bezpiecznym i efektywnym korzystaniu z Internetu. Elementem działań na rzecz bezpieczeństwa najmłodszych w sieci jest również prowadzony co roku wakacyjny projekt „Sieciaki na wakacjach”, który polega na organizowaniu w miejscowościach turystycznych, we współpracy z władzami samorządowymi i lokalnymi ośrodkami kultury, edukacyjnych pikników dla dzieci.

Od kilku lat we współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje udostępniamy bezpłatną linię telefoniczną 800 100 100 oraz stronę internetową www.helpline.org.pl, gdzie dzieci i ich opiekunowie uzyskują pomoc i radę w sytuacji zagrożenia w sieci.

Odpowiedzialność w miejscu pracy

Kluczem do sukcesu każdej firmy są jej pracownicy. Orange Polska to ponad 23 tys. osób w całym kraju. Dla nas społeczna odpowiedzialność zaczyna się wewnątrz firmy, a jej podstawą są relacje z pracownikami.

Kluczowe znaczenie ma dla nas tworzenie kultury poszanowania różnorodności w naszej firmie. Dlatego wśród pracowników propagujemy wiedzę na ten temat, a kwestie różnorodności pojawiają się w Kodeksie Etyki. Orange Polska jest sygnatariuszem i opiekunem Karty Różnorodności w Polsce. Treść polskiej wersji Karty była tworzona w ramach grup roboczych z udziałem trzech sektorów: przedstawicieli firm, administracji oraz organizacji pozarządowych. Ważnym elementem tych prac były konsultacje z przedstawicielami organizacji reprezentujących interesy różnych grup społecznych, w tym osób niepełnosprawnych i starszych, rodziców oraz mniejszości seksualnych i religijnych.

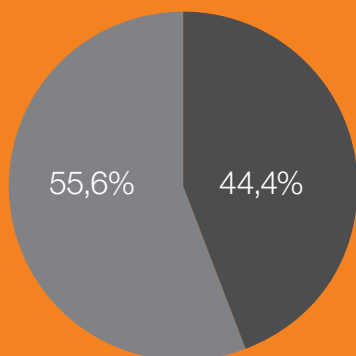
Szkolenia pracowników

	2011	2012
Łączna liczba pracowników przeszkolonych (w tys.)	22,9	21,35
Łączna liczba godzin przeznaczonych na szkolenia (w tys.)	637,1	606,79
Średnia liczba godzin szkoleń rocznie na pracownika (h/os.)	27,6	28,42

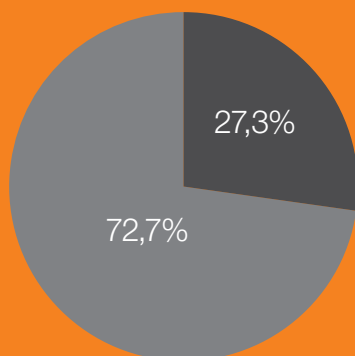
Prowadzimy recykling niepotrzebnych telefonów komórkowych

różnorodność w Orange Polska

■ % kobiet wśród pracowników
■ % mężczyzn wśród pracowników

różnorodność: stanowiska kierownicze

■ kobiety
■ mężczyźni

Aby promować równy dostęp kobiet do stanowisk kierowniczych w Polsce, nasza firma zainicjowała powstanie stowarzyszenia EPWN Warsaw (European Professional Women's Network). Jego główną ideą jest wspieranie zasady równości kobiet i mężczyzn oraz uwzględnianie problematyki równości szans na poszczególnych etapach kariery zawodowej.

Zapewnienie przejrzystych kryteriów oceny pracowników i możliwości celowego rozwoju oraz wdrożenie zasad równego traktowania jest jednym z podstawowych warunków działania firmy odpowiedzialnej społecznie. Od kilku lat funkcjonuje u nas system oceny rocznej. W 2012 roku ten proces był realizowany w nowej formule. Wzięli w nim udział wszyscy pracownicy Orange Polska – 20 230 (prawie 99%). Jest to okazja do corocznego spotkania menedżera z pracownikiem i podsumowania jego osiągnięć, a także opracowania planu rozwoju na następny rok.

W Orange wierzymy, że wzmacnianie tego, co w ludziach najbardziej wartościowe, gwarantuje sukces zawodowy i osobisty. Oferujemy wiele możliwości rozwoju i edukacji. Nasi pracownicy mogą korzystać z Biblioteki Produktów Rozwojowych, kompleksowego narzędzia zarządzania wiedzą w firmie. Biblioteka gromadzi informacje o produktach rozwojowych, w tym szkoleniach e-learningowych.

Szukamy wśród pracowników osób, które wyróżniają się potencjałem menedżerskim, mają osiągnięcia w swoim obszarze biznesowym i predyspozycje do zarządzania, również w wymiarze międzynarodowym. Dla nich przygotowaliśmy Program Talentów oraz program sukcesji. W celu propagowania jednolitych standardów zarządzania w Grupie France Telecom – Orange, uruchomiliśmy międzynarodowy program rozwojowy Orange Campus, oferowany wszystkim menedżerom tej Grupy. Orange Campus ma trzy międzynarodowe ośrodki szkoleniowe: w Polsce, Francji i Hiszpanii.

Zachęcamy pracowników do kreatywności, poszukiwania ciekawych rozwiązań i usprawniania działań firmy. Od 10 lat organizujemy konkurs Telekretator, którego celem jest promowanie innowacyjności i kreatywności pracowników i współpracowników Orange Polska, przy założeniu możliwości praktycznego wykorzystania zgłaszanych pomysłów.

odpowiedzialność społeczna

ciąg dalszy

W ramach programu Orange Passion umożliwiamy pracownikom dzielenie się swoimi pasjami i zainteresowaniami, natomiast Orange Community wspiera zaangażowanie pracowników w działania społeczne. Program wolontariatu pracowniczego działa u nas już od 9 lat, a projekty na rzecz społeczności lokalnych realizowało już ponad 8 tys. naszych pracowników.

Środowisko naturalne

Przykładamy coraz większą wagę do tego, by minimalizować nasz wpływ na środowisko – ograniczamy zużycie energii elektrycznej, wprowadzamy segregację odpadów, zachęcamy do lepszego gospodarowania papierem. Chcemy, aby Orange Polska było firmą, która promuje postawy ekologiczne i angażuje swoich pracowników w inicjatywy wspierające ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko.

Stale ograniczamy niekorzystny wpływ na środowisko naturalne. W ramach polityki ochrony środowiska nadzorujemy zgodność naszych działań z wymogami prawa i innymi regulacjami dotyczącymi ekologii, kontrolujemy niekorzystny wpływ naszych procesów na środowisko naturalne oraz planujemy działania umożliwiające jego zmniejszenie. Obniżamy zużycie energii i zasobów, zwłaszcza wody i papieru, a także emisję dwutlenku węgla związanego z prowadzeniem działalności biznesowej.

Zachęcamy też klientów do oddawania używanych telefonów komórkowych. Celem programu Orange Recykling jest zachęcenie klientów (nie tylko Orange) i pracowników do oddawania niewykorzystywanych telefonów na potrzeby odzysku surowców. Prowadzimy portal www.orangerecyklng.pl, który umożliwia wygodną odsprzedaż starych, niepotrzebnych telefonów komórkowych. Nowością jest możliwość sprzedania lub bezpłatnej utylizacji nie tylko sprawnych, ale również uszkodzonych aparatów. Pieniądze uzyskane ze sprzedaży można zatrzymać lub przekazać na cele dobroczynne. Dzięki wykorzystaniu własnej linii produkcyjnej możemy lepiej kontrolować jakość pracy i zapewnić większe możliwości rozwoju procesu recyklingu, a także zwiększyć nasze oszczędności oraz efektywność.

Od kilku lat realizujemy z sukcesem projekt „Green IT”, którego celem jest zwiększenie efektywności obszaru IT, przy jednoczesnym ograniczeniu zanieczyszczenia środowiska i zmniejszeniu konsumpcji zasobów naturalnych.

Projekt „Green IT” stanowi dobry przykład połączenia ekonomii z ekologią. Dla firmy to mniejsze rachunki za energię elektryczną czy wodę. W samym centrum przetwarzania danych łączne oszczędności z tytułu wdrożenia inicjatyw „Green IT” wyniosły już 7 mln zł (ponad 2 mln zł w 2012 roku), dzięki zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej o prawie 16 mln kWh (5 mln kWh w roku 2012).

Dla środowiska oznacza to mniej CO₂ w powietrzu oraz mniej zużytej wody czy papieru. Dzięki „Green IT” w latach 2009-2012 zmniejszyliśmy emisję CO₂ o 15,7 tys. ton (4,9 tys. ton w 2012 roku).

Inwestycje w społeczeństwo

Wierzymy, że świadome i twórcze wykorzystanie nowych technologii i Internetu pozytywnie wpływa na rozwój społeczny. Dlatego od wielu lat poprzez Fundację Orange realizujemy własne programy i wspieramy inicjatywy innych organizacji w obszarze wzmocnienia kompetencji cyfrowych społeczeństwa. Chcemy, by ludzie mogli poznawać świat i rozwijać się, wykorzystując nowe media w edukacji, kulturze i działalności społecznej.

Fundacja Orange została powołana w 2005 roku do realizacji działań w obszarze społecznego zaangażowania firmy. Jej misją jest upowszechnianie wiedzy i budowanie umiejętności cyfrowych, dzięki którym nowe technologie staną się sprzymierzeńcem rozwoju, a młodzi ludzie będą poznawać świat, uczyć się, udzielać społecznie oraz tworzyć kulturę w oparciu o świadome i kreatywne zastosowanie tych technologii.

Emisja CO₂

		2011	2012
ilość emitowanego CO ₂ , wyluczając transport*	tony (w tys.)	365	413
całkowita ilość emisji CO ₂ podczas transportu	tony (w tys.)	18,1	17,1
całkowita ilość emisji CO ₂	tony (w tys.)	383	430

27 000

godzin przepracowanych przez
wolontariuszy na rzecz społeczności

14,5 tys.

szkół w programie Edukacja z Internetem

Zachęcamy do odpowiedzialnego korzystania z Internetu

Programy Fundacji Orange

Akademia Orange – to program grantowy dla organizacji pozarządowych, instytucji kultury i oświaty, które realizują inicjatywy nowoczesnej edukacji kulturalnej w pracy z dziećmi i młodzieżą. Wspieramy i inspirujemy te organizacje w wykorzystaniu nowatorskich narzędzi i metod nauczania, by umożliwić im odkrywanie wspólnie z młodymi ludźmi nowych sposobów na nowoczesną edukację kulturalną.

Edukacja z Internetem – w ramach tego programu przygotowujemy świadomych użytkowników mediów, a także zwiększamy wykorzystanie nowoczesnych technologii w projektach szkolnych.

Orange dla bibliotek – wspieramy biblioteki w roli nowoczesnych, wielofunkcyjnych centrów oraz organizujemy działania edukacyjne, podnoszące kompetencje cyfrowe użytkowników bibliotek.

Dźwięki Marzeń – zapewniamy dzieciom niesłyszącym wczesną terapię słuchu i mowy, aby mogły sprawniej funkcjonować w świecie dźwięków i mieć równy dostęp do nowoczesnej edukacji, kultury i nauki.

Telefon do Mamy – umożliwiamy dzieciom w szpitalach bezpłatny kontakt telefoniczny z najbliższymi oraz udział w kreatywnych zajęciach edukacyjnych przy wykorzystaniu stanowisk multimedialnych.

Uczestniczymy w życiu społeczności lokalnych

Nasze sukcesy w 2012 roku

- Orange Polska otrzymał Certyfikat potwierdzający spełnianie Wytycznych dla Przedsiębiorstw Wielonarodowych OECD (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju).
- Raport Społecznej Odpowiedzialności Orange Polska 2011 został wyróżniony w konkursie Raporty Społeczne. Jury doceniło widoczne powiązanie strategii CSR ze strategią biznesową firmy. Raport jest przygotowywany według międzynarodowych standardów GRI i audytowany.
- W VI Rankingu Firm Odpowiedzialnych Społecznie prowadzonym przez Gazetę Prawną i Forum Odpowiedzialnego Biznesu zajęliśmy 1 miejsce w kategorii branżowej i 4 miejsce w rankingu ogólnym.
- Orange Polska po raz szósty znalazł się wśród Liderów Filantropii. Nasza firma zajęła 3 miejsce w kategorii firm, które przekazały w minionym roku najwięcej środków na cele społeczne oraz 1 miejsce w kategorii „telekomunikacja, usługi, handel, rozrywka”.
- Telekomunikacja Polska otrzymała najwyższe oceny wśród 32 organizacji wyróżnionych certyfikatem Top Employers Polska 2012, przyznawanym za szczególne osiągnięcia w zarządzaniu zasobami ludzkimi. Ogólnopolskie badanie zostało przeprowadzone przez Instytut CRF, jedną z wiodących instytucji specjalizujących się w międzynarodowych badaniach polityki kadrowej oraz warunków pracy.
- Orange Polska uzyskała tytuł Dobroczyńcy Roku. Nagroda została przyznana za skuteczną realizację programu wolontariatu pracowniczego pod hasłem „W trosce o innych”, angażowanie pracowników na wszystkich szczeblach kariery oraz udzielanie im wszechstronnego wsparcia w rozwijaniu działalności społecznej. Na Jubileuszu Dobroczyńcy Roku, Fundacja Orange została wyróżniona nagrodą specjalną: „Nowe Trendy Społecznego Zaangażowania”.

Więcej informacji w Raporcie Społecznym Orange Polska, na stronie www.orange-ir.pl/csr/reporting-progress.

kadra zarządzająca

Maciej Witucki
Prezes Zarządu

Jacques de Galzain
Członek Zarządu ds. finansów

Vincent Lobry
Wiceprezes Zarządu ds. marketingu i strategii

Jacek Kowalski
Członek Zarządu ds. zasobów ludzkich

Piotr Muszyński
Wiceprezes Zarządu ds. operacyjnych

Mariusz Gaca
Dyrektor Wykonawczy Grupy ds. sprzedaży
i obsługi klientów, Prezes Zarządu PTK Centertel

zarząd

Skład Zarządu nie uległ zmianie w 2012 roku.

Obowiązki i zakres odpowiedzialności Zarządu są określone w Regulaminie Zarządu, który jest dostępny na stronie www.orange-ir.pl/corporate-governance.

Maciej Witucki

Prezes Zarządu

Pan Maciej Witucki ukończył Wydział Elektryczny na Politechnice Poznańskiej w 1991 roku. W latach 1992-1997 odbył studia podyplomowe w dziedzinie zarządzania systemami przemysłowymi w Ecole Centrale Paris. Od września 1997 roku pracował w Banku Cetelem – najpierw we Francji, gdzie współtworzył biznes plan dla spółki-córki na rynku polskim, a następnie w Polsce, jako członek zarządu Cetelem Polska Expansion S.A. Od października 2001 roku pracował w Grupie Credit Agricole, a w 2002 roku został członkiem zarządu LUKAS Bank S.A., awansując w marcu 2005 roku na stanowisko prezesa tego banku. W dniu 6 listopada 2006 roku pan Maciej Witucki przeszedł do Orange Polska jako Prezes Zarządu TP S.A.

Vincent Lobry

Wiceprezes Zarządu ds. marketingu i strategii

Pan Vincent Lobry rozpoczął pracę we France Telecom w 1979 roku jako inżynier nowych systemów i zarządzania siecią. Pracował w Indonezji, Stanach Zjednoczonych, Hiszpanii i we Włoszech. Następnie zajął się marketingiem, a w 2006 roku został Dyrektorem ds. Marketingu B2C w FT France. Jest Kawalerem Orderu Zasługi (Ordre du Mérite) i absolwentem Politechniki (École Polytechnique) oraz Wyższej Szkoły Telekomunikacyjnej w Paryżu (École Nationale Supérieure des Télécommunications de Paris). We wrześniu 2009 roku został powołany w skład Zarządu TP S.A.

Piotr Muszyński

Wiceprezes Zarządu ds. operacyjnych

Pan Piotr Muszyński ukończył studia wyższe na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego, podyplomowy kurs zarządzania przedsiębiorstwem w Polskiej Międzynarodowej Szkole Zarządzania Fundacji Polskiej oraz Zaawansowany Program Zarządzania organizowany przez IESE Business School, na Uniwersytecie Nawarry. Rozpoczął karierę zawodową w 1990 roku, w Eastern Europe Investment Ltd. (EEI) jako partner i kierownik projektu. W roku 1993 dołączył do firmy REMA 1000 Poland Sp. z o.o. jako Członek Zarządu i Dyrektor Zarządzający, a od 1999 roku – Prezes Zarządu. Równolegle, w latach 1996-1998 był Członkiem Zarządu firmy Intersport Poland. Został zatrudniony w Grupie w 2001 roku, na stanowisku Dyrektora Pionu Obsługi Klienta, a w roku 2005 objął stanowisko Dyrektora Dywizji Obsługa i Sprzedaż. We wrześniu 2008 roku został powołany w skład Zarządu TP S.A.

Jacques de Galzain

Członek Zarządu ds. finansów

Jacques de Galzain ukończył Uniwersytet w Bordeaux w 1981 roku. Posiada tytuł biegłego księgowego (Certified Accountant) uzyskany w 1989 roku. Przez 9 lat pracował w firmach świadczących usługi w zakresie audytu, a następnie w latach 1991-2000 w firmie USINOR, piastując szereg stanowisk z zakresu rachunkowości. W 2000 roku przeszedł do firmy ALSTOM, początkowo na stanowisko zastępcy dyrektora ds. rachunkowości. W latach 2001-2006, zasiadał w zarządach spółek ALSTOM i AREVA. Do Grupy France Telecom – Orange dołączył w marcu 2006 roku jako dyrektor ds. rachunkowości Grupy, kierując systemami informacji finansowych. Od grudnia 2009 roku jest zatrudniony w Orange Polska na stanowisku Dyrektora Grupy ds. rachunkowości oraz pełni funkcję Członka Zarządu ds. finansów w PTK Centertel. W styczniu 2011 roku został powołany na Członka Zarządu ds. finansów w TP S.A.

Jacek Kowalski

Członek Zarządu ds. zasobów ludzkich

Jacek Kowalski ukończył Wydział Historii Uniwersytetu Warszawskiego, a w 1996 roku Studia Podyplomowe Kierowania Instytucjami Samorządowymi i Organizacjami Pozarządowymi. Pracował w firmie Infor Training oraz jako Dyrektor Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli. Swoją karierę w Orange Polska rozpoczął w 2001 roku jako Menedżer Human Resources dla sprzedaży i marketingu w PTK Centertel. Od 2005 roku był Dyrektorem Pionu Zarządzania Kompetencjami i Rozwojem Pracowników Grupy, a w styczniu 2011 roku został powołany w skład Zarządu TP S.A. jako Członek Zarządu ds. zasobów ludzkich. Jacek Kowalski jest członkiem Rady Programowej Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Kadrami.

Jako spółka notowana na giełdach w Warszawie i Londynie, dążymy do zachowania standardów ładu korporacyjnego zgodnych z dobrymi praktykami międzynarodowymi. Jesteśmy uświadomieni na oczekiwania zarówno międzynarodowego środowiska inwestorskiego jak i inwestorów krajowych.

Rada Nadzorcza oraz Zarząd TP postrzegają ład korporacyjny jako zbiór procesów powiązanych z rocznym cyklem biznesowym Spółki. Dążymy do zapewnienia pełnej transparentności w tym zakresie.

Na stronie www.orange-ir.pl/corporate-governance dostępne są także następujące informacje:

- Struktura akcjonariatu
- Statut
- Regulaminy Zarządu i Rady Nadzorczej
- Regulamin WZA
- Oświadczenie dla GPW o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego

Rola akcjonariuszy

Orange Polska zachęca akcjonariuszy do odgrywania aktywnej roli w ramach ładu korporacyjnego. Zgoda akcjonariuszy jest wymagana przy podejmowaniu kluczowych decyzji, takich jak: rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań finansowych i sprawozdań Zarządu, rozpatrywanie i zatwierdzanie wniosków Zarządu w sprawie wypłat dywidendy, rozpatrywanie i zatwierdzanie przygotowanej przez Radę Nadzorczą oceny sytuacji Spółki, powoływanie członków Rady Nadzorczej (oraz w razie potrzeby ich odwoływanie), zmiana Statutu Spółki, podwyższenie i obniżenie kapitału zakładowego oraz skup akcji własnych.

Każda akcja TP S.A. daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. Także posiadacze globalnych kwitów depozytowych (GDR-ów) mają prawo do przekazania instrukcji w sprawie sposobu głosowania bankowi depozytariuszowi. Poza uczestnictwem w WZA, Zarząd i członkowie ścisłego kierownictwa Orange Polska prowadzą aktywny dialog z akcjonariuszami Spółki. Aby umożliwić środowisku inwestorów wyważoną ocenę uzyskanych przez Spółkę wyników, członkowie Zarządu – z Prezesem Zarządu i Członkiem Zarządu ds. finansów na czele – organizują także regularnie prezentacje dla inwestorów instytucjonalnych oraz przedstawicieli krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych.

Rada Nadzorcza

Kadencja członków Rady Nadzorczej trwa trzy lata, a ich wynagrodzenie określa Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się co najmniej raz na kwartał. Do kompetencji Rady Nadzorczej należy między innymi powoływanie członków Zarządu i określanie ich wynagrodzenia, powoływanie biegłych rewidentów oraz sprawowanie nadzoru nad działalnością Spółki.

W ramach funkcji nadzorczych, Rada Nadzorcza rozpatruje plan strategiczny i roczny budżet Spółki, a także monitoruje jej wyniki operacyjne 2012 i finansowe, wyraża opinie dotyczące zaciągania zobowiązań przekraczających równowartość 100.000.000 EUR, wyraża opinie dotyczące zbywania składników majątkowych Spółki o wartości przekraczającej równowartość 100.000.000 EUR, ocenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz wnioski Zarządu, co do podziału zysków lub pokrycia strat. Przy rozpatrywaniu wyżej wymienionych spraw Rada Nadzorcza bierze pod uwagę uwarunkowania społeczne, ekologiczne i etyczne działalności Grupy.

Dodatkowo, zmieniona Ustawa o Rachunkowości (z dnia 29 września 1994 roku), która została opublikowana w 2009 roku, zwiększyła zakres odpowiedzialności Członków Rady Nadzorczej za rzetelność i prawidłową prezentację raportowania finansowego Spółki.

Prace Rady Nadzorczej koordynuje Przewodniczący przy wsparciu Sekretarza Rady Nadzorczej. Obowiązki i zakres odpowiedzialności Rady Nadzorczej są określone w formalnym dokumencie, który precyzuje jej rolę. Rada Nadzorcza pełni swe obowiązki koleგialnie, ale przekazała część kompetencji określonym komitetom, które opisano w kolejnych punktach.

Regulamin Rady Nadzorczej jest dostępny pod adresem www.orange-ir.pl/corporate-governance.

Struktura własnościowa kapitału zakładowego TP S.A. (na dzień 31 grudnia 2012 roku)

France Telecom S.A.	49,79%
Pozostali akcjonariusze	48,47%
TP S.A. (akcje własne)*	1,74%
RAZEM	100,00%

*prawa głosu wynikające z akcji własnych nie mogą być wykonywane na Walnym Zgromadzeniu TP S.A.

Skład na 31 grudnia 2012 roku:

1. prof. Andrzej K. Koźmiński – Przewodniczący Rady Nadzorczej, Członek Niezależny
2. Benoit Scheen – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu ds. Strategii
3. Marc Ricau – Sekretarz Rady Nadzorczej
4. Timothy Boatman – Niezależny Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu Audytowego
5. dr Henryka Bochniarz – Niezależny Członek Rady Nadzorczej
6. Thierry Bonhomme – Członek Rady Nadzorczej
7. Jacques Champeaux – Członek Rady Nadzorczej
8. dr Mirosław Gronicki – Niezależny Członek Rady Nadzorczej
9. Sławomir Lachowski – Niezależny Członek Rady Nadzorczej
10. Marie-Christine Lambert – Członek Rady Nadzorczej
11. Pierre Louette – Członek Rady Nadzorczej
12. Gérard Ries – Członek Rady Nadzorczej
13. dr Wiesław Rozłucki – Niezależny Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu ds. Wynagrodzeń

W chwili obecnej w skład Rady Nadzorczej TP S.A. wchodzi sześciu Członków niezależnych: prof. Andrzej K. Koźmiński, Timothy Boatman, dr Henryka Bochniarz, dr Mirosław Gronicki, Sławomir Lachowski i dr Wiesław Rozłucki.

Wszystkie zmiany w składzie Rady Nadzorczej zostały szczegółowo opisane w Raporcie z działalności Rady Nadzorczej w dalej części tej sekcji.

Skład Komitetów Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2012 roku:

Komitet Audytowy

1. Timothy Boatman – Przewodniczący
2. Marc Ricau
3. Sławomir Lachowski
4. Marie-Christine Lambert

Pracom Komitetu przewodniczy pan Timothy Boatman, niezależny Członek Rady Nadzorczej, który posiada odpowiednie doświadczenie i kwalifikacje w kwestiach finansowo-księgowych oraz audytu.

Komitet ds. Wynagrodzeń

1. dr Wiesław Rozłucki – Przewodniczący
2. Benoit Scheen
3. Marc Ricau

Komitet ds. Strategii

1. Benoit Scheen – Przewodniczący
2. dr Henryka Bochniarz
3. Jacques Champeaux
4. dr Mirosław Gronicki
5. Gérard Ries

Prof. Andrzej K. Koźmiński, Przewodniczący Rady Nadzorczej, Niezależny Członek Rady Nadzorczej oraz Timothy Boatman Niezależny Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu Audytowego na stałe uczestniczą w posiedzeniach Komitetu ds. Strategii.

Zarząd

Zarząd składa się z 3 do 10 Członków, w tym Prezesa Zarządu powoływanych i odwoływanych przez Radę Nadzorczą zwykłą większością głosów oddanych. Kadencja Członków Zarządu trwa 3 lata. Do kompetencji Zarządu należy kierowanie wszelkimi działaniami Spółki z wyłączeniem spraw, które na mocy postanowień Kodeksu spółek handlowych lub Statutu są przekazane do wyłącznej kompetencji Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej. Do kompetencji Zarządu należy w szczególności ustalanie strategii Grupy, zatwierdzanie planu ekonomiczno – finansowego, tworzenie, przekształcanie i likwidowanie jednostek organizacyjnych Spółki, wykonywanie nadzoru właścicielskiego nad spółkami z Grupy. Decyzja o emisji lub wykupie akcji Spółki leży wyłącznie w kompetencji Walnego Zgromadzenia.

Szczegółowy zakres uprawnień Zarządu określa Regulamin Zarządu dostępny pod adresem www.orange.pl/inwestorzy.

Kontrola wewnętrzna, w tym zarządzanie ryzykiem

Zarząd opracował i wprowadził system kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w Grupie. System ten umożliwia zarządzanie ryzykiem związanym z osiąganiem celów biznesowych (choć tego ryzyka całkowicie nie eliminuje), w istotnym stopniu zabezpieczając Spółkę przed poważnymi nieprawidłowościami w sprawozdawczości i stratami.

W 2008 roku przyjęto w Grupie Kodeks Etyczny, który określa zasady relacji z klientami, akcjonariuszami, pracownikami, dostawcami i konkurentami, a także zasady dotyczące ochrony środowiska, w którym działa Grupa. Spółka udoskonaliła system reagowania na sygnały o naruszeniu zasad etycznych oraz zgłaszania potencjalnych i faktycznych nadużyć, który jest koordynowany przez Komisję ds. Etyki. Pracownicy przechodzą szkolenie w zakresie kwestii etycznych, po ukończeniu którego otrzymują indywidualne zaświadczenia. Wprowadzono formalne kanały zgłaszania naruszeń obowiązujących zasad, w tym do Przewodniczącego Komitetu Audytowego Rady Nadzorczej, Przewodniczącego Komisji ds. Etyki oraz Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego Grupy.

Orange Polska z najwyższą starannością podchodzi do kwestii sprawozdawczości finansowej i stałej komunikacji ze środowiskiem polskich i zagranicznych inwestorów, a także wypełniania obowiązków informacyjnych. Kluczowi przedstawiciele kierownictwa, którzy odpowiadają za sprawy finansowe, prawne, regulacyjne i związane z kontrolą wewnętrzną, zapoznają się ze sprawozdaniami finansowymi i zgłaszają do nich uwagi na posiedzeniach Komitetu ds. Przekazywania Informacji. Zadaniem Komitetu jest zapewnienie tego, by przekazywane sprawozdania były dokładne, przejrzyste, kompletne, terminowe i zgodne z wymogami prawa i przyjętymi powszechnie praktykami, a także by rzetelnie odzwierciedlały sytuację finansową i operacyjną Grupy. W 2012 roku Komitet ds. Przekazywania Informacji odbył siedem posiedzeń.

Kluczowe elementy systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem Grupy są następujące:

(1) Audytorzy wewnętrzni przekazują raporty bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Plan audytów wewnętrznych jest corocznie oceniany przez Komitet Audytowy. Komitet ten analizuje także raporty audytorów wewnętrznych. W celu wzmocnienia niezależności Audytu Wewnętrznego, decyzje Zarządu w sprawie powołania Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego Grupy oraz wysokości jego wynagrodzenia wymagają od 2005 roku opinii Komitetu Audytowego oraz Komitetu ds. Wynagrodzeń. Dyrektor Departamentu Audytu Wewnętrznego uczestniczy we wszystkich posiedzeniach Komitetu Audytowego.

(2) Spółka regularnie ocenia jakość systemu kontroli i zarządzania ryzykiem. Proces ten obejmuje aktualizację Mapy Ryzyka, która pozwala określić i sklasyfikować czynniki ryzyka finansowego i pozafinansowego w działalności Grupy.

(3) Wprowadzono procedury służące stałemu monitorowaniu istotnych czynników ryzyka (prawnego, regulacyjnego, operacyjnego, dotyczącego sprawozdawczości finansowej, związanego z ochroną środowiska, itp.), które wyznaczają ogólne kierunki działalności w zakresie stałej kontroli ryzyka.

W 2012 roku Zarząd po raz kolejny dokonał kompleksowej oceny kontroli wewnętrznej w odniesieniu do sprawozdawczości finansowej w Grupie. Zidentyfikowano najważniejsze problemy, eliminując je lub podejmując odpowiednie działania naprawcze. Na podstawie przeprowadzonej oceny Zarząd stwierdził, że na dzień 31 grudnia 2012 roku nie istniały żadne niedociągnięcia, które mogłyby w istotny sposób wpływać na skuteczność kontroli wewnętrznej w odniesieniu do sprawozdawczości finansowej.

Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Telekomunikacji Polskiej S.A. i jej komitetów wraz ze zwięzłą oceną sytuacji Grupy Kapitałowej Telekomunikacja Polska w 2012 roku, z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem

I. SKŁAD RADY NADZORCZEJ TP S.A.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 1 stycznia 2012 roku:

1. prof. Andrzej K. Koźmiński – Przewodniczący
2. Benoit Scheen – Zastępca Przewodniczącego, Przewodniczący Komitetu ds. Strategii
3. Nathalie Clere – Sekretarz
4. Timothy Boatman – Członek, Przewodniczący Komitetu Audytowego
5. Thierry Bonhomme – Członek
6. Jacques Champeaux – Członek
7. dr Mirosław Gronicki – Członek
8. Marie-Christine Lambert – Członek
9. Pierre Louette – Członek
10. prof. Jerzy Rajski – Członek
11. Gérard Ries – Członek
12. dr Wiesław Rozłucki – Członek

W roku 2012 w składzie Rady miały miejsce następujące zmiany:

5 stycznia 2012 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Henri de Joux na Członka Rady Nadzorczej.

12 kwietnia 2012 roku wygasły mandaty Pana Henri de Joux, Pani Marie-Christine Lambert, Pana Jerzego Rajskiego i Pana Wiesława Rozłuckiego.

Tego dnia Zwyczajne Walne Zgromadzenie powołało Panią Henrykę Bochniarz, Pana Sławomira Lachowskiego, Panią Marie-Christine Lambert i Pana Wiesława Rozłuckiego na Członków Rady Nadzorczej.

Pani Nathalie Clere złożyła rezygnację z funkcji Członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na dzień 18 października 2012 roku.

Tego dnia Rada Nadzorcza powołała Pana Marka Ricau na Członka Rady Nadzorczej.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2012 roku:

1. prof. Andrzej K. Koźmiński – Przewodniczący
2. Benoit Scheen – Zastępca Przewodniczącego, Przewodniczący Komitetu ds. Strategii
3. Marc Ricau – Sekretarz
4. Timothy Boatman – Członek, Przewodniczący Komitetu Audytowego
5. dr Henryka Bochniarz – Członek
6. Thierry Bonhomme – Członek
7. Jacques Champeaux – Członek
8. dr Mirosław Gronicki – Członek
9. Sławomir Lachowski – Członek
10. Marie-Christine Lambert – Członek
11. Pierre Louette – Członek
12. Gérard Ries – Członek
13. dr Wiesław Rozłucki – Członek, Przewodniczący Komitetu ds. Wynagrodzeń

W skład Rady Nadzorczej TP wchodzi obecnie sześciu członków niezależnych: prof. Andrzej K. Koźmiński, Timothy Boatman, dr Henryka Bochniarz, dr Mirosław Gronicki, Sławomir Lachowski i dr Wiesław Rozłucki.

W ramach Rady Nadzorczej działają trzy stałe komitety, których skład na dzień 31 grudnia 2012 roku przedstawiał się następująco:

Komitet Audytowy

Timothy Boatman – Przewodniczący, Marc Ricau, Sławomir Lachowski i Marie-Christine Lambert - członkowie;

Komitet ds. Wynagrodzeń

Wiesław Rozłucki – Przewodniczący, Benoit Scheen i Marc Ricau - członkowie;

Komitet ds. Strategii

Benoit Scheen – Przewodniczący, Henryka Bochniarz, Jacques Champeaux, Mirosław Gronicki i Gérard Ries, - członkowie.

II. DZIAŁALNOŚĆ

Rada Nadzorcza, działając zgodnie z postanowieniami Kodeksu spółek handlowych i Statutem Spółki, sprawowała stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

W 2012 roku Rada Nadzorcza wykonała swoje obowiązki wynikające z Kodeksu spółek handlowych:

1. Dokonała oceny sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2011 oraz wniosku Zarządu dotyczącego podziału zysku Spółki;
2. Dokonała oceny sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Telekomunikacja Polska oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2011;
3. Złożyła Walnemu Zgromadzeniu sprawozdania z wyników powyższej oceny.

Rada Nadzorcza dołożyła należytych starań w celu zapewnienia by sprawozdania Zarządu i sprawozdania finansowe spełniały wymagania przewidziane prawem.

Rada Nadzorcza wykonywała także prawa i obowiązki wynikające ze Statutu TP S.A. i Kodeksu Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, wśród których należy wymienić:

1. wyrażanie opinii dotyczących wniosków kierowanych pod obrady Walnego Zgromadzenia, w tym wniosku o zmianę Statutu Spółki,
2. wybór biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdań finansowych Spółki,
3. wyrażenie opinii dotyczących budżetu Telekomunikacji Polskiej i Grupy Kapitałowej Telekomunikacja Polska,
4. sporządzenie zwięzłej oceny sytuacji Grupy Kapitałowej Telekomunikacja Polska w roku 2011, z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania istotnym ryzykiem,
5. wprowadzenie zmian w Regulaminie Rady Nadzorczej,

W 2012 roku Rada Nadzorcza odbyła 6 posiedzeń i podjęła 34 uchwały, w tym 5 w trybie pisemnym (korespondencyjnym).

W swojej działalności Rada Nadzorcza korzystała z opinii przekazywanych przez swoje Komitety (Komitet Audytowy, Komitet ds. Wynagrodzeń i Komitet ds. Strategii), w odpowiednich sprawach.

Sprawozdania z działalności trzech stałych komitetów Rady Nadzorczej w 2012 roku stanowią załączniki do niniejszego sprawozdania.

Rada Nadzorcza sformułowała szereg zaleceń, uwag i wniosków dla Zarządu, odnoszących się do różnych aspektów działalności Spółki.

Rada Nadzorcza na bieżąco nadzorowała wykonanie swoich uchwał i zaleceń, analizując informacje przedstawiane przez Zarząd.

III. ZWIĘZŁA OCENA SYTUACJI GRUPY KAPITAŁOWEJ TELEKOMUNIKACJA POLSKA W 2012 ROKU

Niniejsza ocena sytuacji Grupy TP w 2012 roku została sporządzona przez Radę Nadzorczą TP S.A. zgodnie z zasadą III.1.1 Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW, wprowadzonych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie. Ocena ta jest oparta na wynikach finansowych Grupy (Spółki oraz jej spółek zależnych) w 2012 roku, a także informacjach uzyskanych przez Radę Nadzorczą w trakcie wypełniania przez nią obowiązków statutowych.

W 2012 roku, działalność Rady Nadzorczej koncentrowała się w szczególności na następujących zagadnieniach:

- a) wyniki finansowe i operacyjne Grupy w odniesieniu do budżetu,
- b) dalsza realizacja średniookresowego planu działań Grupy oraz przygotowanie planu średniookresowego na lata 2013 -2016,
- c) zakończenie sporu z DPTG,
- d) wprowadzenie marki Orange do oznaczenia wszystkich produktów oferowanych przez TP S.A.,
- e) zakończenie programu nabywania akcji własnych przez TP S.A.,
- f) realizacja porozumienia z Urzędem Komunikacji Elektronicznej (UKE),
- g) monitorowanie realizacji programów kluczowych dla przyszłości Grupy, w tym programu współdzielenia mobilnej sieci dostępowej z T-mobile,
- h) satysfakcja klientów – program poprawy relacji z klientami,
- i) opiniowanie rozwoju ofert konwergentnych.

Rada Nadzorcza, działając poprzez komitety oraz wszystkich członków (w tym sześciu członków niezależnych), brała aktywny udział w procesie oceny najważniejszych inicjatyw, mając na względzie interes wszystkich interesariuszy Grupy, w tym akcjonariuszy. Ponadto, Rada sprawowała nadzór nad realizacją celów operacyjnych i finansowych poprzez analizę sporządzanych przez Zarząd raportów kwartalnych, jak również – poprzez Komitet Audytowy – prowadziła nadzór nad wypełnianiem przez Zarząd funkcji kontroli, zarządzania ryzykiem i budżetowania.

Działalność operacyjna Grupy

Pomimo trudnych warunków operacyjnych i niezwykle wymagającego otoczenia konkurencyjnego, Grupa osiągnęła w 2012 roku postęp pod względem komercyjnym. Pomimo wojny cenowej na rynku, Grupa zwiększyła liczbę swych klientów w segmencie mobilnym o 237 tys. Na rynku stacjonarnym, Grupa utrzymała liczbę klientów szerokopasmowego dostępu do internetu, przy jednoczesnym 5% zwiększeniu wskaźnika ARPU z tych usług, głównie za sprawą pakietowania usług dostępu do internetu z telewizją i telefonią stacjonarną świadczoną po protokole internetowym (VoIP). Opisane pakiety 3P cieszyły się dużą popularnością wśród klientów Orange, co zaowocowało wzrostem ich bazy klienckiej do poziomu 248 tys. Wzrosła także liczba klientów usług telewizyj, do 706 tys. abonentów tj. o 11,0%. Osiągnięcie takiego przyrostu było możliwe z jednej strony dzięki bogatej ofercie programowej oferowanych pakietów telewizyjnych, oraz dzięki kontynuowaniu przez Grupę tendencji wzrostu prędkości łączy, wzmacnianej wprowadzeniem opcji bazujących na technologii VDSL. Przyczyniło się to także do zmniejszenia trendu spadkowego usług stacjonarnej telefonii głosowej. Liczba jej klientów zmniejszyła się o 590 tys. w 2012 względem 670 tys. w 2011. Kontynuowane także były działania na rzecz zwiększenia przesyłu danych poprzez popularyzację smartfonów. Ich liczba wzrosła w ujęciu rocznym o 55%, osiągając poziom blisko 3,3 mln, co przyczyniło się do wzrostu przychodów z usług przesyłu wiadomości i treści. Od momentu połączenia, w kwietniu 2012, wszystkich usług detalicznych Grupy pod jedną marką Orange, szczególnie promowana była konwergentna oferta pod nazwą Orange Open, łącząca produkty mobilne i stacjonarne, adresująca potrzebę posiadania przez klienta szeregu usług służących komunikowaniu się – telefonia mobilna i stacjonarna, internet mobilny i stacjonarny, telewizja.

Kolejnym ważnym wydarzeniem była zmiana marki usług świadczonych przez TP S.A. na Orange, przeprowadzona w 2 kwartale 2012 r., którego beneficjentem Grupa będzie przez wiele lat. Zmiana marki usług stacjonarnych umożliwiła odświeżenie ich wizerunku, a jednocześnie ułatwiła wprowadzenie pierwszej konwergentnej oferty na polskim rynku - Orange Open. Nowa oferta przyniosła w ubiegłym roku zachęcające wyniki, a Grupa zamierza ją nadal promować, jako flagowe rozwiązanie konwergentne dla klientów indywidualnych. Równolegle do zmiany marki usług stacjonarnych na Orange, Grupa przyczyniła się do sukcesu turnieju EURO 2012, którego Polska była współgospodarzem, przez skuteczne zapewnienie infrastruktury i usług telekomunikacyjnych na potrzeby tego wydarzenia. Mistrzostwa przyniosły korzyści wizerunkowe zarówno Polsce, jak i Grupie, a także dostarczyła Grupie ważnych doświadczeń w zakresie działalności ICT.

W 2012 roku, Grupa koncentrowała się także na realizacji ostatniego pełnego roku Porozumienia z Prezesem UKE (podpisanego w październiku 2009 roku). W zbudowanych w ramach Porozumienia rozwiązaniach IT przeprowadzone zostały prace wdrażające funkcjonalności wymagane zmianami w ofertach regulowanych dla usług hurtowych (SOR). W systemach IT kontynuowane były również prace związane z zapewnieniem równego traktowania operatorów alternatywnych oraz równoważności dostępu.

Od początku realizacji Porozumienia do 31 grudnia 2012 roku TP S.A. wybudowała i udostępniła infrastrukturę pozwalającą na uruchomienie łącznie ponad 1.026 tys. łączy szerokopasmowych. Do całkowitego wypełnienia przez TP S.A. deklaracji inwestycyjnej zawartej w Porozumieniu z UKE pozostaje jeszcze do zrealizowania niecałe 224 tys. łączy w 1 kwartale 2013 roku, z czego 214 tys. łączy ma mieć przepływność powyżej 30 Mb/s. W październiku 2012 roku osiągnięto w obszarze białych plam wymaganą liczbę linii zapisaną w załączniku nr 8 do Porozumienia, realizując tym samym cel Porozumienia w tej kategorii.

W 2012 roku zrealizowane zostały wszystkie zamierzenia dotyczące ilości stacji działających w sieciach współdzielonych to jest blisko 2700 stacji nadających sygnał dwóch operatorów – w ramach wspólnej spółki joint venture NetWorkSi Sp. z o.o., której udziałowcami są PTK Centertel i PTC (marka T-Mobile), realizującej umowę współkorzystania z infrastruktury sieciowej oraz częstotliwości. Dzięki temu klienci Orange na obszarach gdzie zakończono prace mogą korzystać z sieci działającej w oparciu o 55% więcej obiektów. Przełożyło się to na znaczący wzrost pokrycia usługami, zwłaszcza w przypadku sieci 3G, gdzie dostępność do nowoczesnych usług mobilnej transmisji danych w technologii HSPA+DC wzrosła o ponad 23 punkty procentowe.

Sytuacja finansowa Grupy

Główne cele strategiczne Grupy w 2012 roku obejmowały:

- przebudowę oferty na rynku komórkowym, w odpowiedzi na wojnę cenową, jaka wybuchła szczególnie w segmencie abonamentowym,
- przebudowę oferty dostępu szerokopasmowego i przywrócenie kwartalnego wzrostu pod względem liczby klientów, oraz uzyskanie wzrostu wskaźnika ARPU,
- wzbogacenie oferty programowej usług telewizyjnych,
- wzmocnienie promocji usług konwergentnych w celu zwiększenia wskaźnika ARPU oraz wskaźników utrzymania i satysfakcji klientów,

- dalszą integrację jednostek świadczących usługi telefonii stacjonarnej i komórkowej w celu uzyskania większej wydajności zintegrowanych procesów,
- optymalizację kosztów operacyjnych poprzez dalszą racjonalizację działalności i procesów biznesowych Grupy,
- osiągnięcie celów w zakresie inwestycji w dostęp do internetu, określonych w Porozumieniu z UKE,
- optymalizację nakładów inwestycyjnych w oparciu o ścisłe kryteria, bez zakłócania wzrostu,
- osiągnięcie skorygowanego celu wolnych przepływów pieniężnych netto w wysokości, co najmniej 2 mld zł, co zostało później skorygowane do zakresu od 1,5 do 1,6 mld zł,
- optymalizację bilansu Grupy w celu zwiększenia stopy zwrotu z aktywów, w tym optymalizację portfela nieruchomości,
- podniesienie jakości usług oraz skrócenie czasu potrzebnego na wprowadzanie nowych produktów na rynek poprzez dalszą przebudowę systemów informatycznych oraz ich integrację z systemami CRM,
- zapewnienie akcjonariuszom atrakcyjnego zwrotu z inwestycji, zgodnego z przyjętą polityką wynagradzania akcjonariuszy,
- promowanie przewidywalnych rozwiązań regulacyjnych, zgodnych z założeniami Europejskiej Polityki Regulacyjnej i spójnych z rozwiązaniami przyjętymi na porównywalnych rynkach,
- dalsze usprawnienie kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem.

Pomimo widocznych sukcesów komercyjnych, wynikających z wypełnienia założeń w zakresie działań operacyjnych, Grupa znacząco odczuła pogarszające się warunki operacyjne, w tym głównie gorsze uwarunkowania makroekonomiczne oraz znaczący negatywny efekt wojny cenowej w segmencie mobilnym, w efekcie której istotnie spadło ARPU. W wyniku akumulacji tych czynników, w październiku 2012 roku Grupa zdecydowała o zmianie swoich przewidywań w 2012 roku. Ostateczne wyniki Grupy za rok 2012 były zgodne ze zrewidowanymi przewidywaniami Zarządu; przychody Grupy wyniosły 14 147 mln zł i w porównaniu z 2011 rokiem były niższe o 4,1%. Marża EBITDA wyniosła 34,2%, a wolne przepływy pieniężne netto wyniosły 1 542 mln zł¹, wobec 2 403 mln zł w 2011 roku.

W styczniu 2012 roku, działając w najlepszym interesie Spółki oraz jej akcjonariuszy, Zarząd TP S.A. podpisał ostateczną ugodę w sporze TP S.A. z DPTG, przewidującą zapłatę łącznej kwoty 550 mln EUR. Rada Nadzorcza popierała działania Zarządu w kwestii rozwiązania sporu.

¹ wolne przepływy pieniężne netto w 2012 z wyłączeniem zapłaty 550 mln EUR na rzecz DPTG.

Zadłużenie netto Grupy zwiększyło się w 2012 roku do poziomu 5.039 mln zł, głównie w skutek zawarcia wymienionej wyżej umowy z DPTG. Grupa posiada solidną strukturę bilansu, ze wskaźnikiem zadłużenia netto na poziomie 28% i wskaźnikiem zadłużenia netto do EBITDA na poziomie 1. Powyższe wskaźniki w połączeniu ze skuteczną polityką zabezpieczeń umożliwiły Grupie w tym trudnym otoczeniu konkurencyjnym utrzymanie solidnej oceny ratingowej (na 31.12.2012 na poziomie A3/BBB+ z perspektywą negatywną, obecnie Baa1 – z perspektywą negatywną).

W 2012 TP S.A. wypłaciła dywidendę w wysokości 2.003 mln zł, to jest 1,50 zł na jedną akcję, płatną w gotówce. Ponadto w ramach wynagrodzenia dla akcjonariuszy Spółka w dniu 27 listopada 2012 roku zakończyła częściowo zrealizowany program skupu akcji własnych, skupując 23,3 mln akcji za kwotę 400 mln zł.

Wnioski i zalecenia na 2013 rok

Polski rynek telekomunikacyjny przechodzi okres najpoważniejszych przemian w swej historii, wynikających z obniżek stawek MTR oraz wojen cenowych, zwłaszcza w segmencie abonamentowym telefonii komórkowej. W konsekwencji, wymusza to istotną adaptację Grupy. Mimo znacznej konkurencji we wszystkich segmentach rynku, w szczególności wojny cenowej w segmencie mobilnym, oraz nasilonej presji regulacyjnej, Grupa osiągnęła w 2012 roku wyniki zgodne ze skorygowanymi celami. Rada Nadzorcza wyraża przekonanie, że Zarząd TP S.A. doloży odpowiednich starań, by zrealizować cele Grupy na rok 2013.

Zdaniem Rady Nadzorczej, w 2013 roku Grupa powinna skoncentrować się na wdrażaniu nowego średniookresowego planu działań, w ramach którego ma zostać wypracowany nowy model biznesowy dla funkcjonowania w środowisku stagnacji wartości rynku, oraz w którym ze względu na mniejszą dostępność środków należy ostrożniej ustalać priorytety w alokacji kapitału. W tym celu Grupa musi stworzyć bardziej efektywną i elastyczną organizację, a w szczególności skoncentrować się na następujących zadaniach:

- połączeniu TP S.A. oraz PTK Centertel Sp. z o.o.,
- ścisłym monitorowaniu osiąganych wyników, co pozwoli na szybkie reagowanie na niekorzystne zmiany warunków działalności, wynikających z utrzymującej się niestabilnej sytuacji na rynkach finansowych,
- skutecznej promocji usług konwergentnych typu Orange Open, a w efekcie umocnieniu wiodącej pozycji w ujęciu wartościowym w segmentach telefonii stacjonarnej, telefonii komórkowej i szerokopasmowego dostępu do internetu,
- przeprowadzeniu działań umożliwiających Grupie rozwój poza działalnością telekomunikacyjną, zgodnie z planem strategicznym,
- analizie możliwości outsourcingu różnych aktywności oraz możliwości zbycia składników majątku niezwiązanych z podstawową działalnością w celu poprawy efektywności,
- zwiększeniu satysfakcji i lojalności klientów, w tym poprzez realizację programu podnoszenia jakości obsługi klientów,
- monitorowaniu wskaźnika marży EBITDA Grupy,
- optymalizacji wydatków inwestycyjnych do poniżej 2 mld zł,
- ograniczeniu wpływu wahań kursowych na wysokość kosztów sprzedaży, kosztów finansowych i nakładów inwestycyjnych,
- intensyfikacji optymalizacji bazy kosztowej,
- utrzymaniu stabilności finansowej, w tym skorzystanie z możliwości finansowania przez France Telecom, a także ścisłym monitorowaniu stanu i prognozy w zakresie wskaźników zadłużenia,
- wygenerowaniu organicznych przepływów pieniężnych w wysokości co najmniej 0,8 mld złotych²,
- wypracowaniu nowego podejścia do wynagradzania akcjonariuszy opartego o zmieniającą się dynamikę rynku;
- zakończeniu Porozumienia zawartego z Regulatorem,
- dalszym usprawnianiu kontroli wewnętrznej oraz zasad zarządzania ryzykiem,

- kontynuacji współpracy z PTC (marka T-Mobile) w ramach spółki NetWorkSI w zakresie współkorzystania z infrastruktury sieciowej i częstotliwości.

² z wyłączeniem nabycia częstotliwości, zmian w zakresie konsolidacji oraz wpływu czynników ryzyka i sporów sądowych. Organiczne przepływy pieniężne = przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej – (capex + zmiana zobowiązań inwestycyjnych) + przychody ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych.

IV. OCENA KONTROLI WEWNĘTRZNEJ, W TYM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W GRUPIE

Rada Nadzorcza odpowiada za nadzór nad efektywnością systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w Grupie, opracowanego i wdrożonego przez Zarząd.

System ten umożliwia zarządzanie ryzykami, które mogą mieć wpływ na niezrealizowanie celów biznesowych, oraz w istotnym stopniu zabezpiecza Spółkę przed poważnymi nieprawidłowościami w sprawozdawczości i stratami (zarządzanie ryzykiem nie oznacza jego całkowitej eliminacji, lecz lepsze rozpoznanie zagrożeń i podejmowanie odpowiednich działań w sytuacjach uzasadnionych). Procesy są zaprojektowane tak, aby dawać rozsądne, lecz nie absolutne zapewnienie, że ryzyka istotne dla Grupy są zidentyfikowane i odpowiednie działania są podejmowane.

Najważniejsze elementy systemu kontroli wewnętrznej, w tym zarządzania ryzykiem, zostały przedstawione w sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy za 2012 rok, które zostało opublikowane w dniu 12 lutego 2013 roku.

W roku 2012, Grupa ponownie przeprowadziła całościową ocenę kontroli wewnętrznej w zakresie raportowania finansowego w ramach Programu Sarbanes-Oxley realizowanego w Grupie France Telecom. Stwierdzone niedociągnięcia w sposobie zaprojektowania i wdrożenia systemu kontroli wewnętrznej zostały skorygowane bądź został względem nich przygotowany plan naprawczy. Na podstawie przeprowadzonej oceny Zarząd stwierdził, że na dzień 31 grudnia 2012 roku żadne ze zidentyfikowanych słabości nie miały istotnego wpływu na system kontroli wewnętrznej oraz raportowanie finansowe. Zarząd powinien kontynuować wysiłki w tym zakresie również w 2013 roku.

Również audytorzy wewnętrzni oraz biegli rewidenci Spółki zgłaszają Zarządowi oraz Komitetowi Audytowemu wszelkie słabości systemu kontroli, które identyfikują podczas audytu, a ich rekomendacje są na bieżąco wdrażane.

Działalność Komitetu Audytowego Rady Nadzorczej Telekomunikacji Polskiej S.A. w roku 2012

Komitet Audytowy został powołany uchwałą Rady Nadzorczej nr 324/V/2002 z dnia 14 czerwca 2002 roku (z późniejszymi zmianami w tym zmianami wprowadzonymi uchwałą Rady Nadzorczej nr 9/12 z dnia 14 marca 2012) w sprawie utworzenia Komitetu Audytowego, jako organu doradczego podległego Radzie Nadzorczej.

Zadaniem Komitetu jest doradzanie Radzie Nadzorczej w zakresie właściwego zastosowania zasad sprawozdawczości budżetowej, sprawozdawczości finansowej i kontroli wewnętrznej (w tym zarządzania ryzykiem) w Telekomunikacji Polskiej SA („Spółka”) Grupie Telekomunikacji Polskiej („Grupa”) oraz współpraca z biegłymi rewidentami Grupy.

Skład

W 2012 roku Komitet Audytowy pracował w następującym składzie:

Przewodniczący:

Timothy Boatman (”Członek niezależny Rady Nadzorczej”) posiadający kwalifikacje brytyjskiego biegłego rewidenta

Członkowie:

Marie Christine Lambert

Nathalie Clere – do 18 października 2012 kiedy złożyła rezygnację
Sławomir Lachowski (”Członek niezależny Rady Nadzorczej”) – nominowany 18 października 2012

Marc Ricau – nominowany 18 października 2012

Sekretarzem Komitetu był Jerzy Klonecki. Jacek Chaber, dyrektor Audytu Wewnętrznego, uczestniczył we wszystkich spotkaniach Komitetu Audytowego.

Zadania Komitetu

Najważniejsze zadania Komitetu obejmują:

- 1) Nadzorowanie rzetelności informacji finansowej przekazywanej przez Spółkę i Grupę, a w szczególności monitorowanie:
 - a. Prawdopodobności i zgodności zasad rachunkowości stosowanych przez Spółkę i Grupę, w tym kryteriów konsolidacji wyników finansowych;
 - b. Zmian standardów, zasad i praktyk rachunkowości;
 - c. Głównych obszarów sprawozdawczości podlegających osądowi;
 - d. Znaczących korekt wynikających z przeprowadzonego audytu;
 - e. Oświadczeń o kontynuacji działalności Spółki;
 - f. Zgodności z obowiązującymi przepisami o rachunkowości;
- 2) Przegląd, co najmniej raz w roku, systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem Grupy w celu dokonania oceny czy najważniejsze ryzyka (w tym związane ze zgodnością z obowiązującymi przepisami i regulacjami) są prawidłowo identyfikowane, zarządzane i prezentowane;
- 3) Coroczny przegląd programu prac Audytu Wewnętrznego, w tym przegląd niezależności funkcji Audytu Wewnętrznego, jak również koordynację prac pomiędzy audytorami wewnętrznymi i biegłymi rewidentami;
- 4) Analizę raportów audytorów wewnętrznych Grupy i głównych wniosków z innych badań wewnętrznych, jak również odpowiedzi Zarządu na zgłoszone rekomendacje;
- 5) Przedstawianie rekomendacji dotyczących wyboru i wynagrodzenia dyrektora Audytu Wewnętrznego oraz budżetu tej funkcji;
- 6) Analizę i opiniowanie dla Zarządu i / lub do Rady Nadzorczej (zgodnie ze wskazaniem) istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami;
- 7) Monitorowanie pracy biegłych rewidentów Spółki pod kątem niezależności i obiektywności oraz przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji, co do wyboru i wynagrodzenia biegłych rewidentów Spółki, ze szczególnym uwzględnieniem wynagrodzenia za dodatkowe usługi;
- 8) Analizę przyczyn rezygnacji biegłego rewidenta;
- 9) Omawianie z biegłymi rewidentami Spółki, przed rozpoczęciem każdego badania rocznego sprawozdania finansowego, charakteru i zakresu badania jak również monitorowanie prac biegłych rewidentów;
- 10) Omawianie z biegłym rewidentem Spółki (z udziałem lub bez udziału Zarządu Spółki) wszelkich problemów lub zastrzeżeń zidentyfikowanych podczas badania sprawozdań finansowych;
- 11) Analizę skuteczności procesu badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta oraz odpowiedzi Zarządu na sformułowane zalecenia;
- 12) Rozpatrywanie wszelkich innych kwestii, na które zwrócił uwagę Komitet lub Rada Nadzorcza;
- 13) Regularne informowanie Rady Nadzorczej o wszelkich znaczących kwestiach leżących w zakresie działalności Komitetu;
- 14) Przedstawianie Radzie Nadzorczej rocznego sprawozdania z działalności Komitetu Audytowego i wyników tej działalności.

Działalność w roku 2012

Komitet Audytowy odbył w 2012 roku 11 posiedzeń, z tego 9 planowych i 2 zadaniowe. W szczególności Komitet zajmował się następującymi sprawami:

- 1) Przegląd publikowanych kwartalnych i rocznego sprawozdań finansowych, prawidłowości i zgodności zasad rachunkowości stosowanych w Spółce i Grupie, szczególną uwagę zwrócono na te aspekty, w których wymagana jest profesjonalna ocena np. utrata wartości aktywów w tym wartości firmy, rezerwy na roszczenia i sprawy sądowe, podatkowe i regulacyjne, ujmowanie przychodów oraz odroczony podatek;
- 2) Przegląd systemu kontroli wewnętrznej (w tym zarządzania ryzykiem) Grupy raportowanego przez Zarząd, w szczególności sposobu identyfikacji ryzyk, zarządzania nimi i ich ujawniania. Komitet zapoznał się z raportami Zarządu na temat planowanych działań w odpowiedzi na zalecenia pokontrolne audytorów wewnętrznych i biegłego rewidenta. Komitet Audytowy został poinformowany o planowanej aktualizacji przez Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) zasad kontroli wewnętrznej (Internal Control Integrated Framework);
- 3) Przegląd rocznego planu Audytu Wewnętrznego, budżetu i raportu ze stanu prac oraz odpowiedzi Zarządu na ustalenia pokontrolne i zalecenia. Ponadto, zostało przeprowadzone spotkanie Komitetu Audytowego z dyrektorem Audytu Wewnętrznego. Komitet Audytowy otrzymał raport dotyczący odnowienia w roku 2012 certyfikatu Institut Français de l'Audit et du Contrôle Interne (IFACI). Komitet Audytowy dokonał również przeglądu niezależności Audytu Wewnętrznego;
- 4) Przedstawienie Radzie Nadzorczej rekomendacji odnośnie wyboru biegłego rewidenta, jego wynagrodzenia i warunków umowy. Zgodnie z Kodeksem Dobrych Praktyk dla spółek notowanych na GPW w Warszawie, Komitet Audytowy rekomendował Radzie Nadzorczej powołanie spółki Deloitte Audit Sp. z o.o. na biegłego rewidenta Spółki i Grupy do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego za rok 2012 oraz półrocznego sprawozdania finansowego za okres do 30 czerwca 2012 roku. Deloitte Polska Sp. z o.o Sp. k. (dawniej Deloitte Audit Sp. z o.o.) po raz pierwszy została wybrana jako biegły rewident za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2009;
- 5) Stała kontrola zakresu i wyników badania przez biegłego rewidenta, jego niezależności i obiektywności oraz przedstawianie Radzie wniosków pokontrolnych; monitorowanie odpowiedzi Zarządu na rekomendacje biegłych rewidentów zawartych w piśmie do Zarządu. Dodatkowo, Komitet Audytowy odbył spotkanie z partnerem spółki audytorskiej, odpowiedzialnym za audyt statutowy bez udziału kierownictwa Spółki;
- 6) Przegląd dalszego rozwoju oraz bieżącej działalności Komitetu Grupy ds. Etyki oraz przygotowania i wdrażania prowadzonych przez Zarząd programów przeciwdziałania nadużyciom i zgłaszania nieprawidłowości; monitorowanie wyników kontroli w sprawie zgłoszonych nieprawidłowości;
- 7) Przegląd budżetu Grupy na rok 2012 i przekazanie Radzie Nadzorczej rekomendacji w tym zakresie;
- 8) Przegląd zaproponowanej przez Zarząd polityki wynagrodzenia dla akcjonariuszy w 2012 roku;
- 9) Opiniowanie innych spraw przekazywanych do Komitetu przez Radę Nadzorczą i/lub Zarząd, w tym transakcji kapitałowych oraz udziału w przetargu na rezerwację częstotliwości 1800 MHz;
- 10) Przegląd cyklicznych raportów Zarządu w zakresie wdrożenia wymogów Porozumienia zawartego z UKE w 2009.

Komitet Audytowy wypełnił we wszystkich istotnych aspektach wytyczne Rekomendacji dotyczących pracy Komitetu Audytowego opracowanych w listopadzie 2010 r. przez Komisję Nadzoru Finansowego w Polsce.

W omawianym roku, Komitet Audytowy, a w szczególności jego dwaj niezależni członkowie, dokonali przeglądu i zaopiniowali Zarządowi istotne transakcje z podmiotami powiązanymi, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami, oraz zapoznali się z raportami o tych transakcjach opracowanymi przez Audyt Wewnętrzny Grupy.

Timothy Boatman

Przewodniczący Komitetu Audytowego Rady Nadzorczej

28 marca 2013 roku

Sprawozdanie z działalności Komitetu ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej Telekomunikacji Polskiej S.A. w roku 2012

Komitet ds. Wynagrodzeń został powołany uchwałą Rady Nadzorczej TP nr 385/04 z dnia 16 czerwca 2004 roku w sprawie utworzenia Komitetu ds. Wynagrodzeń, jako organu doradczego podległego Radzie Nadzorczej.

Zadaniem Komitetu jest doradzanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi w zakresie ogólnej polityki wynagrodzeń Grupy TP oraz udzielanie rekomendacji w przedmiocie powoływania, realizacji celów, zasad i wysokości wynagrodzeń Radzie Nadzorczej i Zarządowi.

Skład:

W roku 2012, Komitet ds. Wynagrodzeń pracował w następującym składzie:

Przewodniczący:

dr Wiesław Rozłucki ("członek niezależny")

Członkowie:

Benoit Scheen - Członek

Nathalie Clere - Członek – do 18 października 2012 roku

Marc Ricau - Członek – od 18 października 2012 roku

Sekretarzem Komitetu był Jacek Kowalski, Członek Zarządu TP ds. Zasobów Ludzkich.

Działalność w 2012 roku:

W roku 2012 Komitet ds. Wynagrodzeń odbył sześć posiedzeń i przygotował rekomendacje do rozważenia przez Radę Nadzorczą, skoncentrowane na następujących sprawach:

1. Świadczenia z tytułu umowy o pracę dla Członków Zarządu. Standaryzacja kontraktów Członków Zarządu.
2. Analiza rozwiązań dotyczących wynagrodzeń i ich raportowania na Giełdę Papierów Wartościowych – zgodnie z praktykami stosowanymi w UE.
3. Dyskusja o ogólnym poziomie wynagrodzeń Członków Zarządu i dyrektorów bezpośrednio raportujących do Prezesa Zarządu w porównaniu do rynku zewnętrznego.
4. Dyskusja i wypracowanie nowego rozwiązania w systemie motywacyjnym dla Członków Zarządu – Performance Management.
5. Ocena realizacji zadań w odniesieniu do ustalonych celów i decyzja o procentowej wysokości premii dla Członków Zarządu za drugie półrocze 2011 i pierwsze półrocze 2012 roku.
6. Zatwierdzenie celów dla Członków Zarządu na drugie półrocze 2012 i na pierwsze półrocze 2013 roku.

Wiesław Rozłucki

Przewodniczący Komitetu ds. Wynagrodzeń
28 marca 2013 roku

Sprawozdanie z działalności Komitetu ds. Strategii Rady Nadzorczej Telekomunikacji Polskiej S.A. w roku 2012

Komitet ds. Strategii został powołany uchwałą Rady Nadzorczej TP nr 417/05 z dnia 15 czerwca 2005 roku.

Głównym zadaniem Komitetu jest doradztwo i wsparcie dla Zarządu w zakresie planów strategicznych Grupy TP oraz inicjatyw strategicznych.

Skład Komitetu ds. Strategii w roku 2012:

Przewodniczący:

Benoit Scheen

Członkowie:

dr Henryka Bochniarz ("członek niezależny")

– od 12 kwietnia 2012 roku

Jacques Champeaux

dr Mirosław Gronicki ("członek niezależny")

prof. Jerzy Rajski ("członek niezależny")

– do 12 kwietnia 2012 roku

Gérard Ries

Funkcję Sekretarza Komitetu pełnił w roku 2012 Vincent Lobry.

Działalność w roku 2012:

W 2012 roku prace Komitetu Rady Nadzorczej ds. Strategii skoncentrowane były na wypracowaniu nowej średniookresowej strategii działania Grupy TP uwzględniającej zmiany zachodzące na polskim rynku telekomunikacyjnym. Pośród zagadnień dyskutowanych podczas spotkań Komitetu znalazły się: pozycjonowanie strategiczne Orange Polska, strategia technologiczna i inwestycyjna operatora, pozycjonowanie rynkowe brandu Orange z uwzględnieniem wpływu rebrandingu usług stacjonarnych, rozwój usług z obszarów wzrostowych np. ICT.

Członkowie Zarządu TP aktywnie uczestniczyli we wszystkich tych pracach.

Komitet zebrał się w 2012 roku na trzech posiedzeniach.

W posiedzeniach Komitetu uczestniczyli także: Przewodniczący Rady Nadzorczej, prof. Andrzej K. Koźmiński oraz Przewodniczący Komitetu Audytowego, Timothy Boatman.

Benoit Scheen

Przewodniczący Komitetu ds. Strategii

28 marca 2013 roku

Sprawozdanie finansowe

Skonsolidowany Rachunek Zysków i Strat

(w milionach złotych, z wyjątkiem zysku na jedną akcję)	Nota	12 miesięcy	
		do 31 grudnia 2012 (zbadane)	do 31 grudnia 2011 (zbadane)
Przychody	4	14.147	14.922
Usługi obce	5	(6.953)	(7.012)
Koszty świadczeń pracowniczych	5	(2.033)	(2.031)
Pozostałe koszty operacyjne	5	(830)	(1.573)
Pozostałe przychody operacyjne	5	479	407
Zyski ze sprzedaży aktywów	6	35	32
Zysk ze sprzedaży TP Emitel	6	–	1.183
Amortyzacja	9,10	(3.261)	(3.703)
Utrata wartości aktywów trwałych	7	(16)	(9)
Udział w zyskach inwestycji wycenianych metodą praw własności	11	5	1
Zysk operacyjny		1.573	2.217
Przychody odsetkowe	16	27	111
Koszty odsetkowe i pozostałe koszty finansowe	16	(517)	(450)
Zyski z tytułu różnic kursowych	16	28	7
Koszty dyskonta	16	(95)	(100)
Koszty finansowe, netto		(557)	(432)
Podatek dochodowy	25	(161)	133
Skonsolidowany zysk netto		855	1.918
Zysk netto przypisany właścicielom TP S.A.		855	1.917
Zysk netto przypisany udziałom nie dającym kontroli		–	1
Zysk na jedną akcję (w złotych) (podstawowy i rozwodniony)	31,6	0,65	1,44
Średnia ważona liczba akcji (w milionach) (podstawowa i rozwodniona)	31,6	1.316	1.334

Skonsolidowane Sprawozdanie z Całkowitych Dochodów

(w milionach złotych)	Nota	12 miesięcy	
		do 31 grudnia 2012 (zbadane)	do 31 grudnia 2011 (zbadane)
Skonsolidowany zysk netto		855	1.918
Pozycje, które nie zostaną przeniesione do wyniku			
Straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	15	(50)	(11)
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeniesione		9	2
Pozycje, które mogą być przeniesione do wyniku			
Zyski/(straty) z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	21	(25)	8
Różnice kursowe z przeliczenia spółek zależnych		–	1
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które mogą być przeniesione		5	(2)
Inne całkowite straty, netto		(61)	(2)
Całkowite dochody ogółem		794	1.916
Całkowite dochody ogółem przypisane właścicielom TP S.A.		794	1.915
Całkowite dochody ogółem przypisane udziałom nie dającym kontroli		–	1

Skonsolidowane Sprawozdanie z Sytuacji Finansowej

(w milionach złotych)	Nota	31 grudnia 2012 (zbadane)	31 grudnia 2011 (zbadane)
Aktywa			
Wartość firmy	8	4.016	4.016
Pozostałe wartości niematerialne	9	2.958	2.955
Środki trwałe	10	13.935	14.912
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	11	21	16
Instrumenty pochodne	21	127	277
Pozostałe aktywa finansowe	19	14	16
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	25	874	899
Aktywa trwałe razem		21.945	23.091
Zapasy		194	214
Należności handlowe	12	1.408	1.506
Instrumenty pochodne	21	–	225
Pozostałe aktywa finansowe	19	20	17
Pozostałe aktywa	12	114	228
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	12	67	78
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	20	390	2.860
Aktywa obrotowe razem		2.193	5.128
Suma aktywów		24.138	28.219

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

Skonsolidowane Sprawozdanie z Sytuacji Finansowej (ciąg dalszy)

(w milionach złotych)	Nota	31 grudnia 2012 (zbadane)	31 grudnia 2011 (zbadane)
Pasywa			
Kapitał zakładowy	26	4.007	4.007
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		832	832
Akcje własne	26	(400)	(200)
Pozostałe kapitały rezerwowe	15,21	(37)	24
Różnice kursowe z przeliczenia spółek zależnych		(5)	(5)
Zyski zatrzymane		8.559	9.673
Kapitał własny przypisany właścicielom TP S.A.		12.956	14.331
Udziały nie dające kontroli		2	3
Kapitał własny razem		12.958	14.334
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z wyłączeniem zobowiązań handlowych	17,18	2.990	4.170
Instrumenty pochodne	21	283	118
Zobowiązania handlowe	14	751	825
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	15	374	285
Rezerwy	13	263	304
Pozostałe zobowiązania	14	15	15
Przychody przyszłych okresów	14	26	48
Zobowiązania długoterminowe razem		4.702	5.765
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z wyłączeniem zobowiązań handlowych	17,18	2.192	767
Instrumenty pochodne	21	112	–
Zobowiązania handlowe	14	2.218	3.199
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	15	205	240
Rezerwy	13	953	3.130
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		120	37
Pozostałe zobowiązania	14	162	202
Przychody przyszłych okresów	14	516	545
Zobowiązania krótkoterminowe razem		6.478	8.120
Suma pasywów		24.138	28.219

Skonsolidowane Sprawozdanie ze Zmian w Kapitale Własnym

	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej			Akcje własne	Pozostałe kapitały rezerwowe				Różnice kursowe z przeliczenia spółek zależnych	Zyski zatrzymane ⁽¹⁾	Kapitał własny przypisany właścicielom TP S.A.	Udziały nie dające kontroli	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy	wartości nominalnej	Straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia		Instrumenty zabezpieczające	Podatek odroczone	Płatności w formie akcji						
(w milionach złotych)													
Saldo na 1 stycznia 2011 roku (zbadane)	4.007	832	–	2	(66)	12	79	(6)	9.760	14.620	14	14.634	
Całkowite dochody ogółem za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2011 roku	–	–	–	8	(11)	–	–	1	1.917	1.915	1	1.916	
Nabycie akcji własnych	–	–	(200)	–	–	–	–	–	–	(200)	–	(200)	
Nabycie udziałów nie dających kontroli	–	–	–	–	–	–	–	–	(1)	(1)	(11)	(12)	
Dywidendy	–	–	–	–	–	–	–	–	(2.003)	(2.003)	(1)	(2.004)	
Saldo na 31 grudnia 2011 roku (zbadane)	4.007	832	(200)	10	(77)	12	79	(5)	9.673	14.331	3	14.334	
Saldo na 1 stycznia 2012 roku (zbadane)	4.007	832	(200)	10	(77)	12	79	(5)	9.673	14.331	3	14.334	
Całkowite dochody ogółem za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012 roku	–	–	–	(25)	(50)	14	–	–	855	794	–	794	
Nabycie akcji własnych	–	–	(200)	–	–	–	–	–	–	(200)	–	(200)	
Dywidendy	–	–	–	–	–	–	–	–	(1.969)	(1.969)	(1)	(1.970)	
Saldo na 31 grudnia 2012 roku (zbadane)	4.007	832	(400)	(15)	(127)	26	79	(5)	8.559	12.956	2	12.958	

(1) Patrz Nota 26.3.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

Skonsolidowane Sprawozdanie z Przepływów Pieniężnych

(w milionach złotych)	Nota	12 miesięcy do 31 grudnia 2012 (zbadane)	12 miesięcy do 31 grudnia 2011 (zbadane)
Działalność operacyjna			
Skonsolidowany zysk netto		855	1.918
Korekty uzgadniające zysk netto do środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Amortyzacja	9,10	3.261	3.703
Utrata wartości aktywów trwałych	7	16	9
Zyski ze sprzedaży aktywów	6	(35)	(1.215)
Zmiana stanu rezerw		(2.270)	517
Udział w zyskach inwestycji wycenianych metodą praw własności		(5)	(1)
Podatek dochodowy	25	161	(133)
Koszty finansowe, netto		557	427
Straty operacyjne z tytułu różnic kursowych i wyceny instrumentów pochodnych, netto		12	71
Zmiana kapitału obrotowego (działalność handlowa)			
Zmiana stanu zapasów		20	58
Zmiana stanu należności handlowych		119	143
Zmiana stanu zobowiązań handlowych		(573)	142
Zmiana kapitału obrotowego (pozostała działalność operacyjna)			
Zmiana stanu czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów i pozostałych należności		172	33
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów i pozostałych zobowiązań		(121)	(23)
Otrzymane odsetki		27	115
Odsetki i przepływy odsetkowe z instrumentów pochodnych zapłacone, netto		(469)	(479)
Różnice kursowe z instrumentów pochodnych, netto		183	72
Podatek dochodowy zapłacony		(46)	(188)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		1.864	5.169
Działalność inwestycyjna			
Zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	9,10	(2.333)	(2.606)
Zmniejszenie stanu zobowiązań wobec dostawców środków trwałych		(459)	(175)
Zmniejszenie stanu należności dotyczących środków trwałych będących przedmiotem leasingu		7	7
Różnice kursowe z instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających nakłady inwestycyjne, netto		14	8
Przychody ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych		59	55
Wpływy ze sprzedaży jednostek zależnych pomniejszone o środki pieniężne tych jednostek i koszty transakcyjne	3	3	1.633
Wpływy ze sprzedaży inwestycji wycenianych metodą praw własności		–	3
Wydatki na inwestycje wyceniane metodą praw własności	3	–	(15)
Zmniejszenie stanu pożyczek i innych aktywów finansowych	19	1	1
Różnice kursowe z pozostałych instrumentów pochodnych, netto		(21)	(1)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(2.729)	(1.090)

Skonsolidowane Sprawozdanie z Przepływów Pieniężnych (ciąg dalszy)

(w milionach złotych)	Nota	12 miesięcy do 31 grudnia 2012 (zbadane)	do 31 grudnia 2011 (zbadane)
Działalność finansowa			
Wykup obligacji	17,18	–	(1.189)
Splata długoterminowych kredytów i pożyczek	17,18	(644)	(234)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek krótkoterminowych	17,18	1.196	(7)
Nabycie akcji własnych	26	(200)	(200)
Wyplacone dywidendy	26	(1.970)	(2.004)
Nabycie udziałów nie dających kontroli		–	(12)
Różnice kursowe z instrumentów pochodnych, netto		(5)	(17)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(1.623)	(3.663)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych, netto			
		(2.488)	416
Zmiana stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych oraz pozostałych czynników		18	(3)
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych na początek okresu		2.860	2.447
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych na koniec okresu		390	2.860

Segmenty Działalności

Dla celów zarządczych Grupa Telekomunikacja Polska („Grupa”) podzielona jest na jednostki biznesowe w oparciu o oferowane produkty. Grupa wyróżnia dwa sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- Segment telefonii stacjonarnej, do którego należą spółki oferujące przede wszystkim usługi telekomunikacyjne w oparciu o technologię stacjonarną, a także inne podmioty oferujące usługi głównie dla tych spółek, oraz
- Segment telefonii komórkowej, do którego należą spółki oferujące przede wszystkim usługi telekomunikacyjne w oparciu o technologię komórkową, a także inne podmioty oferujące usługi głównie dla tych spółek.

Zysk wygenerowany przez spółkę Orange Customer Service Sp. z o.o. na transakcjach wewnątrzgrupowych jest eliminowany z segmentów usług telefonii stacjonarnej i komórkowej.

Ocena wyników segmentów dokonywana jest na podstawie przychodów, EBITDA, EBIT i nakładów inwestycyjnych. EBITDA odpowiada zyskowi operacyjnemu bez uwzględnienia amortyzacji, utraty wartości aktywów trwałych oraz udziału w zyskach inwestycji wycenianych metodą praw własności. EBIT odpowiada zyskowi operacyjnemu.

Telekomunikacja Polska S.A. prowadzi działalność w segmencie telefonii stacjonarnej polegającą na świadczeniu lokalnych, międzystrefowych oraz międzynarodowych usług telefonicznych. Ponadto, Telekomunikacja Polska S.A. świadczy usługi w zakresie dzierżawy łączy oraz inne usługi telekomunikacyjne o wartości dodanej.

Usługi telefonii komórkowej są świadczone przez spółkę Polska Telefonia Komórkowa – Centertel Sp. z o.o., która jest operatorem świadczącym usługi telefonii komórkowej w standardzie DCS 1800, GSM 900 i UMTS oraz usługi oparte na technologii CDMA.

Grupa prowadzi działalność operacyjną na jednym obszarze geograficznym, którym jest terytorium Polski.

Grupa stosuje jednolite zasady księgowe dla wszystkich segmentów. Transakcje pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji.

Obydwa segmenty posiadają rozproszoną bazę klientów – żaden klient nie generuje więcej niż 10% zewnętrznych przychodów segmentu.

Finansowanie oraz podatek dochodowy są zarządzane na poziomie Grupy i nie są alokowane do segmentów operacyjnych.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

Segmenty Działalności (ciąg dalszy)

Poniżej zostały przedstawione podstawowe informacje finansowe dotyczące segmentów działalności:

(w milionach złotych)	Usługi telefonii stacjonarnej	Usługi telefonii komórkowej	Eliminacje i pozycje nieprzypisane	Skonsolidowane
12 miesięcy 31 grudnia 2012 roku				
Przychody	7.836	7.478	(1.167)	14.147
zewnętrzne	6.885	7.262	–	14.147
wewnętrzne	951	216	(1.167)	–
Usługi obce	(3.433)	(5.065)	1.545	(6.953)
Koszty świadczeń pracowniczych	(1.835)	(198)	–	(2.033)
Pozostałe koszty operacyjne	(463)	(370)	3	(830)
Pozostałe przychody operacyjne	603	257	(381)	479
Zyski ze sprzedaży aktywów	35	–	–	35
EBITDA	2.743	2.102	–	4.845
Amortyzacja	(2.279)	(982)	–	(3.261)
Utrata wartości aktywów trwałych	(15)	(1)	–	(16)
Udział w zyskach inwestycji wycenianych metodą praw własności	–	5	–	5
EBIT	449	1.124	–	1.573
Nakłady inwestycyjne	1.580	755	–	2.335
Na dzień 31 grudnia 2012 roku				
Aktywa segmentu	14.021	9.039	(368)	22.692
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	–	21	–	21
Aktywa nieprzypisane	–	–	1.425	1.425
Suma aktywów				24.138
Zobowiązania segmentu	3.285	2.566	(368)	5.483
Zobowiązania nieprzypisane	–	–	5.697	5.697
Zobowiązania ogółem				11.180
Kapitał własny	–	–	12.958	12.958
Suma pasywów				24.138

(w milionach złotych)	Usługi telefonii stacjonarnej	Usługi telefonii komórkowej	Eliminacje i pozycje nieprzypisane	Skonsolidowane
12 miesięcy 31 grudnia 2011 roku				
Przychody	8.282	7.706	(1.066)	14.922
zewewnętrzne	7.481	7.441	–	14.922
wewnętrzne	801	265	(1.066)	–
Usługi obce	(3.449)	(4.955)	1.392	(7.012)
Koszty świadczeń pracowniczych	(1.819)	(212)	–	(2.031)
Pozostałe koszty operacyjne	(1.147)	(468)	42	(1.573)
Pozostałe przychody operacyjne	550	225	(368)	407
Zyski ze sprzedaży aktywów	29	3	–	32
Zysk ze sprzedaży TP Emitel	1.183	–	–	1.183
EBITDA	3.629	2.299	–	5.928
Amortyzacja	(2.365)	(1.338)	–	(3.703)
Utrata wartości aktywów trwałych	(9)	–	–	(9)
Udział w zyskach inwestycji wycenianych metodą praw własności	–	1	–	1
EBIT	1.255	962	–	2.217
Nakłady inwestycyjne	1.991	615	–	2.606
Na dzień 31 grudnia 2011 roku				
Aktywa segmentu	14.729	9.383	(204)	23.908
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	–	16	–	16
Aktywa nieprzypisane	–	–	4.295	4.295
Suma aktywów				28.219
Zobowiązania segmentu	6.293	2.704	(204)	8.793
Zobowiązania nieprzypisane	–	–	5.092	5.092
Zobowiązania ogółem				13.885
Kapitał własny	–	–	14.334	14.334
Suma pasywów				28.219

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

1. Informacje ogólne

1.1. Grupa Kapitałowa Telekomunikacja Polska

Telekomunikacja Polska S.A. („Telekomunikacja Polska” lub „Spółka” lub „TP S.A.”), spółka akcyjna, powstała i rozpoczęła działalność 4 grudnia 1991 roku. Grupa Kapitałowa Telekomunikacja Polska („Grupa”) składa się z Telekomunikacji Polskiej i jej spółek zależnych.

Grupa jest wiodącym dostawcą usług telekomunikacyjnych w Polsce. Telekomunikacja Polska dostarcza usługi telefonii stacjonarnej (rozmowy lokalne, krajowe i międzynarodowe), linię cyfrową („ISDN”), stały dostęp do Internetu, telewizję oraz usługi transmisji głosu przez Internet („VoIP”). Telekomunikacja Polska wykonuje działalność telekomunikacyjną na podstawie wpisu numer 1 do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej („UKE”). Poprzez udziały w spółce zależnej Polska Telefonia Komórkowa-Centertel Sp. z o.o. („PTK-Centertel”), Grupa jest jednym z głównych operatorów w Polsce świadczących usługi telefonii komórkowej w standardzie DCS 1800 i GSM 900. PTK-Centertel świadczy również usługi trzeciej generacji w standardzie UMTS oraz usługi oparte na technologii CDMA. Ponadto, Grupa świadczy usługi w zakresie dzierżawy łączów oraz innych usług telekomunikacyjnych o wartości dodanej, prowadzi sprzedaż sprzętu telekomunikacyjnego, świadczy usługi w zakresie transmisji danych, multimediiów oraz różnych usług internetowych.

Siedziba Telekomunikacji Polskiej mieści się w Warszawie przy ulicy Twardej 18.

Działalność Grupy podlega regulacji i kontroli przez UKE, który jest rządowym organem regulacyjnym w zakresie rynku usług telekomunikacyjnych. Zgodnie z Prawem Telekomunikacyjnym, UKE może nakładać pewne obowiązki na operatorów telekomunikacyjnych o znaczącej pozycji rynkowej. Telekomunikacja Polska S.A. i PTK-Centertel Sp. z o.o. są spółkami o znaczącej pozycji rynkowej na określonych rynkach.

1.2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Telekomunikacja Polska oraz następujące spółki zależne:

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Udział Grupy w kapitale	
			31 grudnia 2012	31 grudnia 2011
PTK-Centertel Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Usługi telefonii komórkowej, budowa i eksploatacja ruchomych sieci telekomunikacyjnych.	100,00%	100,00%
- Ramsat S.A.	Modlnica, Polska	Dystrybutor produktów PTK-Centertel i TP S.A. dla rynku masowego i biznesowego.	100,00%	100,00%
Orange Customer Service Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Usługi posprzedażowe dla klientów TP S.A. oraz PTK-Centertel.	100,00%	100,00%
Wirtualna Polska S.A.	Gdańsk, Polska	Prowadzenie portalu internetowego i świadczenie usług powiązanych, w tym reklamy internetowej.	100,00%	100,00%
Integrated Solutions Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Dostarczanie zintegrowanych rozwiązań z zakresu infrastruktury sieciowej oraz IT.	100,00%	100,00%
OPCO Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Zarządzanie i utrzymanie nieruchomości.	100,00%	100,00%
Otwarty Rynek Elektroniczny S.A.	Warszawa, Polska	Dostarczanie kompleksowych rozwiązań zakupowych, w tym doradztwo, wdrażanie i obsługa platformy e-commerce, systemów IT, hosting.	100,00%	100,00%
TP Edukacja i Wypoczynek Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Prowadzenie hoteli, obsługa szkoleń i konferencji.	100,00%	100,00%
TP Invest Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Usługi na rzecz jednostek Grupy, zarządzanie holdingiem.	100,00%	100,00%
- Contact Center Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Obsługa infolinii i świadczenie usług telemarketingowych.	100,00%	100,00%
- Telefon 2000 Sp. z o.o. ⁽¹⁾	Warszawa, Polska	Brak działalności operacyjnej, spółka w likwidacji.	100,00%	100,00%
- TP TelTech Sp. z o.o.	Łódź, Polska	Projektowanie i budowa systemów telekomunikacyjnych, obsługa sieci telekomunikacyjnych, monitorowanie sygnałów alarmowych.	100,00%	100,00%
- Telefony Podlaskie S.A.	Sokołów Podlaski, Polska	Lokalny operator telefonii stacjonarnej, Internetu, telewizji kablowej.	89,27%	89,27%
- TPSA Finance B.V. ⁽¹⁾	Amsterdam, Holandia	Pozyskiwanie finansowania i prowadzenie inwestycji finansowych.	100,00%	100,00%
- TPSA Eurofinance B.V. ⁽¹⁾	Amsterdam, Holandia	Pozyskiwanie finansowania i prowadzenie inwestycji finansowych.	100,00%	100,00%
- TPSA Eurofinance France S.A.	Paryż, Francja	Pozyskiwanie finansowania i prowadzenie inwestycji finansowych.	99,99%	99,99%
Pracownicze Towarzystwo Emerytalne Telekomunikacji Polskiej S.A.	Warszawa, Polska	Zarządzanie pracowniczym funduszem emerytalnym.	100,00%	100,00%
Fundacja Orange	Warszawa, Polska	Działalność charytatywna.	100,00%	100,00%
Orange Polska Sp. z o.o. ⁽²⁾	Warszawa, Polska	Działalność inwestycyjna.	100,00%	100,00%
PayTel S.A. ⁽³⁾	Warszawa, Polska	Obsługa elektronicznej sprzedaży produktów i usług elektronicznych, w tym usług przedpłaconych telefonii GSM, pobieranie opłat za rachunki oraz przetwarzanie elektronicznych transakcji płatniczych.	-	100,00%

⁽¹⁾ Spółki w likwidacji.

⁽²⁾ Poprzednio Bilbo Sp. z o.o.

⁽³⁾ Spółka została sprzedana w 2012 roku (patrz Nota 3).

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku udział Grupy w ogólnej liczbie głosów był równy udziałowi Grupy w kapitałach spółek zależnych. Główne przejęcia, zbycia oraz zmiany w zakresie konsolidacji zostały opisane w Nocie 3.

Ponadto Grupa posiada inwestycje wyceniane metodą praw własności składające się głównie z 50% udziałów w NetWorkSI Sp. z o.o. (patrz Nota 11).

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

1. Informacje ogólne (ciąg dalszy)

1.3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki

Skład Zarządu Spółki na dzień zatwierdzenia Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego był następujący:

Maciej Witucki – Prezes Zarządu,
Vincent Lobry – Wiceprezes Zarządu ds. Marketingu i Strategii,
Piotr Muszyński – Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych,
Jacques de Galzain – Członek Zarządu ds. Finansów,
Jacek Kowalski – Członek Zarządu ds. Zasobów Ludzkich.

Skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień zatwierdzenia Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego był następujący:

Prof. Andrzej K. Koźmiński – Przewodniczący Rady Nadzorczej, Niezależny Członek Rady Nadzorczej,
Benoit Scheen – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
Marc Ricau – Sekretarz Rady Nadzorczej,
Timothy Boatman – Niezależny Członek Rady Nadzorczej,
Dr Henryka Bochniarz – Niezależny Członek Rady Nadzorczej,
Thierry Bonhomme – Członek Rady Nadzorczej,
Jacques Champeaux – Członek Rady Nadzorczej,
Dr Mirosław Gronicki – Niezależny Członek Rady Nadzorczej,
Sławomir Lachowski – Niezależny Członek Rady Nadzorczej,
Marie-Christine Lambert – Członek Rady Nadzorczej,
Pierre Louette – Członek Rady Nadzorczej,
Gerard Ries – Członek Rady Nadzorczej,
Dr Wiesław Rożucki – Niezależny Członek Rady Nadzorczej.

W roku zakończonym 31 grudnia 2012 oraz w roku 2013 do daty zatwierdzenia Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

Następujące zmiany wystąpiły w składzie Rady Nadzorczej Spółki w roku zakończonym 31 grudnia 2012 oraz w roku 2013 do daty zatwierdzenia Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego:

W dniu 5 stycznia 2012 roku Rada Nadzorcza TP S.A. powołała w jej skład pana Henri de Joux.

W dniu 12 kwietnia 2012 roku wygasły mandaty pana Prof. Jerzego Rajskiego oraz pana Henri de Joux i nie zostały odnowione. W tym samym dniu Walne Zgromadzenie TP S.A. powołało w skład Rady Nadzorczej TP S.A. panią Dr Henrykę Bochniarz oraz pana Sławomira Lachowskiego.

W dniu 18 października 2012 roku pani Nathalie Clere złożyła rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej TP S.A. W tym samym dniu Rada Nadzorcza TP S.A. powołała w jej skład pana Marc Ricau.

2. Oświadczenie o zgodności oraz podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) przyjętymi przez Unię Europejską. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Porównawcze dane finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2011 zostały przygotowane w oparciu o te same podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, z wyjątkiem wycenianych w wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów przeznaczonych do sprzedaży oraz zobowiązań finansowych zabezpieczonych przed zmianami wartości godziwej. Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności.

Dane finansowe wszystkich jednostek wchodzących w skład Grupy będące podstawą przygotowania Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego zostały przygotowane przy zastosowaniu jednolitych polityk rachunkowości.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało przygotowane w milionach złotych i zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 11 lutego 2013 roku.

Zasady rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012 roku są przedstawione w Nocie 31 oraz są oparte na:

- wszystkich standardach i interpretacjach przyjętych przez Unię Europejską i mających zastosowanie dla okresu rozpoczynającego się 1 stycznia 2012 roku,
- MSSF i interpretacjach przyjętych przez Unię Europejską i mających zastosowanie dla okresów rozpoczynających się po 1 stycznia 2012 roku, dla których Grupa zdecydowała o wcześniejszym ich zastosowaniu,
- podejściu przyjętym w Grupie zgodnie z paragrafami od 10 do 12 zawartymi w MSR 8 (Subiektywna ocena).

3. Główne przejęcia, zbycia oraz zmiany w zakresie konsolidacji

W dniu 27 stycznia 2012 roku Grupa podpisała z Comp S.A. umowę sprzedaży 100% akcji PayTel S.A. za łączne wynagrodzenie wynoszące 6 milionów złotych. PayTel miał nieznaczący wpływ na skonsolidowane wyniki.

W 2011 roku Grupa utworzyła Integrated Solutions Sp. z o.o. - spółkę zależną będącą w 100% własnością Grupy, której zakres operacji obejmuje dostarczanie zintegrowanych rozwiązań z zakresu IT oraz infrastruktury sieciowej. Ponadto Grupa i Polska Telefonia Cyfrowa S.A. utworzyły NetWorkSI Sp. z o.o. (patrz Nota 11).

Gdyby TP Emitel Sp. z o.o., spółka zależna sprzedana w 2011 roku (patrz Nota 6.1), nie wchodził w skład Grupy w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2011 roku, wartość skonsolidowanych przychodów i skonsolidowanego zysku netto byłaby niższa odpowiednio o 154 miliony złotych i 65 milionów złotych. TP Emitel Sp. z o.o. wchodził w skład segmentu telefonii stacjonarnej.

4. Przychody

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012	12 miesięcy do 31 grudnia 2011
Usługi telefonii stacjonarnej	4.028	4.569
Abonament i telefoniczne połączenia głosowe	2.856	3.419
Rozliczenia z innymi operatorami	1.167	1.139
Pozostałe	5	11
Usługi telefonii komórkowej	6.806	7.010
Telefoniczne połączenia głosowe	3.817	4.112
Rozliczenia z innymi operatorami	1.215	1.236
Usługi przesyłu wiadomości i treści	1.632	1.538
Pozostałe	142	124
Usługi przesyłu danych	2.424	2.433
Usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz telewizja	1.539	1.520
Transmisja danych	633	642
Dzierżawa łączy	251	269
Pozostałe	1	2
Radiokomunikacja	8	113
Sprzedaż towarów oraz pozostała sprzedaż	881	797
Przychody razem	14.147	14.922

Przychody generowane są przede wszystkim na terytorium Polski. Około 3,3% i 3,2% całkowitych przychodów odpowiednio za okresy 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2012 i 2011 roku pochodziło od jednostek nie mających siedziby na terytorium Polski. W większości były to przychody z tytułu usług międzyoperatorskich.

5. Koszty i przychody operacyjne

5.1. Usługi obce

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012	12 miesięcy do 31 grudnia 2011
Koszty sprzedaży	(2.550)	(2.493)
– wartość sprzedanych telefonów i innych towarów	(1.417)	(1.364)
– koszty prowizji, reklamy, sponsoringu i pozostałe	(1.133)	(1.129)
Koszty rozliczeń międzyoperatorskich	(1.771)	(1.910)
Koszty sieci oraz usług informatycznych	(913)	(876)
Pozostałe usługi obce	(1.719)	(1.733)
Usługi obce razem	(6.953)	(7.012)

Pozostałe usługi obce zawierają głównie koszty obsługi klientów, koszty opłat pocztowych, koszty udostępnianej treści oraz koszty projektów ICT (Information and Communications Technology), koszty wynajmu oraz koszty zarządzania i utrzymania nieruchomości.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

5. Koszty i przychody operacyjne (ciąg dalszy)

5.2. Koszty świadczeń pracowniczych

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012	12 miesięcy do 31 grudnia 2011
Średnia liczba pracowników (w przeliczeniu na pełne etaty)	22.700	24.119
Wynagrodzenia	(1.735)	(1.797)
Składki na ubezpieczenie społeczne i pozostałe obciążenia	(400)	(383)
Długoterminowe świadczenia pracownicze ⁽¹⁾	(45)	41
Skapitalizowane koszty osobowe	182	181
Pozostałe świadczenia pracownicze	(35)	(73)
Koszty świadczeń pracowniczych razem	(2.033)	(2.031)

⁽¹⁾ Patrz Nota 15.

5.3. Pozostałe koszty i przychody operacyjne

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012	12 miesięcy do 31 grudnia 2011
Utrata wartości oraz koszt sprzedanych należności handlowych i pozostałych, netto	(209)	(259)
Obciążenia podatkowe inne niż podatek dochodowy	(308)	(340)
Oплата licencyjna za używanie marki Orange ⁽¹⁾	(140)	(125)
Koszty rozwiązania stosunku pracy ⁽²⁾	8	(172)
Straty z tytułu różnic kursowych, netto	(12)	(71)
Spór z DPTG ⁽³⁾	–	(35)
Pozostałe koszty i zmiany stanu rezerw, netto ⁽⁴⁾	(169)	(571)
Pozostałe koszty operacyjne razem	(830)	(1.573)
Przychody ze sprzedaży i odzyskania należności	143	138
Odsetki z tytułu nieterminowych płatności należności handlowych	28	29
Pozostałe przychody	308	240
Pozostałe przychody operacyjne razem	479	407

⁽¹⁾ Patrz Nota 29.2.

⁽²⁾ Patrz Nota 13, poprzednio prezentowane oddzielnie w skonsolidowanym rachunku zysków i strat jako koszty restrukturyzacji.

⁽³⁾ Poprzednio prezentowane oddzielnie w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

⁽⁴⁾ Zawiera koszt związany z rezerwą na postępowanie przed Komisją Europejską w sprawie dostępu szerokopasmowego wynoszący 458 milionów złotych w 2011 roku (patrz Nota 28.d).

Pozostałe koszty i zmiany stanu rezerw, netto, zawierają głównie zmiany stanu rezerw na roszczenia i sprawy sądowe, ryzyka oraz pozostałe koszty (patrz Nota 13), z wyjątkiem rezerwy na ryzyko związane ze sporem z DPTG (patrz Nota 28.e).

5.4. Koszty prac badawczych i rozwojowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku koszty prac badawczych i rozwojowych ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat wyniosły 60 milionów złotych. Koszty w tej samej wysokości zostały ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2011 roku.

6. Zyski ze sprzedaży aktywów

6.1. Zysk ze sprzedaży TP Emitel

W dniu 22 czerwca 2011 roku Grupa oraz EM Bidco Sp. z o.o. podpisały umowę sprzedaży wszystkich udziałów TP Emitel za łączne wynagrodzenie wynoszące 1.665 milionów złotych, składające się z ceny sprzedaży w kwocie 1.737 milionów złotych otrzymanej w gotówce oraz zobowiązań przejętych przez Grupę. Dodatkowo Grupa poniosła koszty transakcyjne.

Grupa wyłączyła ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej następujące aktywa i zobowiązania TP Emitel:

(w milionach złotych)

Aktywa:	598
– Środki trwałe	401
– Należności handlowe	42
– Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	88
– Pozostałe	67
Zobowiązania:	132
– Zobowiązania handlowe	30
– Świadczenia pracownicze	27
– Pozostałe	75
Wartość sprzedanych aktywów netto	466

Zysk ze sprzedaży wynoszący 1.183 miliony złotych został zaprezentowany oddzielnie w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

6.2. Zyski ze sprzedaży pozostałych aktywów

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku zyski ze sprzedaży pozostałych aktywów wyniosły odpowiednio 35 milionów złotych i 32 miliony złotych i zawierały głównie zyski ze sprzedaży nieruchomości.

7. Utrata wartości

7.1. Informacja dotycząca ośrodków wypracowujących środki pieniężne

Z uwagi na rodzaj prowadzonej działalności, większość pojedynczych składników aktywów Grupy nie wypracowuje wpływów pieniężnych, które byłyby niezależne od wpływów generowanych przez pozostałe aktywa. Stacjonarna sieć telekomunikacyjna, sieć komórkowa oraz portal internetowy zostały uznane za pojedyncze ośrodki wypracowujące środki pieniężne. Konwergencja ofert i kluczowych elementów sieci może prowadzić do redefinicji ośrodków wypracowujących środki pieniężne w przyszłości.

Przy ocenie, czy istnieją przesłanki wskazujące na potencjalną utratę wartości aktywów, Grupa bierze pod uwagę określone czynniki, między innymi liberalizację rynku oraz pozostałe zmiany regulacyjne i gospodarcze zachodzące na rynku telekomunikacyjnym w Polsce. Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości wszystkich ośrodków wypracowujących środki pieniężne (włączając wartość firmy i składniki wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania). W wyniku przeprowadzonych testów nie rozpoznano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w latach 2012 i 2011.

Główne założenia, przyjęte w celu ustalenia wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne, są następujące:

- wartość rynku, stopa penetracji, udział w rynku i poziom konkurencji, decyzje organów regulacyjnych dotyczące cen, dostępności usług, poziom kosztów sprzedaży niezbędny do zastępowania produktów i konkurowania z istniejącymi lub nowymi uczestnikami rynku, wpływ zmian przychodów netto na koszty bezpośrednio oraz
- poziom wydatków inwestycyjnych, który może zależeć od konieczności wdrożenia nowych technologii lub decyzji organów regulacyjnych dotyczących koncesji telekomunikacyjnych.

Wielkości przyporządkowane każdemu z tych parametrów odzwierciedlają doświadczenia Grupy skorygowane o oczekiwane zmiany w okresie objętym biznes planem, jednakże mogą podlegać wpływom nie dających się przewidzieć zmian politycznych, gospodarczych lub prawnych.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

7. Utrata wartości (ciąg dalszy)

7.1. Informacja dotycząca ośrodków wypracowujących środki pieniężne (ciąg dalszy)

Oczekuje się, że wartość przychodów spadnie w 2013 roku z powodu obniżek stawek za zakańczanie połączeń w sieciach komórkowych („MTR” – Mobile Termination Rates) i stawek za połączenia z sieci stacjonarnej do sieci komórkowych („F2M” – Fixed-to-Mobile), jak również z powodu spadku przychodów z tradycyjnych usług telefonii stacjonarnej oraz presji cenowej. Koszty operacyjne będą spadać, ale w wolniejszym tempie niż przychody, co spowoduje presję na wysokość EBITDA.

Stopy dyskontowe przyjęte do ustalenia wartości użytkowych oparte są na średnioważonym koszcie kapitału i odzwierciedlają bieżącą rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka wiążącego się z przedmiotem działalności poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Krańcowa stopa wzrostu odzwierciedla ocenę Zarządu co do ewolucji przepływów pieniężnych po czwartym roku.

Główne ośrodki wypracowujące środki pieniężne	Sieć stacjonarna	Sieć komórkowa	Portal internetowy
Na dzień 31 grudnia 2012 roku			
Podstawa wartości odzyskiwalnej	Wartość użytkowa	Wartość użytkowa	Wartość użytkowa
Źródła danych	Biznes plan	Biznes plan	Biznes plan
	4-letnia prognoza	4-letnia prognoza	4-letnia prognoza
	przepływów	przepływów	przepływów
	pieniężnych	pieniężnych	pieniężnych
Krańcowa stopa wzrostu	1%	1%	3%
Stopa dyskontowa po opodatkowaniu	9,6%	9,9%	11,5%
Stopa dyskontowa przed opodatkowaniem ⁽¹⁾	10,8%	11,8%	13,4%

Główne ośrodki wypracowujące środki pieniężne	Sieć stacjonarna	Sieć komórkowa	Portal internetowy
Na dzień 31 grudnia 2011 roku			
Podstawa wartości odzyskiwalnej	Wartość użytkowa	Wartość użytkowa	Wartość użytkowa
Źródła danych	Biznes plan	Biznes plan	Biznes plan
	4-letnia prognoza	4-letnia prognoza	4-letnia prognoza
	przepływów	przepływów	przepływów
	pieniężnych	pieniężnych	pieniężnych
Krańcowa stopa wzrostu	0%	0%	3%
Stopa dyskontowa po opodatkowaniu	8,9%	9,3%	11,3%
Stopa dyskontowa przed opodatkowaniem ⁽¹⁾	10,5%	11,6%	13,2%

⁽¹⁾ Stopa dyskontowa po opodatkowaniu skorygowana o wartość i termin przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu podatku.

Analiza wrażliwości wartości odzyskiwalnych

Wartość użytkowa stacjonarnej sieci telekomunikacyjnej na dzień 31 grudnia 2012 roku jest zbliżona do jej wartości bilansowej, w związku z tym każda znacząca niekorzystna zmiana głównych założeń skutkowałaby utworzeniem odpisu z tytułu utraty wartości. Poniższa tabela przedstawia sposób, w jaki zmiany głównych założeń prowadziłyby do zwiększenia lub zmniejszenia wartości użytkowej sieci stacjonarnej:

(w miliardach złotych)	zwiększenie	(zmniejszenie)
	wartości użytkowej	
Zmiana przepływów pieniężnych po czwartym roku o 10%	0,9	(0,9)
Zmiana krańcowej stopy wzrostu o 0,5 p.p.	0,6	(0,5)
Zmiana stopy dyskontowej po opodatkowaniu o 0,5 p.p.	0,7	(0,6)

Na dzień 31 grudnia 2012 roku poniższa zmiana któregokolwiek z głównych założeń:

- spadek przepływów pieniężnych po czwartym roku o 28% lub
- spadek krańcowej stopy wzrostu o 3,1 p.p. lub
- wzrost stopy dyskontowej po opodatkowaniu o 2,6 p.p.

spowoduje zrównanie wartości użytkowej sieci komórkowej z jej wartością bilansową.

Grupa uznaje wieczyste przepływy pieniężne za jedno z głównych założeń, ponieważ ich wartość stanowi znaczącą część wartości użytkowej. Ze względu na powiązanie przepływów pieniężnych z działalnością operacyjną ze zdolnością inwestycyjną, Grupa prezentuje analizę wrażliwości dla wartości netto przepływów pieniężnych. Stopy dyskontowe przyjęte do ustalenia wartości użytkowych na 31 grudnia 2012 roku zawierają 1 p.p. odzwierciedlający ryzyko rynkowe i biznesowe.

7.2. Wartość firmy

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku nie rozpoznano odpisu aktualizującego wartość firmy. Szczegóły dotyczące testu na utratę wartości dla wartości firmy zostały zaprezentowane w Nocie 7.1.

7.3. Pozostałe środki trwałe i wartości niematerialne

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku odpis aktualizujący wartość środków trwałych i wartości niematerialnych ujęty w rachunku zysków i strat wyniósł odpowiednio 16 milionów złotych i 9 milionów złotych i wynikał głównie z utworzenia odpisu aktualizującego jako rezultat przeglądu wybranych nieruchomości Grupy.

8. Wartość firmy

Wartość firmy dotycząca spółek zależnych objętych konsolidacją przedstawia się następująco:

(w milionach złotych)		Na dzień 31 grudnia 2012			Na dzień 31 grudnia 2011		
	Ośrodek wypracowujący środki pieniężne	Koszt	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Koszt	Odpis aktualizujący	Wartość netto
PTK-Centertel	Sieć komórkowa	3.909	–	3.909	3.909	–	3.909
Ramsat	Sieć komórkowa	22	–	22	22	–	22
Wirtualna Polska	Portal internetowy	247	(162)	85	247	(162)	85
Wartość firmy razem		4.178	(162)	4.016	4.178	(162)	4.016

9. Pozostałe wartości niematerialne

(w milionach złotych)		Na dzień 31 grudnia 2012			
		Koszt	Umorzenie	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Koncesje telekomunikacyjne		2.345	(1.349)	–	996
Oprogramowanie komputerowe		5.928	(4.077)	–	1.851
Pozostałe wartości niematerialne		240	(115)	(14)	111
Pozostałe wartości niematerialne razem		8.513	(5.541)	(14)	2.958

(w milionach złotych)		Na dzień 31 grudnia 2011			Na dzień 1 stycznia 2011	
		Koszt	Umorzenie	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Wartość netto
Koncesje telekomunikacyjne		2.345	(1.212)	–	1.133	1.278
Oprogramowanie komputerowe		5.337	(3.623)	–	1.714	1.501
Pozostałe wartości niematerialne		219	(98)	(13)	108	82
Pozostałe wartości niematerialne razem		7.901	(4.933)	(13)	2.955	2.861

Zmiany wartości bilansowej netto innych wartości niematerialnych przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)		12 miesięcy do 31 grudnia 2012	12 miesięcy do 31 grudnia 2011
Saldo początkowe po uwzględnieniu umorzenia i odpisu aktualizującego		2.955	2.861
Nabycie wartości niematerialnych		756	753
Sprzedaż i likwidacja		(9)	(2)
Amortyzacja		(671)	(670)
Utrata wartości		(1)	–
Reklasyfikacje i pozostałe zmiany, netto		(72)	13
Saldo zamknięcia		2.958	2.955

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

9. Pozostałe wartości niematerialne (ciąg dalszy)

Dane dotyczące głównych pozycji wartości niematerialnych Grupy (koncesji telekomunikacyjnych) przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)				Wartość bilansowa netto	
	Data nabycia	Termin wygaśnięcia koncesji	Cena nabycia (niezdyskontowana)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Koncesja DCS 1800 ⁽¹⁾	1997	2027	318	–	16
Koncesja GSM 900	1999	2014	402	40	66
Koncesja UMTS	2000	2023	2.495	955	1.051
Koncesje telekomunikacyjne razem			3.215	995	1.133

⁽¹⁾ W 2012 roku termin koncesji został przedłużony z 2012 na 2027 rok bez ponoszenia dodatkowych opłat lub kosztów.

10. Środki trwałe

(w milionach złotych)					Na dzień 31 grudnia 2012
	Koszt	Umorzenie	Odpis aktualizujący	Wartość netto	
Grunty i budynki	3.405	(1.474)	(114)	1.817	
Sieć	38.112	(27.128)	–	10.984	
Terminale	2.073	(1.521)	–	552	
Sprzęt informatyczny do celów korporacyjnych	2.105	(1.512)	–	593	
Dotacje inwestycyjne	(247)	137	–	(110)	
Pozostałe	414	(308)	(7)	99	
Środki trwałe razem	45.862	(31.806)	(121)	13.935	

(w milionach złotych)						Na dzień 31 grudnia 2011	Na dzień 1 stycznia 2011
	Koszt	Umorzenie	Odpis aktualizujący	Wartość netto		Wartość netto	Wartość netto
Grunty i budynki	3.394	(1.340)	(101)	1.953		2.147	2.147
Sieć	37.573	(25.677)	(1)	11.895		13.177	13.177
Terminale	2.160	(1.569)	–	591		670	670
Sprzęt informatyczny do celów korporacyjnych	2.043	(1.551)	–	492		546	546
Dotacje inwestycyjne	(241)	124	–	(117)		(132)	(132)
Pozostałe	405	(301)	(6)	98		92	92
Środki trwałe razem	45.334	(30.314)	(108)	14.912		16.500	16.500

Dotacje inwestycyjne są bezzwrotne i dotyczą przede wszystkim określonych środków trwałych otrzymanych przez TP S.A. od Społecznych Komitetów Telefonizacji.

Zmiany wartości bilansowej netto środków trwałych przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)			12 miesięcy do 31 grudnia 2012	12 miesięcy do 31 grudnia 2011
Saldo początkowe po uwzględnieniu umorzenia i odpisu aktualizującego			14.912	16.500
Nabycie środków trwałych			1.579	1.853
Sprzedaż i likwidacja			(40)	(42)
Amortyzacja			(2.590)	(3.033)
Utrata wartości			(15)	(9)
Wyłączenie ze sprawozdania z sytuacji finansowej ⁽¹⁾			–	(401)
Koszty likwidacji, reklasyfikacje i pozostałe zmiany, netto			89	44
Saldo zamknięcia			13.935	14.912

⁽¹⁾ Sprzedaż TP Emitel w 2011 roku (patrz Nota 6.1).

Wartość bilansowa środków trwałych używanych na podstawie umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku wynosiła odpowiednio 9 milionów złotych i 13 milionów złotych. W ciągu 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 roku zwiększenia stanu środków trwałych używanych na podstawie umów leasingu finansowego wyniosły 2 miliony złotych. W ciągu 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2011 roku nie wystąpiły żadne zwiększenia stanu środków trwałych używanych na podstawie umów leasingu finansowego. Środki trwałe stanowiące przedmiot leasingu nie mogą zostać sprzedane, darowane, przewłaszczone ani zastawione i stanowią zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań.

11. Inwestycje wyceniane metodą praw własności

Inwestycje wyceniane metodą praw własności składają się głównie z 50% udziałów w NetWorkS! Sp. z o. o. - współkontrolowanej spółce utworzonej w kwietniu 2011 roku, w której Grupa i Polska Telefonia Cyfrowa S.A. posiadają po 50% udziałów, a której przedmiotem działalności jest zarządzanie, rozwój i utrzymanie sieci w związku z umową o współkorzystanie z mobilnych sieci dostępowych zawartą pomiędzy udziałowcami.

Dane finansowe NetWorkS! przedstawione są poniżej:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Aktywa trwałe razem	57	42
Aktywa obrotowe razem	54	42
Zobowiązania długoterminowe razem	1	1
Zobowiązania krótkoterminowe razem	68	51
Aktywa netto razem	42	32
Udział Grupy w aktywach netto	21	16

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012	12 miesięcy do 31 grudnia 2011
Przychody razem ⁽¹⁾	241	69
Koszty razem	(231)	(67)
Zysk	10	2
Udział Grupy w zysku	5	1

⁽¹⁾ Pozycja składa się z opłat od udziałowców NetWorkS!.

12. Należności handlowe, pozostałe aktywa oraz czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Należności handlowe, netto	1.408	1.506
Należności z tytułu podatku VAT	3	136
Pozostałe ⁽¹⁾	111	92
Pozostałe aktywa razem	114	228
Nieaktywowane telefony komórkowe i terminale w zewnętrznej sieci sprzedaży	53	60
Pozostałe czynne rozliczenia międzyokresowe	14	18
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów razem	67	78

⁽¹⁾ Zawiera głównie należności związane z zaliczkami i przedpłatami dla dostawców oraz odszkodowaniami i karami.

W ocenie Grupy, w odniesieniu do należności handlowych, nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z uwagi na dużą i zróżnicowaną bazę klientów indywidualnych i biznesowych. Maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego najlepiej odzwierciedla wartość bilansowa tych należności.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

12. Należności handlowe, pozostałe aktywa oraz czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów (ciąg dalszy)

Zmiany w odpisach aktualizujących należności handlowe w okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku zaprezentowano poniżej:

(w milionach złotych)	12 miesięcy 31 grudnia 2012	12 miesięcy 31 grudnia 2011
Saldo początkowe	301	339
Utworzenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, netto	87	129
Sprzedane lub spisane należności handlowe objęte odpisem aktualizującym i pozostałe zmiany stanu	(122)	(167)
Saldo zamknięcia	266	301

Analiza wiekowania należności handlowych netto testowanych łącznie na utratę wartości przedstawia się następująco:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Nie objęte odpisem i nieprzeterminowane	600	644
Przeterminowane mniej niż 180 dni	355	384
Przeterminowane pomiędzy 180 a 360 dni	29	25
Przeterminowane więcej niż 360 dni	12	10
Należności handlowe testowane łącznie na utratę wartości	996	1.063
Należności handlowe testowane indywidualnie na utratę wartości ⁽¹⁾	412	443
Należności handlowe razem, netto	1.408	1.506

⁽¹⁾ Zawiera głównie należności od jednostek powiązanych (patrz Nota 29) oraz spółek telekomunikacyjnych.

13. Rezerwy

Zmiany stanu rezerw w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku przedstawiały się następująco:

(w milionach złotych)	Na dzień 1 stycznia 2012	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Różnice kursowe	Efekt zastosowania dyskonta	Na dzień 31 grudnia 2012
Rezerwy na roszczenia i sprawy sądowe (patrz Nota 28), ryzyka i pozostałe koszty	3.000	61	(2.174)	(35)	(18)	14	848
Rezerwy na koszty rozwiązania stosunku pracy	170	2	(80)	(10)	-	5	87
Rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych	264	23	(20)	-	-	14	281
Rezerwy razem	3.434	86	(2.274)	(45)	(18)	33	1.216
W tym krótkoterminowe	3.130						953
W tym długoterminowe	304						263

Zmiany stanu rezerw w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2011 roku przedstawiały się następująco:

(w milionach złotych)	Na dzień 1 stycznia 2011	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Foreign Różnice kursowe	Efekt zastosowania dyskonta	Na dzień 31 grudnia 2011
Rezerwy na roszczenia i sprawy sądowe (patrz Nota 28), ryzyka i pozostałe koszty	2.194	606	(47)	(30)	273	4	3.000
Rezerwy na koszty rozwiązania stosunku pracy	42	172	(45)	-	-	1	170
Rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych	195	65	(8)	-	-	12	264
Rezerwy razem	2.431	843	(100)	(30)	273	17	3.434
W tym krótkoterminowe	2.242						3.130
W tym długoterminowe	189						304

Stopa dyskontowa wykorzystana do wyliczenia bieżącej wartości rezerw wynosiła 2,75% - 5,08% na 31 grudnia 2012 roku oraz 2,75% - 6,18% na 31 grudnia 2011 roku.

Rezerwy na koszty rozwiązania stosunku pracy

Rezerwy na koszty rozwiązania stosunku pracy na 31 grudnia 2012 roku obejmują głównie oszacowane kwoty odpraw dla pracowników, z którymi zostaną rozwiązane umowy o pracę w TP S.A. w ramach Umowy Społecznej na lata 2012-2013.

W czwartym kwartale 2011 roku TP S.A. zawarła ze Związkami Zawodowymi Umowę Społeczną, na mocy której do 2.300 pracowników może skorzystać z pakietu odejść dobrowolnych w latach 2012-2013. Wartość pakietu zależy od indywidualnego wynagrodzenia, stażu pracy oraz roku odejścia pracownika. Podstawą do kalkulacji rezerwy na koszty rozwiązania stosunku pracy jest szacunkowa liczba, wynagrodzenie oraz staż pracy pracowników, którzy zgodzą się na dobrowolne odejście do końca 2013 roku.

Rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych

Rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych dotyczą demontażu lub usunięcia środków trwałych (głównie słupów telekomunikacyjnych oraz elementów mobilnej sieci dostępowej) oraz przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdowały. Zgodnie z polskimi regulacjami dotyczącymi ochrony środowiska, środki trwałe, które mogą zawierać niebezpieczne materiały, powinny zostać zdemontowane i zutylizowane na koniec okresu ich użytkowania przez uprawnione do tego jednostki.

Wartość rezerw na koszty likwidacji środków trwałych bazuje na szacowanych: liczbie środków, które powinny podlegać utylizacji/miejsc do renowacji, okresie pozostającym do momentu ich likwidacji/renowacji, bieżącym koszcie utylizacji/renowacji (uzyskanym w procesie przetargowym) oraz inflacji.

14. Zobowiązania handlowe, pozostałe zobowiązania i przychody przyszłych okresów

14.1. Zobowiązania handlowe

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Zobowiązania handlowe	1.241	1.810
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	918	1.326
Zobowiązanie z tytułu koncesji UMTS	810	888
Zobowiązania handlowe razem	2.969	4.024
W tym krótkoterminowe	2.218	3.199
W tym długoterminowe ⁽¹⁾	751	825

⁽¹⁾ Dotyczy wyłącznie zobowiązania z tytułu koncesji UMTS.

14.2. Pozostałe zobowiązania

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Zobowiązania z tytułu podatku VAT	116	124
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków	22	20
Pozostałe	39	73
Pozostałe zobowiązania razem	177	217
W tym krótkoterminowe	162	202
W tym długoterminowe	15	15

14.3. Przychody przyszłych okresów

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Abonament (w tym niewykorzystane minuty w ramach abonamentu)	235	217
Niewykorzystane minuty w systemie pre-paid	183	192
Opłaty za przyłączenie do sieci	96	121
Pozostałe	28	63
Przychody przyszłych okresów razem	542	593
W tym krótkoterminowe	516	545
W tym długoterminowe	26	48

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

15. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Nagrody jubileuszowe	152	125
Odprawy emerytalno-rentowe oraz pozostałe świadczenia po okresie zatrudnienia	247	186
Wynagrodzenia, pozostałe świadczenia pracownicze i zobowiązania podatkowe z tytułu wynagrodzeń	180	214
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych razem	579	525
W tym krótkoterminowe	205	240
W tym długoterminowe	374	285

Niektórzy obecni oraz byli pracownicy Grupy mają prawo do długoterminowych świadczeń pracowniczych zgodnie z zasadami wynagradzania Grupy (patrz Nota 31.22). Świadczenia te nie są wypłacane z określonego funduszu. Grupa nie prowadzi emerytalnego programu określonych świadczeń.

Zmiany bieżącej i bilansowej wartości zobowiązań z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych za okresy 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2012 i 2011 roku przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012				12 miesięcy do 31 grudnia 2011			
	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Pozostałe świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Pozostałe świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
Wartość bieżąca/bilansowa zobowiązania na początek okresu	125	106	80	311	162	124	74	360
Koszty bieżącego zatrudnienia ⁽¹⁾	8	7	1	16	9	7	1	17
Koszty przeszłego zatrudnienia ⁽¹⁾	–	–	–	–	(14)	2	–	(12)
Koszty dyskonta ⁽²⁾	7	7	4	18	8	7	4	19
Wpłaty świadczeń	(17)	(2)	(6)	(25)	(14)	(3)	(6)	(23)
(Zyski)/straty aktuarialne za okres	29 ⁽¹⁾	31 ⁽³⁾	19 ⁽³⁾	79	(6) ⁽¹⁾	(3) ⁽³⁾	14 ⁽³⁾	5
Ograniczenia programów ^{(1) (4)}	–	–	–	–	(15)	(23)	(2)	(40)
Wyłączenie ze sprawozdania z sytuacji finansowej ⁽⁵⁾	–	–	–	–	(5)	(5)	(5)	(15)
Wartość bieżąca/bilansowa zobowiązania na koniec okresu	152	149	98	399	125	106	80	311

⁽¹⁾ Ujęte w kosztach świadczeń pracowniczych w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

⁽²⁾ Ujęte w kosztach dyskonta w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

⁽³⁾ Ujęte w stratach aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia w skonsolidowanym zestawieniu całkowitych dochodów.

⁽⁴⁾ Ograniczenia programów wynikające przede wszystkim z Umowy Społecznej podpisanej w czwartym kwartale 2011 roku (patrz Nota 13).

⁽⁵⁾ Sprzedaż TP Emitel (patrz Nota 6.1).

Wycena zobowiązań na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku została dokonana przy użyciu następujących założeń:

	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Stopa dyskontowa	4,0%	6,1%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	2,5% – 3,5%	3,0% – 3,5%
Oczekiwany przeciętny okres zatrudnienia (w latach)	6,9 – 16,6	6,9 – 16,6

Wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na koniec bieżącego i czterech poprzednich okresów rocznych jest zaprezentowana poniżej:

(w milionach złotych)	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Pozostałe świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
Na dzień				
31 grudnia 2012	152	149	98	399
31 grudnia 2011	125	106	80	311
31 grudnia 2010	162	124	74	360
31 grudnia 2009	151	103	73	327
31 grudnia 2008	152	87	94	333

16. Przychody i koszty finansowe

12 miesięcy do 31 grudnia 2012

(w milionach złotych)		Koszty finansowe, netto				Zysk operacyjny		
	Przychody odsetkowe	Koszty odsetkowe i pozostałe koszty finansowe	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Koszty dyskonta	Przychody / (koszty) finansowe, netto	Przychody odsetkowe	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Odpisy aktualizujące
Pożyczki udzielone i należności własne	27	–	20	–	47	28 ⁽²⁾	(11)	(87) ⁽³⁾
– w tym środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	25	–	20	–	45	–	–	–
Zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu	–	(301) ⁽¹⁾	299	(18)	(20)	–	38	–
Instrumenty pochodne	–	(216)	(291)	(19)	(526)	–	(57)	–
– zabezpieczające instrumenty pochodne	–	(86)	(130)	–	(216)	–	(8)	–
– instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	–	(130)	(161)	(19)	(310)	–	(49)	–
Pozycje niefinansowe ⁽⁴⁾	–	–	–	(58)	(58)	–	18	–
Razem	27	(517)	28	(95)	(557)	28	(12)	(87)

⁽¹⁾ Zawiera głównie koszty odsetkowe od obligacji i kredytów bankowych oraz zmianę wartości godziwej zobowiązań zabezpieczonych instrumentami pochodnymi zabezpieczającymi wartość godziwą.

⁽²⁾ Zawiera odsetki za zwłokę w zapłacie należności handlowych.

⁽³⁾ Zawiera odpisy aktualizujące należności handlowe.

⁽⁴⁾ Zawiera głównie rezerwy i świadczenia pracownicze.

12 miesięcy do 31 grudnia 2011

(w milionach złotych)		Koszty finansowe, netto				Zysk operacyjny		
	Przychody odsetkowe	Koszty odsetkowe i pozostałe koszty finansowe	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Koszty dyskonta	Przychody / (koszty) finansowe, netto	Przychody odsetkowe	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Odpisy aktualizujące
Pożyczki udzielone i należności własne	111	–	(5)	–	106	29 ⁽²⁾	12	(129) ⁽³⁾
– w tym środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	109	–	(5)	–	104	–	–	–
Zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu	–	(309) ⁽¹⁾	(365)	(95)	(769)	–	(114)	–
Instrumenty pochodne	–	(141)	377	30	266	–	304	–
– zabezpieczające instrumenty pochodne	–	(54)	221	–	167	–	16	–
– instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	–	(87)	156	30	99	–	288	–
Pozycje niefinansowe ⁽⁴⁾	–	–	–	(35)	(35)	–	(273)	–
Razem	111	(450)	7	(100)	(432)	29	(71)	(129)

⁽¹⁾ Zawiera głównie koszty odsetkowe od obligacji i kredytów bankowych oraz zmianę wartości godziwej zobowiązań zabezpieczonych instrumentami pochodnymi zabezpieczającymi wartość godziwą.

⁽²⁾ Zawiera odsetki za zwłokę w zapłacie należności handlowych.

⁽³⁾ Zawiera odpisy aktualizujące należności handlowe.

⁽⁴⁾ Zawiera głównie rezerwy i świadczenia pracownicze.

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku nie wystąpiła znacząca nieefektywność instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne oraz wartość godziwą.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

17. Dług finansowy netto

Wartość długu finansowego netto odpowiada wartości długu finansowego brutto (przeliczonej na złote według kursu walutowego obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego), po uwzględnieniu instrumentów pochodnych netto (pasywa pomniejszone o aktywa) zaklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, zabezpieczających przepływy pieniężne oraz zabezpieczających wartość godziwą, pomniejszonej o środki pieniężne i ich ekwiwalenty, zbywalne papiery wartościowe oraz z uwzględnieniem wpływu efektywnej części zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Analiza terminów wymagalności zobowiązań finansowych Grupy oparta jest na wynikających z umowy niezdyskontowanych przepływach pieniężnych. Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku kwoty w walucie zostały przeliczone na złote według kursu NBP na koniec okresu. Płatności odsetek wynikające z instrumentów finansowych, naliczane według zmiennej stopy procentowej, zostały wyliczone w oparciu o stopę procentową ustaloną w ostatnim okresie odsetkowym obowiązującym przed dniem 31 grudnia 2012 i 2011 roku. Zobowiązania finansowe, które mogą zostać spłacone w dowolnym terminie zależnie od woli Grupy, są wykazywane jako krótkoterminowe lub długoterminowe w zależności od oczekiwanego terminu spłaty. Długoterminowe saldo jest przypisane do okresu wynikającego z ostatecznego terminu wymagalności określonego w umowie.

Poniższa tabela przedstawia strukturę długu finansowego netto według rodzaju i analizę terminów wymagalności zobowiązań finansowych bazującą na umownych niezdyskontowanych przepływach pieniężnych:

Na dzień 31 grudnia 2012 roku:

(w milionach złotych)		Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne ⁽¹⁾							
		Długoterminowe							
	Nota bilansowa	Do 1 roku	1-2 lata	2-3 lata	3-4 lata	4-5 lat	Pow. 5 lat	Razem długo-term.	Razem
Zobowiązania handlowe (z wyłączeniem UMTS) (A)	14 2.159	2.159	–	–	–	–	–	–	2.159
Zobowiązanie z tytułu koncesji UMTS (B)	14 810	61	114	114	114	114	585	1.041	1.102
Obligacje	18 2.994	172	3.034	–	–	–	–	3.034	3.206
Kredyty bankowe	18 2.179	2.120	40	40	5	5	16	106	2.226
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	9	6	3	–	–	–	–	3	9
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu ⁽²⁾	5.182	2.298	3.077	40	5	5	16	3.143	5.441
Instrumenty pochodne - netto ⁽³⁾	21 268	196	226	–	–	–	–	226	422
Dług finansowy brutto po uwzględnieniu instrumentów pochodnych (C)	5.450	2.494	3.303	40	5	5	16	3.369	5.863
Zobowiązania finansowe razem (A) + (B) + (C)	8.419	4.714	3.417	154	119	119	601	4.410	9.124
Zbywalne papiery wartościowe	19 6								
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20 390								
Suma częściowa (D)	396								
Efektywna część zabezpieczeń przepływów pieniężnych (E)	(15)								
Dług finansowy netto (C)-(D)+(E)	5.039								

⁽¹⁾ Obejmują zarówno płatności kapitału jak i odsetek.

⁽²⁾ Z wyłączeniem zobowiązań handlowych oraz zobowiązania z tytułu koncesji UMTS.

⁽³⁾ Uwzględnione są zarówno aktywa jak i pasywa.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku:

Niezdykontowane umowne przepływy pieniężne ⁽¹⁾

(w milionach złotych)		Długoterminowe							
	Nota	Wartość bilansowa	Within Do 1 roku	1-2 lata	2-3 lata	3-4 lata	4-5 lat	Pow. 5 lat	Razem długo-term. Razem
Zobowiązania handlowe (z wyłączeniem UMTS) (A)	14	3.136	3.136	–	–	–	–	–	– 3.136
Zobowiązanie z tytułu koncesji UMTS (B)	14	888	66	66	124	124	124	755	1.193 1.259
Obligacje	18	3.241	186	186	3.278	–	–	–	3.464 3.650
Kredyty bankowe	18	1.684	719	961	44	43	5	24	1.077 1.796
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		12	8	3	3	–	–	–	6 14
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu ⁽²⁾		4.937	913	1.150	3.325	43	5	24	4.547 5.460
Instrumenty pochodne - netto ⁽³⁾	21	(384)	(140)	65	9	–	–	–	74 (66)
Dług finansowy brutto po uwzględnieniu instrumentów pochodnych (C)		4.553	773	1.215	3.334	43	5	24	4.621 5.394
Zobowiązania finansowe razem (A) + (B) + (C)		8.577	3.975	1.281	3.458	167	129	779	5.814 9.789
Zbywalne papiery wartościowe	19	9							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	2.860							
Suma częściowa (D)		2.869							
Efektywna część zabezpieczeń przepływów pieniężnych (E)		10							
Dług finansowy netto (C)-(D)+(E)		1.694							

⁽¹⁾ Obejmują zarówno płatności kapitału jak i odsetek.

⁽²⁾ Z wyłączeniem zobowiązań handlowych oraz zobowiązania z tytułu koncesji UMTS.

⁽³⁾ Uwzględnione są zarówno aktywa jak i pasywa.

Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku większość zobowiązań handlowych Grupy miała trzymiesięczny termin wymagalności.

18. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z wyłączeniem zobowiązań handlowych

18.1. Obligacje

W poniższej tabeli przedstawione zostały obligacje wyemitowane przez Grupę:

(w milionach złotych)		Kwota pozostała do spłaty na dzień ⁽¹⁾					
Emitent	Seria	Wartość nominalna (w milionach)	Nominalne oprocentowanie	Data emisji	Termin wykupu	31 grudnia 2012	31 grudnia 2011
TPSA Eurofinance France S.A	A1	500 EUR	6,000%	maja 2009	22 maja 2014	2.115	2.281
TPSA Eurofinance France S.A	A2	200 EUR	6,000%	17 lipca 2009	22 maja 2014	879	960
Obligacje wyemitowane przez Grupę razem						2.994	3.241
W tym krótkoterminowe						105	113
W tym długoterminowe						2.889	3.128

⁽¹⁾ Dane zawierają naliczone odsetki oraz uwzględniają zmianę wartości godziwej obligacji zabezpieczonych przed zmianami wartości godziwej.

Średnioważone efektywne oprocentowanie obligacji wyemitowanych przez Grupę, bez uwzględnienia wpływu instrumentów swap, wynosiło 5,76% na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku. Efektywna stopa procentowa była niższa od nominalnej stopy procentowej głównie z powodu wpływów z emisji serii A2 wyższych od wartości nominalnej.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

18. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z wyłączeniem zobowiązań handlowych (ciąg dalszy)

18.2. Kredyty bankowe

W poniższej tabeli przedstawione zostały kredyty bankowe według kredytodawców:

Kredytodawca	Termin spłaty	Kwota pozostała do spłaty na dzień ⁽¹⁾			
		31 grudnia 2012		31 grudnia 2011	
		Waluta (mln)	PLN (mln)	Waluta (mln)	PLN (mln)
O oprocentowaniu zmiennym					
Europejski Bank Inwestycyjny	15 grudnia 2015	25 EUR	102	33 EUR	147
Europejski Bank Inwestycyjny	15 czerwca 2012	–	–	17 EUR	74
Europejski Bank Inwestycyjny	15 czerwca 2012	–	–	26 PLN	26
Europejski Bank Inwestycyjny	15 września 2013	892 PLN	892	1.400 PLN	1.400
Bank Handlowy (konsorcjum)	22 października 2015	1.139 PLN ⁽³⁾	1.139	(9) PLN ⁽²⁾	(9)
Bank Handlowy (konsorcjum)	18 kwietnia 2013	2 PLN	2	(3) PLN ⁽²⁾	(3)
Pozostałe kredyty bankowe	–	4 PLN	4	–	–
O oprocentowaniu stałym					
Instituto de Credito Oficial	2 stycznia 2021	13 USD	40	14 USD	49
Kredyty bankowe zaciągnięte przez Grupę razem			2.179		1.684
W tym krótkoterminowe			2.081		649
W tym długoterminowe			98		1.035

⁽¹⁾ Dane zawierają naliczone odsetki oraz koszty prowizji od kredytów bankowych.

⁽²⁾ Zapłacone prowizje aranzacyjne.

⁽³⁾ Odnawialna linia kredytowa.

Średnioważone efektywne oprocentowanie zaciągniętych przez Grupę kredytów bankowych, bez uwzględnienia wpływu instrumentów swap, wynosiło 4,44% na dzień 31 grudnia 2012 roku i 4,62% na dzień 31 grudnia 2011 roku.

19. Pozostałe aktywa finansowe

Pozostałe aktywa finansowe będące w posiadaniu Grupy zostały przedstawione poniżej:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat z wyłączeniem instrumentów pochodnych ⁽¹⁾⁽²⁾	6	9
Pożyczki udzielone i należności własne z wyłączeniem należności handlowych ⁽³⁾	28	20
Aktywa dostępne do sprzedaży ⁽³⁾	–	4
Pozostałe aktywa finansowe razem	34	33
W tym krótkoterminowe	20	17
W tym długoterminowe	14	16

⁽¹⁾ Ujęte w kalkulacji długu finansowego netto (patrz Nota 17).

⁽²⁾ Poprzednio zawarte w pozycji "Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat" w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

⁽³⁾ Poprzednio prezentowane oddzielnie w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe odzwierciedla wartość bilansowa pozostałych aktywów finansowych.

20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych będące w posiadaniu Grupy przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Środki pieniężne w kasie	1	–
Środki pieniężne na bieżących rachunkach bankowych i depozyty jednodniowe	286	627
Depozyty do 3 miesięcy	103	2.233
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych razem	390	2.860

Nadwyżki środków pieniężnych Grupy inwestowane są w krótkoterminowe płynne instrumenty finansowe np. depozyty bankowe. Okresy inwestycji zależą od bieżącego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne. Lokaty krótkoterminowe zakładane są na okresy od jednego dnia do 3 miesięcy. Instrumenty te przynoszą oprocentowanie, którego wysokość zależy od bieżących stóp rynku pieniężnego oraz długości inwestycji.

W saldzie środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku zawarte są środki pieniężne denominowane w walutach obcych w kwocie odpowiednio 12 milionów złotych i 20 milionów złotych.

Maksymalna ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego jest najlepiej reprezentowana przez wartość bilansową środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych. Grupa lokuje środki pieniężne i ich ekwiwalenty na rachunkach prowadzonych przez wiodące instytucje finansowe posiadające rating inwestycyjny. Grupa ustala limity transakcyjne dotyczące każdego z kontrahentów, służące monitorowaniu wielkości ekspozycji na ryzyko kredytowe. W przypadku pogorszenia się kondycji finansowej kontrahenta, Grupa stosuje odpowiednie środki w celu ograniczenia ryzyka utraty jego wypłacalności.

21. Instrumenty pochodne

Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku większość portfela instrumentów pochodnych Grupy stanowiły instrumenty finansowe, dla których nie istnieje aktywny rynek tj. transakcje swap zabezpieczające ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko walutowe. W celu wyceny tych instrumentów Grupa stosuje standardowe techniki wyceny, w których podstawą do kalkulacji czynników dyskontowych są obowiązujące na dzień wyceny rynkowe krzywe zero-kuponowe. Wartość godziwa jest obliczana na podstawie bieżącej wartości netto przyszłych przepływów pieniężnych związanych z tymi instrumentami finansowymi, kwotowanych rynkowych terminowych stóp procentowych, kwotowanych rynkowych terminowych kursów wymiany walut lub jeżeli kwotowane rynkowe terminowe kursy wymiany walut nie są dostępne, na podstawie kursów terminowych obliczanych w oparciu o bieżące kursy walutowe z wykorzystaniem metody parytetu stóp procentowych. Wartość godziwa transakcji swap reprezentuje zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne przeliczone na złote przy zastosowaniu kursu na koniec danego okresu.

Pochodne instrumenty finansowe będące w posiadaniu Grupy zostały przedstawione poniżej:

				Wartość godziwa ⁽²⁾ (w milionach złotych)	
Rodzaj instrumentu ⁽¹⁾	Zabezpieczane ryzyko	Zabezpieczana wartość nominalna (w milionach w danej walucie)	Termin zapadalności	Aktywo finansowe	Zobowiązanie finansowe
Na dzień 31 grudnia 2012					
Instrumenty pochodne - zabezpieczenie wartości godziwej					
CCIRS	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej	110 EUR	2014	–	(7)
IRS	Ryzyko stopy procentowej	110 EUR	2014	29	–
Zabezpieczenia wartości godziwej razem				29	(7)
Instrumenty pochodne - zabezpieczenie przepływów pieniężnych					
CCIRS	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej	283 EUR	2014	–	(48)
CCS	Ryzyko walutowe	20 EUR	2014	4	–
NDF	Ryzyko walutowe	75 EUR	2013	–	(10)
NDF	Ryzyko walutowe	7 USD	2013	–	(1)
IRS	Ryzyko stopy procentowej	33 EUR	2014	9	–
IRS	Ryzyko stopy procentowej	1.250 PLN	2014	–	(83)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych razem				13	(142)
Instrumenty pochodne - przeznaczone do obrotu					
CCIRS	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej	307 EUR	2014	4	(78)
NDF	Ryzyko walutowe	275 EUR	2013	–	(76)
NDF	Ryzyko walutowe	24 USD	2013	0	(4)
IRS	Ryzyko stopy procentowej	307 EUR	2014	81	–
IRS	Ryzyko stopy procentowej	2.359 PLN	2013-2014	–	(88)
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu razem				85	(246)
Instrumenty pochodne razem				127	(395)
W tym krótkoterminowe				–	(112)
W tym długoterminowe				127	(283)

⁽¹⁾ CCIRS - swap walutowo-procentowy, CCS - swap walutowy, IRS - swap procentowy, NDF - forward z rozliczeniem netto.

⁽²⁾ Wartość 0 lub (0) oznacza odpowiednio aktywo lub zobowiązanie nieprzekraczające 500 tysięcy złotych.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

21. Instrumenty pochodne (ciąg dalszy)

				Wartość godziwa ⁽²⁾ (w milionach złotych)	
Rodzaj instrumentu ⁽¹⁾	Zabezpieczane ryzyko	Zabezpieczana wartość nominalna (w milionach w danej walucie)	Termin zapadalności	Aktywo finansowe	Zobowiązanie finansowe
Na dzień 31 grudnia 2011					
Instrumenty pochodne - zabezpieczenie wartości godziwej					
CCIRS	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej	110 EUR	2014	35	–
IRS	Ryzyko stopy procentowej	110 EUR	2014	29	–
Zabezpieczenia wartości godziwej razem				64	–
Instrumenty pochodne - zabezpieczenie przepływów pieniężnych					
CCIRS	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej	283 EUR	2014	56	–
CCS	Ryzyko walutowe	33 EUR	2012-2014	16	–
NDF	Ryzyko walutowe	20 EUR	2012	0	(0)
IRS	Ryzyko stopy procentowej	33 EUR	2014	9	–
IRS	Ryzyko stopy procentowej	1.276 PLN	2012-2014	–	(65)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych razem				81	(65)
Instrumenty pochodne - przeznaczone do obrotu					
CCIRS	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej	313 EUR	2012-2014	56	(2)
NDF	Ryzyko walutowe	693 EUR	2012	213	–
NDF	Ryzyko walutowe	22 USD	2012	7	–
IRS	Ryzyko stopy procentowej	307 EUR	2014	81	–
IRS	Ryzyko stopy procentowej	1.269 PLN	2014	0	(51)
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu razem				357	(53)
Instrumenty pochodne razem				502	(118)
W tym krótkoterminowe				225	–
W tym długoterminowe				277	(118)

⁽¹⁾ CCIRS - swap walutowo-procentowy, CCS - swap walutowy, IRS - swap procentowy, NDF - forward z rozliczeniem netto, FWD - forward.

⁽²⁾ Wartość 0 lub (0) oznacza odpowiednio aktywo lub zobowiązanie nieprzekraczające 500 tysięcy złotych.

Maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe odzwierciedla wartość bilansowa instrumentów pochodnych. Grupa zawiera kontrakty na instrumenty pochodne z wiodącymi instytucjami finansowymi. Grupa ustaliła limity transakcyjne dotyczące każdego z kontrahentów, służące monitorowaniu wielkości ekspozycji na ryzyko kredytowe. W przypadku pogorszenia się kondycji finansowej kontrahenta, Grupa stosuje odpowiednie środki w celu ograniczenia ryzyka utraty jego wypłacalności.

Zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne ujęta w innych całkowitych dochodach została zaprezentowana poniżej:

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012			12 miesięcy do 31 grudnia 2011		
	Przed podatkiem	Podatek odroczony	Po podatku	Przed podatkiem	Podatek odroczony	Po podatku
Efektywna część zysków/(strat) na instrumentach zabezpieczających	(159)	30	(129)	158	(30)	128
Przeklasyfikowanie do rachunku zysków i strat korygujące:	129	(24)	105	(117)	22	(95)
- koszty odsetkowe prezentowane w kosztach finansowych, netto	37	(7)	30	39	(7)	32
- różnice kursowe prezentowane w kosztach finansowych, netto	93	(17)	76	(152)	28	(124)
- różnice kursowe prezentowane w pozostałych kosztach operacyjnych	(1)	–	(1)	(4)	1	(3)
Kwota przeklasyfikowana do wartości początkowej zabezpieczanej pozycji	5	(1)	4	(33)	6	(27)
Zyski/(straty) z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne razem	(25)	5	(20)	8	(2)	6

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku nie wystąpiły istotne planowane transakcje, dla których przerwano stosowanie rachunkowości zabezpieczeń, z powodu zaprzestania oczekiwania ich realizacji.

Przewiduje się, że zyski/(straty) z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne skumulowane w innych całkowitych dochodach na dzień 31 grudnia 2012 roku osiągną termin wymagalności i wpłyną na rachunek zysków i strat w latach 2013-2014.

22. Wartość godziwa instrumentów finansowych

22.1. Pomiar wartości godziwej

W odniesieniu do instrumentów finansowych, które po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, Grupa klasyfikuje zasady pomiaru wartości godziwej wykorzystując poniższą hierarchię odzwierciedlającą wagę danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny:

- Poziom 1: kwotowania (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2: dane źródłowe inne niż kwotowania zaliczane do Poziomu 1, które są obserwowalne dla aktywów lub zobowiązań w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (pochodne cen),
- Poziom 3: dane źródłowe dla aktywów lub zobowiązań, które nie są oparte na obserwowalnych danych rynkowych (dane źródłowe nieobserwowalne).

22.1.1. Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej

Poniższe tabele przedstawiają analizę aktywów finansowych Grupy, które po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, pogrupowanych w Poziomy 1-3 w zależności od stopnia obserwowalności danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny wartości godziwej.

(w milionach złotych)				
Na dzień 31 grudnia 2012				
Pomiar wartości godziwej				
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6	85	–	91
Instrumenty pochodne – przeznaczone do obrotu	–	85	–	85
Zbywalne papiery wartościowe – przeznaczone do obrotu	6	–	–	6
Zabezpieczające instrumenty pochodne	–	42	–	42
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej razem	6	127	–	133

(w milionach złotych)				
Na dzień 31 grudnia 2011				
Pomiar wartości godziwej				
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	9	357	–	366
Instrumenty pochodne – przeznaczone do obrotu	–	357	–	357
Zbywalne papiery wartościowe – przeznaczone do obrotu	9	–	–	9
Zabezpieczające instrumenty pochodne	–	145	–	145
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej razem	9	502	–	511

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku nie wystąpiły przesunięcia pomiędzy Poziomem 1 i Poziomem 2 hierarchii pomiaru wartości godziwej oraz nie nastąpiły przesunięcia z/do Poziomu 3.

22.1.2. Zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej

Poniższe tabele przedstawiają analizę zobowiązań finansowych Grupy, które po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, pogrupowanych w Poziomy 1-3 w zależności od stopnia obserwowalności danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny wartości godziwej.

(w milionach złotych)				
Na dzień 31 grudnia 2012				
Pomiar wartości godziwej				
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	–	246	–	246
Instrumenty pochodne – przeznaczone do obrotu	–	246	–	246
Zabezpieczające instrumenty pochodne	–	149	–	149
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej razem	–	395	–	395

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

22. Wartość godziwa instrumentów finansowych (ciąg dalszy)

22.1.2. Zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej (ciąg dalszy)

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2011			
	Pomiar wartości godziwej			
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	–	53	–	53
Instrumenty pochodne – przeznaczone do obrotu	–	53	–	53
Zabezpieczające instrumenty pochodne	–	65	–	65
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej razem	–	118	–	118

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku nie wystąpiły przesunięcia pomiędzy Poziomem 1 i Poziomem 2 hierarchii pomiaru wartości godziwej oraz nie nastąpiły przesunięcia z/do Poziomu 3.

22.2. Porównanie wartości godziwej i wartości bilansowej instrumentów finansowych

Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku wartość bilansowa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, krótkoterminowych należności i zobowiązań handlowych, krótkoterminowych pożyczek i należności własnych oraz krótkoterminowych zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zbliżona jest do ich wartości godziwej ze względu na krótki okres zapadalności tych instrumentów lub ich gotówkowy charakter.

Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku wartość bilansowa zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu o zmiennym oprocentowaniu jest zbliżona do ich wartości godziwej.

Poniżej przedstawione zostało porównanie wartości bilansowej i wartości godziwej tych instrumentów finansowych Grupy, których szacowana wartość godziwa odbiega od wartości bilansowej.

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2011		Na dzień 31 grudnia 2010	
	Wartość bilansowa ⁽¹⁾	Szacowana wartość godziwa	Wartość bilansowa ⁽¹⁾	Szacowana wartość godziwa
Obligacje o stałym oprocentowaniu	2.994	3.162	3.241	3.467
Kredyty bankowe o stałym oprocentowaniu	40	38	49	46
Zobowiązanie z tytułu koncesji UMTS	810	957	888	979
Razem	3.844	4.157	4.178	4.492

⁽¹⁾ Wartość bilansowa zawiera naliczone odsetki.

Wartość godziwa instrumentów finansowych została ustalona poprzez zdyskontowanie wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu obowiązujących zero-kuponowych stóp procentowych dla danej waluty. Teoretyczna krzywa zero-kuponowa budowana jest w oparciu o krzywą swapową skorygowaną o odpowiednią marżę kredytową. Wartości godziwe obliczone w walutach obcych są przeliczane na złote przy zastosowaniu kursu ogłoszonego przez NBP na koniec okresu sprawozdawczego.

23. Cele i polityka zarządzania ryzykiem finansowym

23.1. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa jest narażona na ryzyka związane przede wszystkim z instrumentami finansowymi emitowanymi i posiadanymi w ramach działalności operacyjnej i finansowej. Ryzyko to można określić jako ryzyko rynkowe (w skład którego wchodzi ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej), ryzyko płynności oraz ryzyko kredytowe. Grupa zarządza ryzykiem finansowym w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu zmian kursów walutowych i stóp procentowych, jak również w celu stabilizacji przepływów pieniężnych oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu płynności i elastyczności finansowej.

Zasady zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie zostały zatwierdzone przez Zarząd TP S.A. Finanse Korporacyjne Grupy są jednostką operacyjnie odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem finansowym zgodnie ze strategiami zarządzania ryzykiem opracowanymi przez Komitet ds. Skarbu będący pod bezpośrednim nadzorem Członka Zarządu ds. Finansów.

Polityka zarządzania ryzykiem finansowym Grupy określa zasady oraz zakres odpowiedzialności w obszarze zarządzania ryzykiem finansowym, a w szczególności definiuje następujące obszary:

- miary ryzyka używane do identyfikacji oraz oceny ekspozycji na ryzyka finansowe,
- wybór odpowiednich instrumentów zabezpieczających przed zidentyfikowanymi ryzykami,
- metodologię wyceny wartości godziwej instrumentów pochodnych,
- metody oceny efektywności zabezpieczeń na potrzeby rachunkowości zabezpieczeń,
- limity transakcyjne oraz ratingi kredytowe dla wiodących instytucji finansowych, z którymi Grupa zawiera transakcje zabezpieczające.

23.2. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa zawiera liczne transakcje terminowe w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej. Instrumenty pochodne używane przez Grupę to swapy walutowo-procentowe, swapy walutowe, swapy procentowe, opcje walutowe, walutowe kontrakty forward z dostawą i bez dostawy.

Pewne instrumenty pochodne używane przez Grupę są klasyfikowane jako zabezpieczenie wartości godziwej lub zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Grupa stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 (patrz Nota 31.18). Zabezpieczenia wartości godziwej są stosowane w celu zabezpieczenia przed zmianami wartości godziwej instrumentów finansowych, które można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na rachunek zysków i strat. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych pozwala wyeliminować zmienność w przyszłych przepływach pieniężnych wynikającą z danego ryzyka, która mogłaby wpływać na rachunek zysków i strat.

Zgodnie z polityką Grupy, instrumenty pochodne używane są wyłącznie jako narzędzie do zabezpieczania przed ryzykiem finansowym i nie są wykorzystywane do celów spekulacyjnych. Niemniej jednak niektóre transakcje terminowe zawarte przez Grupę są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, ponieważ nie spełniają wszystkich wymagań rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 i zasady rachunkowości zabezpieczeń nie są stosowane w ich przypadku. Instrumenty pochodne klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu są traktowane przez Grupę jako zabezpieczenie operacyjne, ponieważ ekonomicznie zabezpieczają Grupę przed ryzykiem walutowym bądź ryzykiem stopy procentowej.

Szczegółowe informacje o instrumentach pochodnych wykorzystywanych przez Grupę, wraz z opisem powiązań zabezpieczających, znajdują się w Nocie 21.

23.3. Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na ryzyko walutowe, którego źródłem są zobowiązania finansowe denominowane w walutach obcych, w szczególności obligacje i kredyty bankowe denominowane w EUR i USD (patrz Nota 18), należności i zobowiązania handlowe oraz rezerwy, z których znaczącą pozycję stanowią zobowiązanie z tytułu koncesji UMTS (patrz Nota 14) oraz rezerwa dotycząca postępowania przed Komisją Europejską (patrz Nota 28.d).

Polityka zabezpieczania Grupy, minimalizująca wpływ wahań kursów walutowych, jest ustalana okresowo. Akceptowalny poziom ekspozycji walutowej jest wynikiem analizy ryzyka dla otwartej pozycji w danej walucie przy uwzględnieniu oczekiwań rynków finansowych co do kształtowania się kursów walutowych w określonej perspektywie czasu.

W ramach obowiązującej polityki zabezpieczeń, Grupa zabezpiecza ryzyko walutowe wykorzystując swapy walutowe, swapy walutowo-procentowe i walutowe kontrakty forward, które pozwalają zamienić kwotę kapitału denominowanego w walucie obcej na kwotę wyrażoną w złotych. W rezultacie zyski/straty kursowe na instrumencie pochodnym kompensują straty/zyski kursowe na pozycji zabezpieczanej. W efekcie zastosowania zabezpieczeń, zmienność kursów walutowych ma ograniczony wpływ zarówno na skonsolidowany rachunek zysków i strat, jak i na skonsolidowane inne całkowite dochody.

Tabela poniżej przedstawia wskaźniki zabezpieczenia ryzyka walutowego dla głównych ekspozycji walutowych Grupy. Wskaźnik zabezpieczenia ryzyka porównuje wartość nominalną zabezpieczonej części ekspozycji walutowej z wartością nominalną całej ekspozycji.

Ekspozycja walutowa	Wskaźnik zabezpieczenia ryzyka walutowego	
	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Obligacje i kredyty bankowe	99,7%	99,7%
Zobowiązanie z tytułu koncesji UMTS	52,3%	54,8%
DPTG – rezerwa (patrz Nota 28.e)	–	75,6%
Postępowanie przed Komisją Europejską – rezerwa (patrz Nota 28.d)	75,8%	77,8%

Ponadto Grupa aktywnie zarządza ryzykiem walutowym związanym z wydatkami operacyjnymi oraz inwestycyjnymi.

Do pomiaru ryzyka walutowego Grupa wykorzystuje opisaną poniżej analizę wrażliwości.

W tabeli poniżej zaprezentowane zostały główne ekspozycje walutowe Grupy (po uwzględnieniu zabezpieczeń) oraz potencjalne zyski/straty kursowe na tych ekspozycjach będące wynikiem hipotetycznej dziesięcioprocentowej aprecjacji/deprecjacji złotego względem innych walut.

Efektywna ekspozycja po uwzględnieniu zabezpieczeń wpływająca na skonsolidowany rachunek zysków i strat					Wrażliwość na zmianę kursu PLN względem innych walut			
		Na dzień 31 grudnia 2011	Na dzień 31 grudnia 2010		Na dzień 31 grudnia 2011		Na dzień 31 grudnia 2010	
(w milionach w danej walucie)					+10%	-10%	+10%	-10%
Instrument finansowy	Waluta	PLN	Waluta	PLN	PLN		PLN	
Obligacje i kredyty bankowe (USD)	3	9	3	10	1	(1)	1	(1)
Zobowiązanie z tytułu koncesji UMTS (EUR)	129	527	129	570	53	(53)	57	(57)
DPTG – rezerwa (EUR) (patrz Nota 28.e)	–	–	134	592	–	–	59	(59)
Postępowanie przed Komisją Europejską – rezerwa (EUR) (patrz Nota 28.d)	32	131	28	124	13	(13)	12	(12)
Razem		667		1.296	67	(67)	129	(129)

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

23. Cele i polityka zarządzania ryzykiem finansowym (ciąg dalszy)

23.3. Ryzyko walutowe (ciąg dalszy)

Analizy wrażliwości w tabeli powyżej dokonano w oparciu o następujące założenia:

- niezabezpieczona część wartości nominalnej zobowiązań stanowi ekspozycję na ryzyko walutowe (efektywna ekspozycja),
- za transakcje ograniczające ryzyko walutowe uważa się zarówno transakcje terminowe spełniające kryteria rachunkowości zabezpieczeń, jak i te transakcje, które klasyfikowane są jako zabezpieczenie operacyjne,
- środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych zostały wyłączone z analizy.

Zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych z tytułu planowanych transakcji ma wpływ na skonsolidowane inne całkowite dochody. Analiza wrażliwości przeprowadzona przez Grupę na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku nie wykazała znaczącego wpływu na skonsolidowane inne całkowite dochody będącego wynikiem hipotetycznej dziesięcioprocentowej aprecjacji/deprecjacji złotego względem innych walut.

23.4. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko, że wartość godziwa albo przyszłe przepływy z instrumentu finansowego będą zmieniać się na skutek zmian stóp procentowych. Grupa posiada oprocentowane zobowiązania finansowe składające się głównie z obligacji oraz kredytów bankowych (patrz Nota 18).

Polityka zabezpieczania Grupy przed ryzykiem stopy procentowej, ograniczająca wpływ niekorzystnych zmian stóp procentowych, jest ustalana okresowo. Preferowany podział pomiędzy zadłużeniem opartym na zmiennej stopie, a tym opartym na stałej stopie procentowej, jest wynikiem analizy wpływu potencjalnych zmian stóp procentowych na koszty finansowe.

Według obowiązującej strategii zabezpieczeń, Grupa zabezpiecza ryzyko stopy procentowej wykorzystując swapy procentowe i swapy walutowo-procentowe. W rezultacie zastosowania zabezpieczeń, struktura zobowiązań zmienia się w kierunku struktury docelowej, jako że zobowiązania oparte na zmiennej/stałej stopie procentowej efektywnie zamieniane są na zobowiązania o stałej/zmiennej stopie procentowej.

Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku stosunek długu opartego na stałej stopie procentowej do długu opartego na zmiennej stopie procentowej (z uwzględnieniem zabezpieczeń) wyniósł odpowiednio 47/53% i 52/48%.

Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Grupa wykorzystuje opisaną poniżej analizę wrażliwości.

W tabeli poniżej zaprezentowana została ekspozycja Grupy na ryzyko stopy procentowej (po uwzględnieniu zabezpieczeń) przy założeniu hipotetycznego jednoprocentowego spadku/wzrostu stóp procentowych.

(w milionach złotych)

	Potencjalny wzrost/(spadek) wartości bezwzględnej wynikający z 1% zmiany stóp procentowych			
	Na dzień 31 grudnia 2012		Na dzień 31 grudnia 2011	
	+1%	-1%	+1%	-1%
Koszty finansowe, netto	35	(34)	29	(28)
Inne całkowite dochody	1	(1)	(1)	1
Wartość godziwa długu finansowego brutto po uwzględnieniu instrumentów pochodnych	(35)	34	(60)	66

Analiza wrażliwości w tabeli powyżej jest oparta o następujące założenia:

- koszty finansowe, netto zawierają następujące elementy narażone na ryzyko stopy procentowej: a) koszty odsetkowe od długu opartego na zmiennej stopie procentowej po uwzględnieniu instrumentów pochodnych spełniających kryteria rachunkowości zabezpieczeń b) zmianę wartości godziwej instrumentów pochodnych nie spełniających kryteriów rachunkowości zabezpieczeń,
- efektywna część zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych klasyfikowanych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest rozpoznawana bezpośrednio w innych całkowitych dochodach,
- na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość godziwa długu finansowego brutto po uwzględnieniu instrumentów pochodnych (wyłączając leasing finansowy oraz prowizje aranżacyjne) wyniosła 5.611 milionów złotych (na dzień 31 grudnia 2011 roku 4.774 miliony złotych).

23.5. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko wystąpienia trudności w spłacie zobowiązań finansowych. Proces zarządzania ryzykiem płynności w Grupie polega na prognozowaniu przyszłych przepływów pieniężnych, analizie poziomu aktywów płynnych w relacji do przepływów pieniężnych, monitorowaniu wskaźników płynności opartych na pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej oraz utrzymywaniu dostępu do różnych źródeł finansowania, w tym do rezerwowych linii kredytowych.

W celu zwiększenia skuteczności, proces zarządzania płynnością jest zoptymalizowany poprzez scentralizowanie funkcji skarbcowych dla Grupy, gdzie płynne nadwyżki środków pieniężnych wygenerowane przez spółki wchodzące w skład Grupy są inwestowane i zarządzane przez skarbiec centralny. Nadwyżki środków pieniężnych Grupy inwestowane są w krótkoterminowe płynne instrumenty finansowe np. depozyty bankowe i bony skarbowe.

Grupa zarządza ryzykiem płynności również przez utrzymywanie otwartych i niewykorzystanych linii kredytowych, które tworzą rezerwę płynności i zabezpieczają wypłacalność i elastyczność finansową. Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa miała następujące niewykorzystane linie kredytowe w kwocie 2.517 milionów złotych (na dzień 31 grudnia 2011 roku było to 3.790 milionów złotych):

- 882 miliony PLN w postaci linii kredytowych,
- 400 milionów EUR w postaci rezerwowej linii kredytowej.

Ryzyko płynności jest regularnie mierzone i monitorowane przez Grupę przy wykorzystaniu następujących wskaźników:

- wskaźniki płynności,
- analiza terminów wymagalności niezdyskontowanych umownych przepływów z tytułu zobowiązań finansowych Grupy,
- średni czas spłaty kapitału.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźnik płynności definiowany jako stosunek dostępnych źródeł środków finansowych (środki pieniężne oraz linie kredytowe) do sumy rat kapitałowych płatnych w okresie następnych 12 oraz 18 miesięcy:

(w milionach złotych)	Wskaźnik płynności	
	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Wskaźnik płynności - następne 12 miesięcy	141%	1.036%
Niewykorzystane linie kredytowe	2.517	3.790
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	390	2.860
Spłata długu ⁽¹⁾	2.069	642
Wskaźnik płynności (z uwzględnieniem instrumentów pochodnych) - następne 12 miesięcy	128%	1.325%
Instrumenty pochodne ⁽²⁾	196	(140)
Wskaźnik płynności - następne 18 miesięcy	59%	572%
Niewykorzystane linie kredytowe	2.517	3.790
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	390	2.860
Spłata długu ⁽¹⁾	4.950	1.163
Wskaźnik płynności (z uwzględnieniem instrumentów pochodnych) - następne 18 miesięcy	54%	631%
Instrumenty pochodne ⁽²⁾	423	(109)

⁽¹⁾ Niezdyskontowane płatności kapitału.

⁽²⁾ Niezdyskontowane przepływy pieniężne netto od instrumentów pochodnych; ujemna/dodatnia kwota oznacza dodatni/ujemny wynik na przepływach środków pieniężnych.

Analiza wymagalności dla pozostałych do zapłaty niezdyskontowanych umownych przepływów z tytułu zobowiązań finansowych Grupy na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku jest przedstawiona w Nocie 17. Średni czas spłaty kapitału dla obecnego portfela zadłużenia na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosił odpowiednio 1,6 roku (2,0 lata na dzień 31 grudnia 2011 roku).

23.6. Ryzyko kredytowe

Celem polityki zarządzania ryzykiem kredytowym jest wspieranie rozwoju Grupy przy jednoczesnej minimalizacji ryzyk finansowych poprzez działania zapewniające, że klienci i kontrahenci są zawsze w stanie zapłacić kwoty należne Grupie.

Podstawowym zadaniem Komitetu Kredytowego podlegającego kontroli Członka Zarządu ds. Finansów jest koordynacja i konsolidacja następujących działań z zakresu zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie:

- ocena ryzyka kredytowego klientów,
- monitorowanie sytuacji biznesowej i finansowej klientów,
- zarządzanie należnościami i złymi długami.

Polityka oraz zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w ramach Grupy zostały zatwierdzone przez Komitet Kredytowy.

W Grupie nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego. Dodatkowe informacje dotyczące ryzyka kredytowego zawarte są w Notach 12, 19, 20 i 21.

23.7. Zarządzanie zobowiązaniami do utrzymania określonych wskaźników finansowych

Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku TP S.A. była stroną umów kredytowych oraz umów gwarancyjnych zawierających warunek, zgodnie z którym Grupa zobowiązana jest do utrzymania wskaźnika finansowego określonego jako stosunek długu netto do EBITDA na poziomie nie wyższym niż 3,5:1 potwierdzanym półrocznie.

W latach 2012 i 2011 obowiązek utrzymania opisanego wskaźnika był spełniony.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

24. Zarządzanie kapitałem

Grupa zarządza kapitałem poprzez stosowanie zrównoważonej polityki finansowej, której celem jest dostarczenie odpowiednich środków finansowych na rozwój biznesowy przy jednoczesnym zabezpieczeniu właściwej struktury finansowania i płynności finansowej.

Polityka zarządzania kapitałem Grupy uwzględnia poniższe kluczowe elementy:

- wyniki działalności w połączeniu z planami inwestycyjnymi i rozwojowymi,
- harmonogram spłat długu zewnętrznego,
- rating kredytowy Grupy oraz warunki rynku finansowego,
- zasady dystrybucji zysku akcjonariuszom Grupy.

W celu połączenia tych czynników, Grupa okresowo ustala ramy dla struktury finansowania. Aktualne cele Grupy w obszarze zarządzania kapitałem są następujące:

- wskaźnik dźwigni finansowej netto – w długim okresie maksymalnie na poziomie 35% - 40%,
- wskaźnik długu finansowego netto do EBITDA – w długim okresie poniżej 1,5.

W tabeli poniżej przedstawiono wskaźniki kapitałowe wyliczone na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku oraz dane liczbowe, które posłużyły do ich kalkulacji. Grupa definiuje kapitał jako sumę kapitału własnego oraz długu finansowego netto.

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Oprocentowane obligacje i kredyty bankowe oraz leasing finansowy	5.182	4.937
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	390	2.860
Zbywalne papiery wartościowe	6	9
Dług finansowy netto przed uwzględnieniem instrumentów pochodnych	4.786	2.068
Instrumenty pochodne ⁽¹⁾	253	(374)
Dług finansowy netto	5.039	1.694
Kapitał własny	12.958	14.334
Kapitał własny oraz dług finansowy netto przed uwzględnieniem instrumentów pochodnych	17.744	16.402
Kapitał własny oraz dług finansowy netto	17.997	16.028
EBITDA ⁽²⁾	4.845	4.780
Dźwignia finansowa netto przed uwzględnieniem instrumentów pochodnych ⁽³⁾	27,0%	12,6%
Dźwignia finansowa netto ⁽⁴⁾	28,0%	10,6%
Wskaźnik długu finansowego netto przed uwzględnieniem instrumentów pochodnych / EBITDA ⁽²⁾	1,0	0,4
Wskaźnik długu finansowego netto / EBITDA ⁽²⁾	1,0	0,4

⁽¹⁾ Wycena wartości godziwej portfela instrumentów pochodnych z wyłączeniem efektywnej części zabezpieczenia przepływów pieniężnych; ujemna/dodatnia wartość oznacza dodatnią/ujemną wycenę.

⁽²⁾ Zysk ze sprzedaży TP Emitel oraz spór z DPTG zostały wyłączone z EBITDA za 2012 i 2011 rok, jako operacje nie związane z bieżącą działalnością Grupy.

⁽³⁾ Dźwignia finansowa netto przed uwzględnieniem instrumentów pochodnych = Dług finansowy netto przed uwzględnieniem instrumentów pochodnych / (Dług finansowy netto przed uwzględnieniem instrumentów pochodnych + Kapitał własny).

⁽⁴⁾ Dźwignia finansowa netto = Dług finansowy netto / (Dług finansowy netto + Kapitał własny).

Przyjęta przez Grupę polityka zarządzania kapitałem narzuca utrzymywanie dyscypliny finansowej, zapewniając jednocześnie odpowiednią elastyczność niezbędną do zachowania rentownego rozwoju oraz do realizacji ustalanych corocznie zasad dystrybucji zysku wypracowanego przez Grupę. Głównym celem polityki dystrybucji zysku jest dostarczanie rozsądnego wynagrodzenia akcjonariuszom Grupy. Brak jest zewnętrznych wymagań w stosunku do kapitału Grupy.

25. Podatek dochodowy

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012	12 miesięcy do 31 grudnia 2011
Bieżący podatek dochodowy	(122)	(169)
Podatek odroczony	(39)	302
Podatek dochodowy razem	(161)	133

Uzgodnienie pomiędzy obciążeniem z tytułu podatku dochodowego a teoretyczną kwotą podatku bazującą na ustawowej stawce podatkowej przedstawia się następująco:

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012	12 miesięcy do 31 grudnia 2011
Skonsolidowany zysk przed opodatkowaniem	1.016	1.785
Minus: Zysk ze sprzedaży TP Emitel (transakcja neutralna podatkowo)	–	(1,183)
Postępowanie przed Komisją Europejską (patrz Nota 28.d) ⁽¹⁾	(28)	513
Skonsolidowany zysk przed opodatkowaniem, skorygowany	988	1,115
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Kwota teoretyczna podatku	(188)	(212)
Odliczenie związane z wydatkami poniesionymi na nabycie nowych technologii	62	148
Przeszacowanie aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczącego sporu z DPTG	–	233
Zmiana nierozpoznanego aktywa na podatek odroczonego i pozostałe różnice	–	(4)
Koszty nie wpływające na podstawę opodatkowania, netto	(35)	(32)
Podatek dochodowy razem	(161)	133

⁽¹⁾ Zawiera różnice kursowe.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku dokonano oceny możliwości realizacji ujemnych różnic przejściowych dotyczących sporu z DPTG i podwyższono aktywa z tytułu podatku odroczonego o 233 miliony złotych.

Koszty nie wpływające na podstawę opodatkowania obejmują koszty indywidualnie wymienione w polskim prawie podatkowym jako nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów.

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku spółki TP S.A., PTK - Centertel Sp. z o.o. oraz TP Invest Sp. z o.o. tworzyły Podatkow Grupę Kapitałową TP.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego wynikające z nierozliczonych strat podatkowych są rozpoznawane, gdy realizacja wynikających z nich korzyści podatkowych, poprzez odpisanie strat od przyszłych dochodów do opodatkowania, jest prawdopodobna. Straty podatkowe mogą zostać wykorzystane w ciągu 5 kolejnych lat, z zastrzeżeniem, iż w ciągu jednego roku można wykorzystać maksymalnie 50% rocznej straty. W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku jednostki Grupy wykorzystały poniesione w latach poprzednich straty podatkowe w kwocie odpowiednio 5 milionów złotych i 111 milionów złotych. Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku w jednostkach Grupy nie wystąpiły znaczące kwoty niewykorzystanych strat podatkowych.

Podatek odroczonego

Na saldo aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego składają się następujące pozycje:

	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej		Skonsolidowany rachunek zysków i strat	
(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011	12 miesięcy do 31 grudnia 2012	12 miesięcy do 31 grudnia 2011
Środki trwałe i wartości niematerialne	390	(11)	401	77
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe	61	68	(7)	(1)
(Przychody)/koszty finansowe, netto ⁽¹⁾	48	(28)	71	(15)
(Przychody)/koszty rozpoznane memoriałowo, netto	188	672	(484)	252
Programy świadczeń pracowniczych ⁽²⁾	70	52	9	(10)
Przychody przyszłych okresów	102	113	(11)	(3)
Pozostałe różnice	15	33	(18)	2
Aktywa z tytułu podatku odroczonego, netto	874	899	–	–
Podatek odroczonego razem	–	–	(39)	302

⁽¹⁾ W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku odpowiednio 5 milionów złotych i (2) miliony złotych zmiany aktywów z tytułu podatku odroczonego dotyczącego przychodów/kosztów finansowych zostało ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

⁽²⁾ W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku odpowiednio 9 milionów złotych i 2 miliony złotych zmiany aktywów z tytułu podatku odroczonego dotyczącego programów świadczeń pracowniczych zostało ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Wartość nierozpoznanych aktywów z tytułu podatku odroczonego dotyczy głównie tych różnic przejściowych, które zdaniem Grupy mogą nie zostać wykorzystane podatkowo. Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku różnice przejściowe, dla których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego, wyniosły odpowiednio 99 milionów złotych oraz 121 milionów złotych. Nierozpoznane aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczą również strat podatkowych, w stosunku do których oczekuje się, że nie zostaną wykorzystane. Na dzień 31 grudnia 2012 roku kwota strat podatkowych, dla której nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego, wyniosła 18 milionów złotych. Na dzień 31 grudnia 2011 roku nie wystąpiły znaczące różnice przejściowe dotyczące strat podatkowych, dla których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

26. Kapitał własny

26.1. Kapitał zakładowy

Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku kapitał zakładowy Spółki wynosił 4.007 milionów złotych i był podzielony na 1.336 milionów w pełni opłaconych akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 3 złote każda.

Struktura własnościowa kapitału zakładowego na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku była następująca:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012			Na dzień 31 grudnia 2011		
	% ogólnej liczby głosów	% ogólnej liczby akcji	Wartość nominalna	% ogólnej liczby głosów	% ogólnej liczby akcji	Wartość nominalna
France Telecom S.A.	49,79	49,79	1.995	49,79	49,79	1.995
Capital Group International, Inc. ⁽¹⁾	-	-	-	5,06	5,06	203
Pozostali akcjonariusze	48,47	48,47	1.942	44,30	44,30	1.775
Akcje własne ⁽²⁾	1,74	1,74	70	0,85	0,85	34
Razem	100,00	100,00	4.007	100,00	100,00	4.007

⁽¹⁾ Liczba akcji według stanu na dzień 15 października 2010 roku zgodnie z informacją otrzymaną od spółki Capital Group International, Inc. W dniu 15 października 2012 roku TP S.A. otrzymała informację, w której spółka Capital Group Companies, Inc. zawiadomiła, że jej udział w kapitale zakładowym TP S.A. (włącznie z akcjami posiadanym przez spółkę Capital Group International, Inc.) spadł poniżej 5%.

⁽²⁾ Prawa głosu wynikające z akcji własnych nie mogą być wykonywane na Walnym Zgromadzeniu TP S.A.

Spółka nie posiada informacji o istniejących umowach lub innych zdarzeniach, w wyniku których mogą nastąpić zmiany w strukturze akcjonariatu, z wyjątkiem nabycia akcji własnych (patrz Nota 26.2).

26.2. Nabycie akcji własnych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku, w ramach programu nabycia akcji własnych, TP S.A. nabyła łącznie 11.978.133 akcji własnych, stanowiących 0,9% kapitału zakładowego, za łączną kwotę 200 milionów złotych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku TP S.A. nabyła łącznie 23.291.542 akcji własnych (z 1.335.649.021 wyemitowanych), stanowiących 1,74% kapitału zakładowego, za łączną kwotę 400 milionów złotych, w celu ich umorzenia. Akcje własne zostaną umorzone na najbliższym Walnym Zgromadzeniu TP S.A.

26.3. Dywidendy

W dniu 12 kwietnia 2012 roku Walne Zgromadzenie TP S.A. podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy zwykłej z zysku za 2011 rok oraz z zysków zatrzymanych z lat poprzednich w wysokości 1,50 złotego na jedną akcję. Całkowita kwota dywidendy, wypłaconej w dniu 5 lipca 2012 roku, wyniosła 1.969 milionów złotych. Akcje własne (patrz Nota 26.2) będące w posiadaniu Spółki na dzień 21 czerwca 2012 roku, który był dniem ustalenia prawa do dywidendy, nie były uprawnione do dywidendy.

Wartość zysków zatrzymanych TP S.A. dostępnych do wypłaty w formie dywidendy dla udziałowców Grupy wynosiła 4,4 miliarda złotych na dzień 31 grudnia 2012 roku. Pozostałe saldo zysków zatrzymanych Grupy nie jest dostępne do wypłaty w formie dywidendy ze względu na ograniczenia wynikające z polskiego prawa handlowego. Ponadto 1,6 miliarda złotych zysków zatrzymanych spółek zależnych od TP S.A. było dostępnych do wypłaty w formie dywidendy przez spółki zależne do TP S.A. na dzień 31 grudnia 2012 roku.

26.4. Płatności w formie akcji

Program motywacyjny Grupy

W dniu 28 kwietnia 2006 roku Walne Zgromadzenie TP S.A. zaakceptowało program motywacyjny („Program”) skierowany do kadry kierowniczej wyższego szczebla („Beneficjenci”) Telekomunikacji Polskiej i wybranych spółek zależnych w celu dalszego motywowania kadry kierowniczej w pracy na rzecz rozwoju Grupy i maksymalizacji jej wartości. W ramach Programu w dniu 9 października 2007 roku TP S.A. dokonała emisji 6.202.408 imiennych obligacji o wartości nominalnej równej cenie emisyjnej i wynoszącej 0,01 złotego każda z prawem pierwszeństwa do subskrybowania akcji Spółki przed dotychczasowymi akcjonariuszami. 6.047.710 obligacji zostało subskrybowanych i przydzielonych Beneficjentom. Pozostałe obligacje, w liczbie 154.698, nie zostały subskrybowane i zostały umorzone.

Prawo pierwszeństwa z obligacji do subskrybowania akcji Spółki może zostać wykonane do dnia 9 października 2017 roku. Jedna obligacja daje prawo do subskrybowania jednej akcji zwykłej. Akcje obejmowane w ramach wykonania prawa pierwszeństwa z obligacji są akcjami zwykłymi na okaziciela i nie podlegają ograniczeniom w obrocie. Prawo subskrybowania akcji przysługuje wyłącznie obligatariuszom. Cena emisyjna jednej akcji wynosi 21,57 złotych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę oraz cenę wykonania instrumentów kapitałowych przyznanych przez TP S.A.:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2012		12 miesięcy do 31 grudnia 2011	
	liczba	cena wykonania (w złotych)	liczba	cena wykonania (w złotych)
Stan na początek okresu	3.588.678	21,57	3.935.226	21,57
Umorzone w ciągu roku	(207.444)	–	(346.548)	–
Stan na koniec okresu	3.381.234	21,57	3.588.678	21,57

W okresie nabywania uprawnień (lata 2007–2010) wartość godziwa otrzymanych usług rozpoznanych w kosztach świadczeń pracowniczych oraz w kapitale własnym wyniosła 17 milionów złotych.

Program przyznania bezpłatnych akcji przez France Telecom S.A.

W 2007 roku France Telecom S.A. ustanowił program przyznania bezpłatnych akcji („program NExT”). W ramach programu NExT pracownikom i kadrze kierowniczej Grupy przyznano 988.400 akcji France Telecom S.A. Dzień przyznania, tj. dzień, w którym terminy i warunki programu zostały zakomunikowane pracownikom Grupy TP, ustalono na 18 marca 2008 roku. Wartość godziwa instrumentów kapitałowych na dzień przyznania wyniosła 63,57 złotych (równowartość kwoty 17,95 EUR przeliczonej po kursie NBP z dnia 18 marca 2008 roku).

W okresie nabywania uprawnień (lata 2008–2010) wartość godziwa otrzymanych usług rozpoznanych w kosztach świadczeń pracowniczych oraz w kapitale własnym wyniosła 62 miliony złotych.

27. Nieujęte zobowiązania wynikające z zawartych umów

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku nie występują żadne nieujęte zobowiązania wynikające z zawartych umów, oprócz opisanych poniżej, które mogą mieć istotny wpływ na bieżącą lub przyszłą sytuację finansową Grupy.

27.1. Zobowiązania wynikające z umów leasingu operacyjnego

W przypadkach, w których Grupa jest leasingobiorcą, zobowiązania wynikające z umów leasingu operacyjnego dotyczą umów, których przedmiotem są budynki i grunty oraz umowy na budowę i wynajem nowej siedziby Grupy. Koszty z tytułu leasingu wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat wyniosły w okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku odpowiednio 440 milionów złotych i 418 milionów złotych. Większość umów jest denominowana w walutach obcych. Niektóre z powyższych umów indeksowane są wskaźnikami cen dla danej waluty.

Na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku wartość minimalnych przyszłych opłat z tytułu umów leasingu operacyjnego, dla których nie istnieje praktyczna możliwość ich wypowiedzenia wynosiła:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Do 1 roku	212	227
Od 1 roku do 5 lat	372	372
Powyżej 5 lat	286	321
Minimalne przyszłe opłaty razem	870	920

W przypadkach, w których Grupa jest leasingodawcą, wartość minimalnych przyszłych opłat z tytułu umów leasingu operacyjnego, dla których nie istnieje praktyczna możliwość ich wypowiedzenia, na dzień 31 grudnia 2012 i 2011 roku wyniosła odpowiednio 65 milionów złotych i 55 milionów złotych.

27.2. Podjęte zobowiązania inwestycyjne

Zobowiązania inwestycyjne, które zostały podjęte na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego, lecz nie zostały ujęte w sprawozdaniu finansowym, przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Środki trwałe	333	609
Wartości niematerialne	62	99
Zobowiązania inwestycyjne razem	395	708
Kwoty przypadające do zapłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia zakończenia okresu sprawozdawczego	386	665

Podjęte zobowiązania inwestycyjne dotyczą głównie zakupu urządzeń wykorzystywanych w sieciach telekomunikacyjnych, systemów informatycznych oraz innych rodzajów oprogramowania (w tym podjęte zobowiązania inwestycyjne dotyczące Porozumienia z UKE – patrz poniżej).

27. Nowe zobowiązania wynikające z zawartych umów (ciąg dalszy)

27.3. Porozumienie z UKE

W dniu 22 października 2009 roku TP S.A. i UKE podpisały porozumienie w sprawie wdrożenia zasad transparentności i niedyskryminacji w relacjach między operatorami („Porozumienie”) mające na celu uniknięcie ryzyka separacji funkcjonalnej Spółki. W latach 2010 - 2012, TP S.A. podjęła działania w oparciu o harmonogram ustalony z UKE i systematycznie wdrażała techniczne i organizacyjne rozwiązania w celu zapewnienia niedyskryminujących relacji z innymi operatorami, w tym równego dostępu do informacji. W ocenie Zarządu Spółka wywiązała się z zobowiązań zawartych w Porozumieniu.

TP S.A. miała zainwestować w rozwój 1,2 miliona linii szerokopasmowego dostępu do Internetu do 22 października 2012 roku (0,479 miliona nowych linii i 0,721 miliona zmodernizowanych linii już istniejących), z czego 1 milion linii z przepustowością przynajmniej 6 Mb/s. W dniu 30 stycznia 2012 roku TP S.A. i UKE podpisały modyfikację Porozumienia, na podstawie której rozwój pozostałych 0,341 miliona linii szerokopasmowego dostępu do Internetu zostanie zakończony do 31 marca 2013 roku, z czego 0,22 miliona linii będzie miało przepustowość przynajmniej 30 Mb/s.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku TP S.A. zakończyła rozwój 1.026 milionów linii szerokopasmowego dostępu do Internetu.

28. Roszczenia i sprawy sądowe (w tym zobowiązania warunkowe)

a. Kwestie związane z powstaniem Telekomunikacji Polskiej

Telekomunikacja Polska powstała w wyniku przekształcenia państwowej jednostki organizacyjnej Poczta Polska Telegraf i Telefon („PPTiT”) w dwa podmioty - Poczta Polska i Telekomunikacja Polska S.A. W procesie przekształcenia PPTiT oraz przekazywania mienia na rzecz nowo utworzonych podmiotów w dokumentacji zostały pominięte niektóre nieruchomości, a także inne składniki majątkowe, które obecnie są kontrolowane przez Telekomunikację Polską. Ponadto dokumentacja związana z przekształceniem jest w odniesieniu do niektórych nieruchomości niekompletna. W związku z powyższym prawo Telekomunikacji Polskiej do niektórych gruntów, budynków i innych elementów majątku trwałego może być kwestionowane.

Jednocześnie w związku z niejasnością regulacji dotyczących przekształcenia PPTiT rozdział niektórych zobowiązań PPTiT może zostać uznany za bezskuteczny, co może prowadzić do solidarnej odpowiedzialności Telekomunikacji Polskiej za zobowiązania PPTiT istniejące w chwili przekształcenia.

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej zawiera, zgodnie z aktem notarialnym z dnia 4 grudnia 1991 roku, kwotę 713 milionów złotych, powstałą w wyniku wniesienia części majątku PPTiT związanego z działalnością telekomunikacyjną. W związku z niejasnością regulacji dotyczących przekształcenia PPTiT rozdział niektórych praw i zobowiązań PPTiT może zostać uznany za bezskuteczny. W konsekwencji zmianie ulec może wartość kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej.

b. Podatkowe zobowiązania warunkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom prawnym (np. kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli różnych organów administracyjnych, które są uprawnione do nakładania kar i innych sankcji oraz naliczania odsetek. Częste zmiany w regulacjach prawnych dotyczących podatku od towarów i usług (VAT), podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych i innych podatków, a także ubezpieczeń społecznych skutkują brakiem stabilności systemu podatkowego. Częste różnice, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno w obrębie organów państwowych jak i pomiędzy organami państwowymi a przedsiębiorstwami, powodują z kolei powstawanie obszarów niepewności i konfliktów.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym przypada termin płatności podatku. W wyniku przeprowadzonych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. TP S.A. oraz niektóre jej spółki zależne podlegały kontrolom podatkowym w zakresie zapłaconych podatków. Niektóre z powyższych postępowań kontrolnych nie zostały jeszcze zakończone. W opinii Grupy utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

c. Postępowania prowadzone przez UKE i UOKiK

Zgodnie z Prawem Telekomunikacyjnym, w przypadku nie spełnienia określonych wymogów przewidzianych w Prawie Telekomunikacyjnym, Prezes UKE może nałożyć na operatora telekomunikacyjnego karę w maksymalnej wysokości do 3% przychodów operatora, osiągniętych w poprzednim roku kalendarzowym. Zgodnie z Ustawą o Ochronie Konkurencji i Konsumentów, w przypadku nie zastosowania się do jej przepisów Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK”) może nałożyć na przedsiębiorstwo karę w maksymalnej wysokości do 50 milionów EUR za niedopełnienie obowiązku udzielenia informacji lub do 10% przychodów podmiotu, osiągniętych w poprzednim roku kalendarzowym za naruszenie przepisów prawa.

Postępowania prowadzone przez UKE w sprawie dostępu szerokopasmowego

W dniu 25 września 2006 roku UKE nałożył na TP S.A. karę w wysokości 100 milionów złotych za naruszenie obowiązku kształtowania ceny usług na podstawie kosztów ich świadczenia oraz na podstawie przejrzystych, obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów, na skutek niewdrożenia oferty usługi Neostrada (usługa dostępu do Internetu) oddzielonej od abonamentu za linię telefoniczną.

W dniu 22 lutego 2007 roku, po rozdzieleniu przez TP S.A. świadczenia usługi Neostrada od usług telefonicznych, UKE nałożył na TP S.A. karę w wysokości 339 milionów złotych za niedopełnienie obowiązku dostarczenia do zatwierdzenia cennika usługi Neostrada, jak również za niewypełnienie obowiązku regulacyjnego w zakresie określania ceny usług na podstawie kosztów ich świadczenia oraz na podstawie przejrzystych, obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów. TP S.A. nie zapłaciła nałożonych kar i odwołała się do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („SOKiK”).

W 2010 roku Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że regulując taryfy detaliczne za usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu bez uprzedniej analizy rynku, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom wynikającym z Dyrektywy o Usłudze Powszechnej w związku z Dyrektywą Ramową.

W dniu 18 kwietnia 2011 roku SOKiK uchylił decyzję UKE nakładającą karę 339 milionów złotych. UKE złożył apelację od wyroku SOKiK do Sądu Apelacyjnego w dniu 6 czerwca 2011 roku, który w dniu 3 lutego 2012 roku oddalił apelację UKE. W dniu 4 lipca 2012 roku Sąd Apelacyjny podtrzymał wyrok SOKiK z dnia 12 lipca 2011 roku, który uchylił karę 100 milionów złotych. Wyroki SOKiK uchylające obie kary są prawomocne. UKE złożył skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego w obu sprawach.

Postępowanie prowadzone przez UOKiK w sprawie ruchu IP

W dniu 20 grudnia 2007 roku UOKiK wydał decyzję uznającą za praktykę ograniczającą konkurencję działanie TP S.A. polegające na dyskryminacyjnym degradowaniu ruchu IP, kierowanego z sieci krajowych operatorów telekomunikacyjnych do sieci TP S.A. za pośrednictwem sieci zagranicznych operatorów i nałożył na Spółkę karę w wysokości 75 milionów złotych. TP S.A. nie zgodziła się z decyzją UOKiK, nie zapłaciła nałożonej kary i odwołała się od tej decyzji do SOKiK. W 2011 roku SOKiK obniżył karę do kwoty 38 milionów złotych a strony złożyły apelacje. W dniu 20 czerwca 2012 roku Sąd Apelacyjny uchylił z przyczyn formalnych wyrok SOKiK i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez SOKiK. UOKiK złożył skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

Postępowanie prowadzone przez UOKiK w sprawie telewizji mobilnej

W dniu 21 września 2010 roku UOKiK wszczął postępowanie antymonopolowe przeciwko spółkom PTK-Centertel, Polkomtel S.A., Polska Telefonia Cyfrowa S.A. i P4 Sp. z o.o. twierdząc, że zawarły porozumienie dotyczące ich relacji z Info TV FM Sp. z o.o.

Info TV FM Sp. z o.o. jest operatorem telekomunikacyjnym w obszarze radiodifuzji świadczącym usługi emisji programów radiowych i telewizyjnych. 4MNO Sp. z o.o. (poprzednia nazwa Mobile TV Sp. z o.o.) jest spółką, której współnikami są cztery wymienione powyżej spółki objęte postępowaniem. UOKiK wydał uprzednią zgodę na utworzenie Mobile TV Sp. z o.o. Obydwie spółki ubiegały się o przyznanie przez UKE pasma częstotliwości przeznaczonych do świadczenia audiowizualnych usług medialnych w technologii DVB-H.

W marcu 2009 roku Info TV FM Sp. z o.o. uzyskała uprawnienie do wykorzystywania tych częstotliwości. Jednakże żaden z czterech operatorów komórkowych nie podjął decyzji o wprowadzeniu usługi telewizji mobilnej dla swoich klientów.

W dniu 23 listopada 2011 roku UOKiK wydał decyzję nakładającą kary na tych czterech operatorów komórkowych (na PTK-Centertel – 35 milionów złotych) za rzekome porozumienie ograniczające konkurencję na krajowym detalicznym i hurtowym rynku usług telewizji mobilnej świadczonych w technologii DVB-H. W dniu 7 grudnia 2011 roku PTK-Centertel odwołał się od tej decyzji.

Zarząd PTK-Centertel nie ustalał z innymi spółkami wspólnych działań, których celem miało być utrudnianie wprowadzenia usługi DVB-H w oparciu o ofertę spółki Info TV FM Sp. z o.o. Decyzja o niewprowadzeniu usług telewizji mobilnej została podjęta z powodu sytuacji rynkowej i przyczyn biznesowych. Nie nastąpiły żadne zdarzenia po złożeniu przez PTK-Centertel odwołania od decyzji UOKiK.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa utworzyła rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko związane z postępowaniami UKE i UOKiK przeciwko Grupie, które zdaniem Grupy stanowią najlepszy szacunek kwot, których zapłata jest prawdopodobna. W przypadku nałożenia jakichkolwiek kar, ich wysokość uzależniona jest od przyszłych zdarzeń, których wynik jest niepewny, zatem w konsekwencji wysokość rezerw może ulec zmianie w okresach przyszłych. Nie ujawniono informacji o wysokości rezerw, gdyż zdaniem Zarządu Spółki mogłoby to osłabić pozycję Grupy w kontekście rozstrzygnięcia toczących się spraw.

d. Postępowanie przed Komisją Europejską w sprawie dostępu szerokopasmowego

We wrześniu 2008 roku Komisja Europejska przeprowadziła kontrolę w TP S.A. i PTK-Centertel. Celem kontroli było zgromadzenie materiałów i dokumentów, które pozwolą na ocenę, czy TP S.A. naruszyła prawo konkurencji na rynku szerokopasmowego dostępu do Internetu. W dniu 17 kwietnia 2009 roku TP S.A. otrzymała powiadomienie o wszczęciu przez Komisję Europejską postępowania dotyczącego przypuszczalnej odmowy dostępu oraz dyskryminacji pozacenowej na hurtowym rynku szerokopasmowego dostępu do Internetu. W dniu 1 marca 2010 roku TP S.A. otrzymała zgłoszenie zastrzeżeń Komisji Europejskiej w sprawie domniemanego nadużywania pozycji dominującej poprzez odmowę świadczenia dostępu do hurtowych usług szerokopasmowych. Spółka udzieliła odpowiedzi na zastrzeżenia i dostarczyła Komisji Europejskiej wymagane informacje. TP S.A. otrzymała od Komisji Europejskiej pismo z opisem stanu faktycznego, datowane 28 stycznia 2011 roku, przedstawiające dowody zgromadzone po wydaniu zgłoszenia zastrzeżeń, a także ustalenia dokonane przez Komisję Europejską. TP S.A. udzieliła odpowiedzi na to pismo w dniu 7 marca 2011 roku.

W dniu 22 czerwca 2011 roku Komisja Europejska nałożyła na TP S.A. karę w wysokości 127,6 mln EUR (około 508 milionów złotych) za nadużywanie, przed październikiem 2009 roku, pozycji dominującej na rynku dostępu do hurtowych usług szerokopasmowych. TP S.A. utworzyła rezerwę na całą kwotę kary. Zgodnie z decyzją, kara mogła zostać zabezpieczona poprzez tymczasową zapłatę lub ustanowienie gwarancji bankowej. W dniu 27 września 2011 roku TP S.A. przedłożyła Komisji Europejskiej gwarancję bankową.

Spółka zdecydowanie nie zgadza się z decyzją i niewspółmierną wysokością kary, w szczególności ponieważ jest przekonana, że Komisja Europejska nie uwzględniła szeregu znaczących czynników. Sytuacja na hurtowym rynku szerokopasmowym systematycznie poprawia się od 2007 roku. Budując i udostępniając stacjonarną infrastrukturę szerokopasmową, Spółka skutecznie zmniejsza trudności na polskim rynku szerokopasmowym i zwiększa wskaźnik penetracji usług szerokopasmowych. Nieprawidłowości wskazane przez Komisję Europejską zostały w przeszłości dobrowolnie usunięte przez Spółkę.

Decyzja nie jest ostateczna i TP S.A., we współpracy z doradcami prawnymi, złożyła odwołanie od decyzji do Sądu Unii Europejskiej w dniu 2 września 2011 roku. Komisja Europejska udzieliła odpowiedzi na to odwołanie w dniu 13 stycznia 2012 roku. Na podstawie przebiegu podobnych spraw TP S.A. ocenia, że postępowanie przed Sądem może trwać dwa – trzy lata. Każda ze stron będzie mogła odwołać się od wyroku Sądu Unii Europejskiej do Trybunału Sprawiedliwości.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

28. Roszczenia i sprawy sądowe (w tym zobowiązania warunkowe) (ciąg dalszy)

d. Postępowanie przed Komisją Europejską w sprawie dostępu szerokopasmowego (ciąg dalszy)

W dniu 19 listopada 2012 roku TP S.A. otrzymała z Sądu Unii Europejskiej stanowisko spółki Netia S.A. jako interwenienta. Sąd Unii Europejskiej wyznaczył Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji termin przedstawienia stanowiska w swojej interwencji do dnia 4 lutego 2013 roku. Taki dokument powinien być przekazany TP S.A. poprzez Sąd Unii Europejskiej przy czym TP S.A. jeszcze go nie otrzymała. Spółka i Komisja Europejska mają prawo ustosunkować się do tych stanowisk.

W dniu 16 kwietnia 2012 roku TP S.A. otrzymała z Sądu Gospodarczego w Warszawie zawiadomienie o posiedzeniu Sądu z wniosku Netia S.A. Swoim wnioskiem Netia S.A. zaważwała TP S.A. do próby ugodowej dotyczącej roszczenia odszkodowawczego na podstawie wyżej opisanej decyzji Komisji Europejskiej. W ocenie Zarządu TP S.A. wniosek spółki Netia S.A. nie dawał uzasadnionej podstawy do oceny, czy Netia S.A. poniosła szkodę. W trakcie posiedzenia Sądu w dniu 10 maja 2012 roku strony nie zawarły ugody.

Zarząd dokonuje na bieżąco oceny wyżej przedstawionych spraw uwzględniając rozwój zdarzeń.

e. Spór z DPTG

W dniu 12 stycznia 2012 roku Zarząd TP S.A., działając w najlepszym interesie Spółki i jej akcjonariuszy, podpisał ugodę, która zakończyła spór pomiędzy Spółką a DPTG. Zgodnie z treścią ugody TP S.A. zapłaciła DPTG kwotę 550 milionów EUR (2.449 milionów złotych) i obie strony zrzekły się wszelkich zgłoszonych lub możliwych do zgłoszenia roszczeń związanych ze sporem. Wszelkie postępowania wszczęte przez DPTG lub TP S.A. w tym sporze zostały zakończone.

f. Pozostałe zobowiązania warunkowe

Poza kwestiami opisanymi powyżej, działalność operacyjna Grupy podlega prawnym i administracyjnym regulacjom oraz Grupa jest stroną postępowań prawnych i umów handlowych związanych z działalnością operacyjną. Zdaniem Grupy utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane ryzyka, dla których można było dokonać szacunku wysokości rezerwy.

29. Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

29.1. Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia Zarządu przedstawiały się następująco:

(w tysiącach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012		12 miesięcy do 31 grudnia 2011	
	Wyплаcone	Naliczone, niewypłacone	Wyплаcone	Naliczone, niewypłacone
Świadczenia krótkoterminowe z wyłączeniem składek na ubezpieczenia społeczne płatnych przez pracodawcę ⁽¹⁾	11.044	656	10.545	1.380
Świadczenia po okresie zatrudnienia i pozostałe świadczenia	–	–	636	–
Koszty rozwiązania stosunku pracy	–	–	636	–
Razem	11.044	656	11.817	1.380

⁽¹⁾ Wynagrodzenia brutto, nagrody i świadczenia niepieniężne.

Świadczenia (wynagrodzenia, nagrody oraz odprawy, w tym odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji – w pieniądzu, w naturze lub w formie innych korzyści) wypłacone w okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku (w tym odpowiednio 1,4 miliona złotych i 1,3 miliona złotych naliczone w okresach poprzednich) lub naliczone ale niewypłacone zgodnie z umownymi zobowiązaniami przez TP S.A. na rzecz Członków Zarządu i Rady Nadzorczej TP S.A. zostały zaprezentowane poniżej.

Osoby będące Członkami Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2012 roku:

(w tysiącach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012		12 miesięcy do 31 grudnia 2011	
	Wyплаcone	Naliczone, niewypłacone	Wyплаcone	Naliczone, niewypłacone
Maciej Witucki	2.807	122	2.892	382
Vincent Lobry	2.324	119	2.233	215
Piotr Muszyński	2.188	169	2.101	337
Jacques de Galzain	2.245	70	1.732 ⁽¹⁾	232
Jacek Kowalski	1.480	176	1.141 ⁽¹⁾	214
Razem	11.044	656	10.099	1.380

⁽¹⁾ Od dnia powołania.

Osoby będące Członkami Zarządu Spółki w roku 2012 lub w poprzednich okresach:

(w tysiącach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012		12 miesięcy do 31 grudnia 2011	
	Wyplacone	Naliczone, niewypłacone	Wyplacone	Naliczone, niewypłacone
Roland Dubois	–	–	1.718 ⁽¹⁾	–
Razem	–	–	1.718	–

⁽¹⁾ Zawiera wynagrodzenia i nagrody do dnia rozwiązania stosunku pracy, odprawy i odszkodowania.

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku spółki zależne, stowarzyszone bądź wspólne przedsięwzięcia Grupy nie wypłaciły Członkom Zarządu TP S.A. żadnego świadczenia (wynagrodzeń, nagród oraz odpraw, w tym odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji – w pieniądzu, w naturze lub w formie innych korzyści).

Wynagrodzenia Rady Nadzorczej przedstawiały się następująco:

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012	12 miesięcy do 31 grudnia 2011
Prof. Andrzej Koźmiński	363	350
Benoit Scheen ⁽²⁾	–	–
Marc Ricau ⁽²⁾	–	–
Timothy Boatman	272	262
Dr Henryka Bochniarz	113	–
Thierry Bonhomme ⁽²⁾	–	–
Jacques Champeaux	181	175
Dr. Mirosław Gronicki	181	175
Sławomir Lachowski	79	–
Marie-Christine Lambert ⁽²⁾	–	–
Pierre Louette ⁽²⁾	–	–
Gerard Ries ⁽²⁾	–	–
Dr Wiesław Rozłucki	238	175
Olivier Barberot ^{(1) (2)}	–	–
Nathalie Clere ^{(1) (2)}	–	–
Olivier Faure ^{(1) (2)}	–	–
Ronald Freeman ⁽¹⁾	16	262
Henri de Joux ^{(1) (2)}	–	–
Prof. Jerzy Rajski ⁽¹⁾	69	175
Raoul Roverato ^{(1) (2)}	–	–
Olaf Swantee ^{(1) (2)}	–	–
Razem	1.512	1.574

⁽¹⁾ Osoby nie będące Członkami Rady Nadzorczej Spółki na dzień 31 grudnia 2012 roku, ale będące Członkami Rady Nadzorczej TP S.A. w roku 2012 lub w poprzednich okresach.

⁽²⁾ Osoby nominowane do Rady Nadzorczej Spółki zatrudnione przez France Telecom S.A. nie pobierają wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji.

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku spółki zależne, stowarzyszone bądź wspólne przedsięwzięcia Grupy nie wypłaciły Członkom Rady Nadzorczej TP S.A. żadnego świadczenia (wynagrodzeń, nagród oraz odpraw, w tym odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji – w pieniądzu, w naturze lub w formie innych korzyści).

29. Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej (ciąg dalszy)

29.1. Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej (ciąg dalszy)

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku Grupa nie zawarła żadnych znaczących transakcji z Członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej TP S.A. lub ich małżonkami, krewnymi lub powinowatymi w linii prostej do drugiego stopnia lub związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli, bądź z innymi osobami, z którymi mają osobiste powiązania. Grupa nie udzieliła takim osobom żadnych pożyczek, zaliczek ani gwarancji.

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 i 2011 roku Grupa nie zawarła żadnych znaczących transakcji ze spółkami kontrolowanymi lub współkontrolowanymi przez Członków Zarządu lub Rady Nadzorczej TP S.A. lub przez ich małżonków, krewnych lub powinowatych w linii prostej do drugiego stopnia lub związanych z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli, bądź przez inne osoby, z którymi mają osobiste powiązania.

29.2. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Na dzień 31 grudnia 2012 roku France Telecom S.A. był właścicielem 49,79% akcji Spółki i miał prawo powoływania większości Członków Rady Nadzorczej TP S.A. Rada Nadzorcza powołuje i odwołuje Członków Zarządu.

Przychody Grupy od podmiotów Grupy France Telecom obejmują przede wszystkim rozliczenia międzyoperatorskie, usługi badań i rozwoju, transmisję danych oraz zwrot wydatków związanych ze zmianą marki. Zakupy od Grupy France Telecom obejmują przede wszystkim koszty poniesione z tytułu rozliczeń międzyoperatorskich, dzierżawy łączny, usług sieciowych, informatycznych i konsultingowych oraz opłat licencyjnych za używanie marki.

Przychody Grupy i zakupy od jednostek wycenianych metodą praw własności obejmują przede wszystkim transakcje z NetWorkS! Sp. z o.o. (patrz Nota 11).

Koszty finansowe poniesione przez Grupę w transakcjach z podmiotami powiązanymi obejmują odsetki od krótkoterminowej pożyczki od France Telecom S.A. otrzymanej w dniu 12 stycznia 2012 roku i spłaconej po 6 dniach, co pozwoliło na natychmiastową realizację ugody z DPTG (patrz Nota 28.e). Należności finansowe Grupy od jednostek powiązanych obejmują obligacje wyemitowane przez NetWorkS! Sp. z o.o.

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2012	12 miesięcy do 31 grudnia 2011
Sprzedaż towarów i usług oraz pozostałe przychody od:	349	216
Jednostek Grupy TP wycenianych metodą praw własności	14	17
France Telecom S.A. (jednostka dominująca)	136	147
France Telecom (grupa z wyłączeniem jednostki dominującej)	199	52
Zakupy towarów (w tym zapasów, środków trwałych i wartości niematerialnych) i usług od:	435	375
Jednostek Grupy TP wycenianych metodą praw własności	123	34
France Telecom S.A. (jednostka dominująca)	99	117
France Telecom (grupa z wyłączeniem jednostki dominującej)	213	224
– w tym Orange Brand Services Limited (umowa licencyjna na używanie marki)	140	125
Koszty finansowe:	1	-
France Telecom S.A. (jednostka dominująca)	1	-
Wyplacone dywidendy:	997	997
France Telecom S.A. (jednostka dominująca)	997	997

W kwietniu 2005 roku PTK-Centertel oraz Orange Brand Services Limited (UK) (zwana dalej „Orange”), podpisały umowę licencyjną, na podstawie której PTK-Centertel uzyskał prawo do prowadzenia działalności pod marką Orange. Zawarta umowa licencyjna przewiduje, że opłata licencyjna z tytułu używania przez PTK-Centertel marki Orange oraz dostępu do rozwiązań w zakresie roamingu i połączeń międzysieciowych, technologii, zaawansowanych telefonów komórkowych i usług konsultacyjnych wynosi 1,6% przychodów operacyjnych PTK-Centertel. Umowa została podpisana na 10 lat z możliwością przedłużenia.

W dniu 24 lipca 2008 roku TP S.A., France Telecom S.A. oraz Orange podpisały umowę licencyjną, na podstawie której TP S.A. nabyła prawa do prowadzenia działalności pod marką Orange. Zawarta umowa licencyjna przewiduje, że opłata licencyjna z tytułu używania przez TP S.A. marki Orange wynosi do 1,6% przychodów operacyjnych Spółki ze sprzedaży usług i produktów pod marką Orange. Umowa została podpisana na 10 lat z możliwością przedłużenia. TP S.A. wprowadziła Orange jako swoją markę w 2012 roku.

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2012	Na dzień 31 grudnia 2011
Należności od:	85	143
Jednostek Grupy TP wycenianych metodą praw własności	3	10
France Telecom S.A. (jednostka dominująca)	47	108
France Telecom (grupa z wyłączeniem jednostki dominującej)	35	25
Należności finansowe od:	6	–
Jednostek Grupy TP wycenianych metodą praw własności	6	–
Zobowiązania wobec:	127	236
Jednostek Grupy TP wycenianych metodą praw własności	11	9
France Telecom S.A. (jednostka dominująca)	49	147
France Telecom (grupa z wyłączeniem jednostki dominującej)	67	80

30. Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.

31. Podstawowe zasady rachunkowości

W uzupełnieniu do oświadczenia o zgodności zawartego w Nocie 2, niniejsza nota opisuje zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzeniu Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku.

31.1. Szacunki

Sporządzenie Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego wymaga od Zarządu Spółki dokonania szacunków, jako że wiele informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenionych w sposób precyzyjny. Zarząd weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Dlatego też szacunki dokonane na dzień 31 grudnia 2012 roku mogą w przyszłości ulec zmianie. Główne szacunki zostały opisane w następujących notach:

	Nota	Rodzaj ujawnionej informacji
31.13, 31.17, 7	Utrata wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne oraz pojedynczych składników środków trwałych i wartości niematerialnych	Główne założenia przyjęte w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej: przesłanki wskazujące na utratę wartości, modele, stopy dyskontowe, stopy wzrostu.
31.18, 19	Odpisy aktualizujące wartość pożyczek udzielonych i należności własnych	Metodologia przyjęta w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej.
31.20, 25	Podatek dochodowy	Założenia przyjęte w celu rozpoznania aktywów z tytułu podatku odroczonego.
31.22, 15	Świadczenia pracownicze	Stopy dyskontowe, wzrost płac, oczekiwany przeciętny okres zatrudnienia.
31.18, 21, 22	Wartość godziwa instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów finansowych	Model i założenia przyjęte dla wyceny wartości godziwej.
31.21, 13, 28	Rezerwy	Rezerwy na koszty rozwiązania stosunku pracy: stopy dyskontowe i inne założenia. Założenia przyjęte dla wyceny rezerw na roszczenia i sprawy sądowe.
31.14, 31.15	Okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych oraz wartości niematerialnych	Okres ekonomicznej użyteczności oraz metoda amortyzacji.
13	Koszty likwidacji środków trwałych	Założenia przyjęte do wyceny rezerw na szacunkowe koszty demontażu i usunięcia składnika aktywów oraz koszty przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował.
31.9, 4	Przychody	Alokacja przychodów na poszczególne części składowe oferty pakietowej w oparciu o ich względną wartość godziwą. Ujęcie liniowe przychodów z tytułu opłat za dostęp do usług. Ujęcie przychodów brutto lub netto (analiza czy Grupa jest głównym podmiotem zobowiązanym dostarczyć usługę/produkt klientowi końcowemu, czy występuje jako agent).
31.19	Odpis na wolno rotujące i przestarzałe zapasy	Metodologia stosowana do ustalenia wartości odzyskiwalnej netto zapasów.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

31. Podstawowe zasady rachunkowości (ciąg dalszy)

31.2. Subiektywna ocena

W przypadku, gdy dana transakcja nie jest uregulowana w żadnym standardzie bądź interpretacji, Zarząd, kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje polityki rachunkowości, które zapewnią, iż Sprawozdanie Finansowe będzie zawierać właściwe i wiarygodne informacje oraz będzie:

- prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiać sytuację majątkową i finansową Grupy, wyniki jej działalności i przepływy pieniężne,
- odzwierciedlać treść ekonomiczną transakcji,
- obiektywne,
- sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny oraz
- kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

31.3 Zastosowanie nowych standardów, zmian do standardów i interpretacji

Uwzględnienie standardów, zmian w standardach rachunkowości oraz interpretacji w 2012 roku

Następujące standardy, zmiany w standardach lub interpretacje przyjęte przez Unię Europejską zostały zastosowane przez Grupę na dzień 1 stycznia 2012 roku:

- Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnienia - Ujawnianie informacji o transferach aktywów finansowych”.
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”.

Przyjęcie powyższych standardów i interpretacji nie spowodowało znaczących zmian w polityce rachunkowości Grupy ani w prezentacji sprawozdań finansowych.

Standardy oraz interpretacje opublikowane, ale jeszcze nieprzyjęte

Zarząd nie wybrał opcji wcześniejszego, pełnego zastosowania następujących standardów oraz interpretacji (już przyjętych lub będących w trakcie przyjmowania przez Unię Europejską):

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub później. Niniejszy standard nie został zaakceptowany przez Unię Europejską;
- MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”. Niniejszy standard został zaakceptowany przez Unię Europejską i ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później;
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”. Niniejsze zmiany zostały zaakceptowane przez Unię Europejską i mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później;
- Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach”. Niniejsze zmiany zostały zaakceptowane przez Unię Europejską i mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później;
- MSSF 11 „Wspólne przedsięwzięcia”. Niniejszy standard został zaakceptowany przez Unię Europejską i ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później;
- MSSF 12 „Ujawnienia na temat zaangażowania w inne jednostki”. Niniejszy standard został zaakceptowany przez Unię Europejską i ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później;
- MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej”. Niniejszy standard został zaakceptowany przez Unię Europejską i ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później;
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”. Niniejsze zmiany zostały zaakceptowane przez Unię Europejską i mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później.

Zarząd analizuje obecnie konsekwencje oraz wpływ zastosowania powyższych nowych standardów oraz interpretacji na sprawozdania finansowe.

31.4. Podejście przyjęte w Grupie zgodnie z paragrafami 10 i 12 zawartymi w MSR 8 „Zasady rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

Podejście księgowe opisane poniżej nie jest (lub jest tylko częściowo) opisane w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej i interpretacjach przyjętych przez Unię Europejską. Grupa przyjęła polityki rachunkowości, które według niej najlepiej odzwierciedlają istotę transakcji.

Umowy wieloelementowe

Opracowując politykę ujmowania przychodów z umów wieloelementowych (ofert wiązanych), Grupa przyjęła rozwiązania amerykańskich standardów rachunkowości, Accounting Standards Codification 605-25 „Ujmowanie przychodów – umowy wieloelementowe” (patrz Nota 31.9 Oferty pakietowe i oferty wiązane).

31.5 Stosowane przez Grupę dopuszczane podejścia alternatywne zgodnie z MSSF

Niektóre MSSF dopuszczają alternatywne metody wyceny oraz ujmowania aktywów i zobowiązań. W związku z tym, Grupa wybrała:

	Standardy	Stosowane podejście alternatywne
MSR 2	Zapasy	Zapasy wycenia się według ceny nabycia ustalonej metodą średniej ceny ważonej.
MSR 16	Rzeczowy majątek trwały	Rzeczowy majątek trwały wykazuje się według ceny nabycia pomniejszonej o umorzenie oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.
MSR 19	Świadczenia pracownicze	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ujmuje się niezwłocznie w pełnej wysokości w innych całkowitych dochodach, bez możliwości późniejszej ich reklasyfikacji do rachunku zysków i strat.
MSR 20	Dotacje rządowe oraz ujawnianie informacji na temat pomocy rządowej	Bezzwrotne dotacje rządowe do aktywów pomniejszają wartość bilansową tych aktywów. Dotacje do przychodu pomniejszają odpowiadające im koszty.
MSR 38	Wartości niematerialne	Wartości niematerialne wykazuje się według ceny nabycia pomniejszonej o umorzenie oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.
MSR 31	Udziały we wspólnych przedsięwzięciach	Udziały we współkontrolowanych podmiotach są wyceniane metodą praw własności.

31.6 Prezentacja sprawozdań finansowych

Prezentacja sprawozdania z sytuacji finansowej

Zgodnie z MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, aktywa oraz zobowiązania są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako krótkoterminowe i długoterminowe.

Prezentacja rachunku zysków i strat

Zgodnie z MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, w skonsolidowanym rachunku zysków i strat koszty są prezentowane w układzie rodzajowym.

Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk netto przypadający na jedną akcję za każdy okres ustalany jest jako iloraz zysku netto za dany okres przypisanego akcjonariuszom Spółki i średniej ważonej liczby akcji występujących w tym okresie. Średnia ważona liczba akcji występujących w okresie uwzględnia akcje własne oraz, jeśli występuje, efekt rozwodnienia związany z emisją obligacji z prawem pierwszeństwa do subskrypcji akcji Spółki przed dotychczasowymi akcjonariuszami w ramach programu motywacyjnego TP S.A. (patrz Nota 26.4).

31.7. Zasady konsolidacji

Spółki zależne, nad którymi Telekomunikacja Polska sprawuje kontrolę, w sposób bezpośredni lub pośredni, podlegają konsolidacji. Uznaje się, że sprawowanie kontroli występuje wtedy, gdy Grupa dysponuje więcej niż połową praw głosu w danej jednostce (chyba, że można w sposób oczywisty udowodnić, iż taka własność nie powoduje sprawowania kontroli), lub w przypadku, kiedy jedno z poniższych czterech kryteriów jest spełnione:

- dysponowanie więcej niż połową praw głosu na mocy umowy,
- posiadanie zdolności kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki na mocy statutu lub umowy,
- posiadanie zdolności mianowania i odwołania większości członków zarządu lub członków odpowiadającego mu organu zarządzającego,
- dysponowanie większością głosów na posiedzeniach zarządu lub odpowiadającego mu organu zarządzającego.

Spółki zależne są konsolidowane od daty uzyskania kontroli przez Spółkę, natomiast przestają być konsolidowane w chwili utraty nad nimi kontroli przez Spółkę.

Salda i transakcje występujące pomiędzy jednostkami Grupy są dla celów konsolidacji eliminowane.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz udziały we wspólnych przedsięwzięciach (w odniesieniu do współkontrolowanych podmiotów) ujmowane są zgodnie z metodą praw własności.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

31. Podstawowe zasady rachunkowości (ciąg dalszy)

31.8 Skutki zmian kursów wymiany walut obcych

Walutą funkcjonalną Telekomunikacji Polskiej jest polski złoty.

Przeliczanie transakcji w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych są przeliczane na walutę funkcjonalną według kursu wymiany obowiązującego na dzień transakcji. Aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walucie obcej są na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego przeszacowywane przy zastosowaniu kursu ogłoszonego przez NBP na koniec okresu sprawozdawczego, a wszelkie zyski lub straty powstałe w wyniku przeszacowania są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji:

- pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych - w przypadku operacji handlowych,
- w przychodów lub kosztów finansowych - w przypadku operacji finansowych.

31.9. Przychody

Przychody z działalności prowadzonej przez Grupę są ujmowane i prezentowane zgodnie z MSR 18 „Przychody”. Przychodem jest wartość godziwa otrzymanych lub należnych korzyści ekonomicznych ze sprzedaży usług i towarów w ramach podstawowej działalności gospodarczej Grupy, pomniejszona o podatek VAT oraz rabaty.

Oferty pakietowe i oferty wiązane

Przy sprzedaży ofert pakietowych, Grupa ocenia czy dostarczane na podstawie umowy elementy stanowią oddzielne jednostki rozliczeniowe. Dostarczony element jest uważany za oddzielną jednostkę rozliczeniową jeżeli (i) stanowi samodzielnie wartość dla klienta i (ii) wartość godziwą niedostarczonego elementu/elementów można ustalić w sposób obiektywny i wiarygodny. Stała lub możliwa do ustalenia wartość umowy alokowana jest do oddzielnych jednostek rozliczeniowych na podstawie ich względnej wartości godziwej. Jednakże, w przypadku gdy kwota alokowana do produktu, który został już dostarczony klientowi jest uzależniona od dostawy dodatkowych elementów umowy lub od osiągnięcia określonych wymagań jakościowych, kwota przychodu alokowana do produktu dostarczonego jest ograniczona do wartości należnej bezwarunkowo. Taka sytuacja występuje na przykład w segmencie telefonii komórkowej w przypadku sprzedaży ofert wiązanych składających się z telefonu oraz umowy o świadczenie usługi telekomunikacyjnej. Telefon stanowi samodzielnie wartość dla klienta, a wartość godziwą usługi można ustalić w sposób obiektywny i wiarygodny. Z uwagi na fakt, że kwota alokowana do telefonu z reguły przekracza kwotę otrzymywaną od klienta w momencie dostarczenia telefonu, przychód rozpoznawany ze sprzedaży telefonu jest generalnie ograniczony do kwoty z umowy niezależnej od świadczenia usługi telekomunikacyjnej, tzn. kwoty płaconej przez klienta za telefon.

W przypadku ofert, dla których niemożliwe jest wyodrębnienie oddzielnych elementów składowych, przychody rozpoznawane są w całości przez okres obowiązywania umowy. Głównym przykładem jest przyłączenie do sieci, którego nie można oddzielić od abonamentu i wykonywania połączeń, i w związku z tym opłaty za przyłączenie do sieci ujmowane są przez średni przewidywany okres trwania umowy.

Przychody ze sprzedaży towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są w momencie przeniesienia na nabywcę wszystkich istotnych ryzyk i pożytków wynikających z prawa własności (patrz również paragraf „Oferty pakietowe i oferty wiązane”).

W przypadku sprzedaży sprzętu wraz z usługą telekomunikacyjną przez dystrybutora, który kupuje sprzęt od Grupy przychód rozpoznawany jest w momencie sprzedaży sprzętu do klienta końcowego.

Przychody z tytułu najmu i dzierżawy sprzętu telekomunikacyjnego

Przychody z tytułu najmu i dzierżawy sprzętu telekomunikacyjnego ujmowane są w rachunku zysków i strat w sposób liniowy w okresie obowiązywania umowy, z wyjątkiem umów leasingu finansowego, które są ujmowane jak sprzedaż z odroczonym terminem płatności.

Przychody ze sprzedaży lub udostępnienia treści (ang. content)

Ujęcie przychodów ze sprzedaży lub udostępnienia treści (muzyki, filmów, gier, itp.) zależy od analizy faktów i okoliczności związanych z tymi transakcjami. Aby ustalić czy przychody powinny być ujęte brutto lub netto, przeprowadzana jest analiza za pomocą następujących kryteriów:

- czy Grupa jest głównym podmiotem zobowiązanym dostarczyć usługę oczekiwaną przez klienta końcowego;
- czy Grupa ponosi ryzyko, że zakupiona treść nie zostanie sprzedana;
- czy Grupa posiada realną swobodę w ustalaniu cen lub może wpływać na cenę poprzez świadczenie usług dodatkowych;
- czy Grupa ponosi ryzyko kredytowe.

Przychody z tytułu świadczenia usług

Przychody z tytułu opłat abonamentowych za usługi telefoniczne i dostęp do Internetu ujmowane są liniowo w okresie obowiązywania umowy.

Przychody z tytułu opłat za połączenia telefoniczne przychodzące i wychodzące ujmowane są w momencie świadczenia usługi.

Przychody ze sprzedaży kart telefonicznych w segmencie telefonii stacjonarnej i komórkowej ujmowane są w momencie ich wykorzystania lub w momencie utraty ważności karty telefonicznej.

Przychody z tytułu reklam zamieszczanych w Internecie ujmowane są w okresie, w którym pojawia się reklama.

Oferty promocyjne

W przypadku niektórych ofert handlowych, w których klient nie płaci za świadczenie usługi przez ustalony okres w zamian za podpisanie umowy na czas określony (ang. time-based incentives), przychody ujmowane są równomiernie przez określony w umowie nieodwołalny okres jej obowiązywania.

Programy lojalnościowe

Programy lojalnościowe polegają na przyznaniu klientom przyszłych korzyści/nagród (takich jak bezpłatne połączenia i upusty od ceny produktu) w zamian za bieżące i przeszłe korzystanie z usługi lub zakup towarów.

Punkty przyznane klientom traktuje się jako oddzielny element transakcji sprzedaży, za którą klient nagrodzony został punktami. Część otrzymanych lub należnych przychodów z transakcji sprzedaży jest alokowana do przyznanych punktów w wysokości ich wartości godziwej, uwzględniając szacowany wskaźnik ich wykorzystania, i jest odraczana. Jeżeli Grupa dostarcza nagrody samodzielnie, przychód zaalokowany do punktów ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie wykorzystania punktów i gdy Grupa wypełni swój obowiązek do dostarczenia nagrody. Kwota ujętego przychodu oparta jest na liczbie wykorzystanych punktów lojalnościowych na dany dzień w stosunku do przewidywanej łącznej liczby punktów lojalnościowych, które będą wykorzystane. Jeżeli strona trzecia dostarcza nagrody, a Grupa pobiera wynagrodzenie w imieniu strony trzeciej, przychód jest ujmowany w wysokości wartości netto kwot zatrzymanych przez Grupę i jest rozpoznawany w momencie, gdy strona trzecia jest zobowiązana do dostarczenia nagród i jednocześnie staje się uprawniona do otrzymania wynagrodzenia z tego tytułu.

Programy lojalnościowe występujące w Grupie nie zawierają obowiązku przedłużenia umowy.

Rabaty z tytułu obniżonej jakości usług lub przerw w dostawie usług

Zawierane przez Grupę umowy handlowe mogą zawierać zobowiązania dotyczące jakości świadczonych usług (np. czas dostawy czy czas przywrócenia usługi). Jeżeli Grupa nie zapewni określonej jakości usługi, to wówczas jest zobowiązana do przyznania rabatu klientowi końcowemu. Przyznane rabaty pomniejszają przychody. Rabaty są ujmowane w momencie, gdy jest prawdopodobne, że staną się wymagalne w wyniku niedotrzymania warunków umowy.

Transakcje barterowe

Jeżeli dobra i usługi są wymieniane na dobra i usługi o podobnym rodzaju i wartości, wymiany takiej nie uznaje się za transakcję powodującą powstanie przychodów. Jeżeli sprzedaje się dobra lub świadczy usługi w zamian za odmienne dobra i usługi, taki rodzaj wymiany uznaje się za transakcję powodującą powstanie przychodów. Przychody wycenia się według wartości godziwej otrzymanych dóbr i usług, skorygowanej o kwoty otrzymanych środków pieniężnych lub ekwiwalentów środków pieniężnych. Jeżeli przeprowadzenie wiarygodnej wyceny wartości godziwej otrzymanych dóbr i usług nie jest możliwe, przychody wycenia się w oparciu o wartość godziwą dóbr i usług przekazanych, skorygowaną o kwotę otrzymanych środków pieniężnych lub ekwiwalentów środków pieniężnych. Przychody z transakcji barterowych dotyczących usług reklamowych są wyceniane zgodnie z Interpretacją 31 Stałego Komitetu ds. Interpretacji „Przychody – transakcje barterowe obejmujące usługi reklamowe”.

31.10. Koszty pozyskania abonentów, koszty reklamy i pozostałe podobne koszty

Koszty pozyskania i utrzymania abonentów inne niż koszty programów lojalnościowych (patrz Nota 31.9) są ujmowane w rachunku zysków i strat tego okresu, w którym zostały poniesione. Koszty reklamy, promocji, sponsoringu, komunikacji korporacyjnej i koszty promocji marki są również ujmowane w rachunku zysków i strat tego okresu, w którym zostały poniesione.

31.11. Koszty emisji akcji i akcje własne

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są kapitalizowane jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Dostosowywany składnik aktywów jest to taki składnik aktywów, który wymaga znacznego okresu czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

31.12. Koszty emisji akcji i akcje własne

Jeżeli TP S.A. lub jej spółki zależne dokonają zakupu instrumentów kapitałowych Spółki, to kwota zapłacona, wraz z kosztami bezpośrednio związanymi z zakupem, pomniejsza kapitał własny przypisany akcjonariuszom Spółki i jest prezentowana oddzielnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako „Akcje własne”, do momentu gdy akcje są umorzone lub ponownie wyemitowane. Akcje własne są ujmowane na dzień rozliczenia transakcji.

31.13. Wartość firmy

Wartość firmy prezentowana jako aktywo w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmuje w przypadku połączeń jednostek gospodarczych, które miały miejsce przed 1 stycznia 2010:

- wartość firmy stanowiącą nadwyżkę kosztu połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów netto jednostki przejmowanej na dzień przejęcia, oraz
- wartość firmy powstająca przy dodatkowym nabyciu udziałów niedających kontroli, podczas którego nie dokonuje się powtórnej wyceny możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań do wartości godziwej.

W okresie po 1 stycznia 2010 roku nie wystąpiły żadne transakcje połączenia jednostek gospodarczych w Grupie.

Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez jednostkę przejmującą w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

Testy utraty wartości oraz ośrodki wypracowujące środki pieniężne (ang. cash generating units – „CGU”)

Zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz podlega testowi utraty wartości przynajmniej raz w roku lub częściej jeśli wystąpiła przesłanka utraty wartości. MSR 36 „Utrata wartości aktywów” wymaga, aby testy utraty wartości były przeprowadzane na poziomie każdego ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana wartość firmy. Wartość firmy alokuje się do tych pojedynczych CGU lub grup CGU, od których oczekuje się powstania synergii z połączeń jednostek gospodarczych.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

31. Podstawowe zasady rachunkowości (ciąg dalszy)

31.13. Wartość firmy (ciąg dalszy)

Wartość odzyskiwalna

W celu ustalenia, czy należy rozpoznać odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, porównuje się wartość bilansową aktywów i zobowiązań danego CGU (lub grup CGU) łącznie z przypisaną do nich wartością firmy, do ich wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest najlepszym szacunkiem kwoty możliwej do uzyskania ze sprzedaży CGU na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, po potrąceniu kosztów zbycia. Ten szacunek jest ustalany na podstawie dostępnych informacji rynkowych z uwzględnieniem specyficznych warunków transakcji.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych wypracowanych przez CGU lub grupę CGU, uwzględniającą wartość firmy. Szacunki przepływów środków pieniężnych są oparte na założeniach rynkowych i regulacyjnych, założeniach dotyczących przedłużeń koncesji telekomunikacyjnych oraz przewidywanych przez kierownictwo Grupy warunkach biznesowych, w następujący sposób:

- plany przepływów środków pieniężnych są oparte na planie biznesowym oraz jego ekstrapolacji w nieskończoność poprzez zastosowanie malejącej lub stałej stopy wzrostu odzwierciedlającej spodziewany długoterminowy trend rynku,
- uzyskane szacunki przepływów środków pieniężnych są następnie dyskontowane z użyciem odpowiedniej stopy dyskontowej dla danej działalności.

Jeżeli wartość odzyskiwalna CGU, do której przypisano wartość firmy, jest mniejsza niż jej wartość bilansowa, wówczas ujmuje się odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości różnicy. Odpis aktualizujący przypisuje się w pierwszej kolejności do wartości firmy, obniżając jej wartość, a następnie do innych aktywów należących do CGU.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości firmy ujmuje się w rachunku zysków i strat jako zmniejszenie zysku operacyjnego. Takie odpisy nie są odwracane.

31.14. Wartości niematerialne (z wyłączeniem wartości firmy)

Wartości niematerialne, zawierające głównie koncesje telekomunikacyjne, oprogramowanie i koszty prac rozwojowych, są początkowo wyceniane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, które obejmują cenę zakupu, cła importowe, nie podlegające odliczeniu podatki zawarte w cenie, pomniejszone o upusty, rabaty i powiększone o nakłady bezpośrednio związane z przygotowaniem składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem i, jeśli dotyczy, koszty finansowania zewnętrznego.

W przypadku nabycia wartości niematerialnych w wyniku połączenia jednostek są one początkowo wyceniane w ich wartości godziwej. Ich wartość ustalana jest, co do zasady, w oparciu o alokację kosztów połączenia. W przypadku, gdy ceny rynkowe nie mogą zostać ustalone, wartość ta jest ustalana poprzez wykorzystanie ogólnie przyjętych metod wyceny, w tym również bazujących na przychodach, kosztach lub innych odpowiednich kryteriach. Na dzień przejęcia wartości niematerialne są ujmowane odrębnie od wartości firmy, jeśli można wiarygodnie ustalić ich wartość godziwą, są możliwe do zidentyfikowania (to znaczy można je wyodrębnić) lub wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to, czy te wartości niematerialne zostały ujęte przez jednostkę przejmowaną przed dniem połączenia jednostek.

Wewnętrznie wytworzone znaki handlowe oraz bazy klientów nie są ujmowane jako wartości niematerialne.

Koncesje telekomunikacyjne

Wydatki związane z koncesją telekomunikacyjną są amortyzowane metodą liniową przez okres ich użytkowania, rozpoczynając od momentu, kiedy sieć komórkowa jest gotowa do użytku i usługa telefonii komórkowej może być sprzedawana.

Koszty badań i rozwoju

Koszty prac rozwojowych powinny być ujęte jako wartość niematerialna wtedy i tylko wtedy, gdy można udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży oraz dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne dla Grupy,
- możliwości wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Koszty prac rozwojowych nie spełniające powyższych kryteriów oraz koszty badań są odnoszone bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Prace badawczo-rozwojowe realizowane przez Grupę dotyczą głównie:

- unowocześnienia architektury sieci lub jej funkcjonalności,
- rozwoju platform, których celem jest oferowanie nowych usług klientom Grupy.

Koszty prac rozwojowych ujęte jako wartości niematerialne są amortyzowane metodą liniową przez ich przewidywany okres użytkowania, z reguły nie przekraczający czterech lat.

Oprogramowanie

Oprogramowanie jest amortyzowane metodą liniową przez okres ekonomicznego użytkowania, nie przekraczający pięciu lat.

Okresy użytkowania wartości niematerialnych weryfikowane są co roku i podlegają zmianie, jeśli obecnie szacowany okres użytkowania jest inny niż poprzednio przewidywano. Powyższe zmiany w szacunkach są ujmowane w sposób prospektywny.

31.15. Środki trwałe

Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszty wytworzenia, wraz z cłami importowymi, nie podlegającymi odliczeniu podatkami zawartymi w cenie oraz jest pomniejszona o upusty, rabaty i powiększona o nakłady bezpośrednio związane z przygotowaniem składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem i, jeśli dotyczy, koszty finansowania zewnętrznego.

W przypadku nabycia w wyniku połączenia jednostek środków trwałych są one początkowo wyceniane w oparciu o alokację kosztów połączenia na podstawie ich cen rynkowych. W przypadku gdy ceny rynkowe nie mogą zostać ustalone, wartość ta jest ustalana poprzez wykorzystanie ogólnie przyjętych metod wyceny.

Wartość początkowa zawiera również wstępne szacunkowe koszty demontażu i usunięcia składnika majątku oraz koszty renowacji miejsca, w którym się znajdował, do których poniesienia Grupa jest zobowiązana.

Wartość początkowa sieci telekomunikacyjnej zawiera koszty projektowania i budowy oraz koszty zwiększenia jej pojemności. Łączna wartość początkowa aktywa jest alokowana pomiędzy jego istotne elementy składowe (komponenty), które są ujmowane osobno w przypadku jeśli elementy składowe posiadają odmienne okresy ekonomicznej przydatności lub przewidywany sposób czerpania przyszłych korzyści ekonomicznych jest różny. W takich przypadkach odpisy amortyzacyjne są ustalane dla każdego elementu osobno.

Koszty konserwacji i napraw (koszty bieżącego utrzymania) obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Dotacje inwestycyjne

Grupa może otrzymywać dotacje rządowe oraz dotacje z Unii Europejskiej, głównie w postaci bezpośrednich lub pośrednich dotacji do projektów inwestycyjnych. Dotacje zmniejszają wartość aktywów i są odnoszone na rachunek zysków i strat, jako zmniejszenie amortyzacji, uzależnione od oczekiwanego trybu uzyskiwania korzyści ekonomicznych z danego aktywa.

Leasing finansowy

Środki trwałe nabyte w leasingu, w przypadku którego następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści, są ujmowane jako aktywa w korespondencji z ujęciem odpowiedniego zobowiązania. Przyjmuje się, że korzyści i ryzyka związane z posiadaniem aktywów są zazwyczaj przeniesione na Grupę, jeśli spełniony jest przynajmniej jeden z warunków:

- na mocy umowy leasingowej następuje przeniesienie na leasingobiorcę własności danego składnika z końcem okresu leasingu,
- leasingobiorca ma możliwość zakupu składnika aktywów za cenę, która - według przewidywań - będzie na tyle niższa od wartości godziwej ustalonej na dzień, gdy prawo zakupu składnika będzie mogło zostać zrealizowane, iż w chwili rozpoczęcia leasingu istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z możliwości tej skorzysta,
- okres leasingu stanowi większą część ekonomicznego okresu użytkowania składnika aktywów,
- wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle, ile wynosi łączna wartość godziwa przedmiotu leasingu,
- aktywa będące przedmiotem leasingu mają na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z nich korzystać bez dokonywania większych modyfikacji.

Środki trwałe przekazane przez Grupę na zasadach leasingu, w przypadku którego następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści z tytułu posiadania aktywa do leasingobiorcy są traktowane jak aktywa sprzedane.

Usunięcie ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Składnik środków trwałych zostaje usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej w chwili jego sprzedaży lub kiedy nie oczekuje się żadnych przyszłych korzyści ekonomicznych z tytułu jego użytkowania lub zbycia. Zyski i straty wynikające z usunięcia składnika środków trwałych ze sprawozdania z sytuacji finansowej, ustalone jako różnica pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeśli takie są) a wartością bilansową składnika, ujmuje się w rachunku zysków i strat jako część zysku operacyjnego.

Umorzenie

Środki trwałe są amortyzowane w celu systematycznego rozłożenia ceny nabycia pomniejszonej o ewentualną oszacowaną wartość końcową dla odzwierciedlenia przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z aktywem. Z tego względu, środki trwałe amortyzowane są metodą liniową. Stosowane okresy ekonomicznej przydatności dla środków trwałych zwykle są następujące:

Budynki	10 – 30 lat
Sieć	2 – 33 lat
Terminale	2 – 10 lat
Sprzęt informatyczny do celów korporacyjnych	3 – 5 lat
Pozostałe środki trwałe	2 – 10 lat

Grunty nie są amortyzowane. Prawa wieczystego użytkowania amortyzowane są przez okres, na jaki przysługuje dane prawo, nie przekraczający 99 lat.

Okresy ekonomicznej przydatności są przeglądane corocznie i podlegają skorygowaniu jeśli obecny szacowany okres ekonomicznej przydatności jest inny niż poprzednio przewidywano. Powyższe zmiany w szacunkach księgowych są ujmowane w sposób prospektywny.

31. Podstawowe zasady rachunkowości (ciąg dalszy)

31.16. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży to aktywa rzeczowe, których wartość bilansowa zostanie odzyskana poprzez transakcję sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Aktywa te są dostępne do niezwłocznej sprzedaży w obecnym stanie, z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów, a ich sprzedaż jest wysoce prawdopodobna.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży wyceniane są po niższej z następujących dwóch wartości: oszacowanej wartości godziwej pomniejszonej o oczekiwane koszty sprzedaży lub wartości bilansowej i prezentowane są w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej po spełnieniu warunków określonych w MSSF 5.

Aktywa te nie są amortyzowane. Jeżeli wartość godziwa pomniejszona o oczekiwane koszty sprzedaży jest niższa od wartości bilansowej, wówczas ujmuje się odpis z tytułu utraty wartości w wysokości różnicy. W kolejnych okresach, wraz ze wzrostem wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w wartości nie większej niż skumulowany odpis aktualizujący ujęty w przeszłości.

31.17. Utrata wartości aktywów trwałych innych niż wartość firmy

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest szacowana, gdy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości składnika aktywów a odpis aktualizujący jest ujmowany, jeżeli okaże się, że wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Tam, gdzie było to możliwe, wartość odzyskiwalna została oszacowana dla pojedynczych składników aktywów i określona w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub w wartości użytkowej składnika aktywów. W przypadku, gdy nie można było oszacować wartości odzyskiwalnej dla pojedynczego składnika aktywów, Grupa zidentyfikowała najmniejsze ośrodki wypracowujące środki pieniężne, do których można zaliczyć dany składnik aktywów.

Biorąc pod uwagę rodzaj aktywów trwałych oraz rodzaj prowadzonej działalności, większość pojedynczych składników aktywów trwałych Grupy nie wypracowuje wpływów pieniężnych niezależnie od wpływów pochodzących od innych aktywów.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest zazwyczaj ustalana w odniesieniu do jego wartości użytkowej, która odpowiada bieżącej wartości przyszłych korzyści ekonomicznych oczekiwanych z tytułu dalszego użytkowania tego składnika aktywów oraz jego zbycia na koniec okresu użytkowania. Jest ona ustalana przy użyciu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych, w oparciu o najlepsze oszacowanie przez zarząd uwarunkowań ekonomicznych, które będą występować w pozostałym okresie użytkowania aktywa oraz w oparciu o przewidywane warunki użytkowania aktywa.

Odpis z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości różnicy pomiędzy wartością odzyskiwalną i wartością bilansową składnika aktywów.

31.18. Aktywa i zobowiązania finansowe

Aktywa finansowe obejmują następujące kategorie: aktywa dostępne do sprzedaży, aktywa wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, zabezpieczające instrumenty pochodne oraz pożyczki udzielone i należności własne.

Zobowiązania finansowe obejmują następujące kategorie: zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz zabezpieczające instrumenty pochodne.

Aktywa i zobowiązania finansowe są ujmowane i wyceniane zgodnie z MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”.

Ujmowanie i wycena aktywów finansowych

W momencie początkowego ujęcia, aktywa finansowe są wyceniane w wartości godziwej powiększonej – w przypadku inwestycji, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – o koszty transakcji bezpośrednio do nich przyporządkowane.

Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych są ujmowane na dzień rozliczenia transakcji.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są aktywami finansowymi nie będącymi instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie zostały zaklasyfikowane do żadnej z pozostałych kategorii aktywów finansowych i składają się z akcji i udziałów w spółkach. Inwestycje w instrumenty kapitałowe nie posiadające kwotowań z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona są wyceniane według kosztu, po pomniejszeniu o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości tych instrumentów kapitałowych nie są odwracane.

Pożyczki udzielone i należności własne

Pożyczki udzielone i należności własne są aktywami finansowymi nie będącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku i obejmują należności handlowe, środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych oraz pozostałe pożyczki i należności. Są one prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycjach: „Pożyczki udzielone i należności własne, z wyłączeniem należności handlowych”, „Należności handlowe” oraz „Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych”.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują środki pieniężne na rachunkach bankowych, środki pieniężne w kasie oraz płynne instrumenty, które mogą zostać w sposób natychmiastowy zamienione na środki pieniężne w znanej kwocie i które są przedmiotem nieznacznych zmian wartości.

Pożyczki i należności są początkowo ujmowane w wartości godziwej, powiększonej o bezpośrednie koszty transakcji, a następnie są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Na każdy dzień zakończenia okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek obiektywne przesłanki wskazujące na to, iż wartość pożyczek udzielonych lub należności własnych uległa obniżeniu. W przypadku wystąpienia takich przesłanek, ustalana jest wartość odzyskiwalna składnika aktywów. Jeżeli jest ona mniejsza niż wartość bilansowa składnika aktywów, wówczas odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Należności handlowe, które są jednorodne i charakteryzują się podobnym ryzykiem kredytowym, są testowane na utratę wartości łącznie. Szacując przewidywane ryzyko kredytowe Grupa korzysta z danych historycznych w celu określenia zmniejszenia szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z grupy aktywów, które mogą wystąpić po początkowym ujęciu tych aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Obliczając wartość odzyskiwalną należności, które indywidualnie są znaczące i niejednorodne, Grupa bierze pod uwagę znaczące trudności finansowe dłużnika lub prawdopodobieństwo upadłości albo reorganizacji finansowej dłużnika.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat to następujące aktywa finansowe przeznaczone do obrotu:

- aktywa finansowe nabyte przez Grupę głównie z zamiarem ich odsprzedaży w krótkim okresie czasu,
- instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom rachunkowości zabezpieczeń opisanym w MSR 39.

Aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii są wyceniane w wartości godziwej.

Ujmowanie i wycena zobowiązań finansowych

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu obejmują wyemitowane obligacje, zaciągnięte kredyty i pożyczki, zobowiązania handlowe, zobowiązania wobec dostawców środków trwałych, w tym zobowiązanie z tytułu koncesji UMTS i są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycjach „Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z wyłączeniem zobowiązań handlowych” i „Zobowiązania handlowe”.

Zobowiązania z tytułu obligacji, kredytów i pożyczek oraz pozostałe zobowiązania finansowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej, a następnie są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Niektóre zobowiązania z tytułu obligacji, kredytów i pożyczek są zabezpieczane za pomocą zabezpieczeń wartości godziwej. Zysk lub strata na zabezpieczonym zobowiązaniu, która dotyczy zabezpieczonego ryzyka, koryguje wartość bilansową zobowiązania oraz jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zawierają instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom rachunkowości zabezpieczeń opisanym w MSR 39 i wyceniane są w wartości godziwej.

Ujmowanie i wycena instrumentów pochodnych

Instrumenty pochodne są wyceniane w wartości godziwej i prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako krótkoterminowe lub długoterminowe w zależności od ich terminu zapadalności. Instrumenty pochodne są ujmowane jako aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat lub jako instrumenty zabezpieczające.

Instrumenty pochodne ujęte jako aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Z wyjątkiem zysków i strat na zabezpieczających instrumentach pochodnych (patrz poniżej), zyski i straty powstałe z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Składnik odsetek powstający z wyceny instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu jest prezentowany jako koszt odsetkowy w ramach kosztów finansowych. Składnik różnic kursowych powstały z wyceny instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu, stanowiących zabezpieczenie ekonomiczne transakcji handlowych lub finansowych, jest prezentowany odpowiednio jako zysk/strata z tytułu różnic kursowych w ramach pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych lub jako koszty finansowe, w zależności od treści danej transakcji.

Instrumenty zabezpieczające

Instrumenty pochodne mogą zostać zakwalifikowane jako instrumenty zabezpieczające wartość godziwą lub instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne:

- zabezpieczenie wartości godziwej jest zabezpieczeniem przed zagrożeniem zmianami w wartości godziwej ujętego aktywa, zobowiązania lub wyodrębnionej jego części, które przypisać można do konkretnego rodzaju ryzyka – szczególnie ryzyka stopy procentowej lub ryzyka walutowego – i które może wpłynąć na wykazywany wynik,
- zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest zabezpieczeniem przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które można przypisać do konkretnego rodzaju ryzyka związanego z ujętym aktywem, zobowiązaniem lub wysoce prawdopodobną prognozowaną transakcją (taką jak przyszły zakup lub sprzedaż) oraz które może wpłynąć na wykazywany wynik.

Sprawozdanie finansowe

ciąg dalszy

31. Podstawowe zasady rachunkowości (ciąg dalszy)

31.18. Aktywa i zobowiązania finansowe (ciąg dalszy)

Skutki zastosowania rachunkowości zabezpieczeń są następujące:

- dla zabezpieczeń wartości godziwej ujętego aktywa lub zobowiązania, zmiana wartości godziwej zabezpieczonej części aktywa lub zobowiązania, wynikająca z zabezpieczanego ryzyka, koryguje wartość bilansową tego aktywa lub zobowiązania. Zysk lub stratę z tytułu zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej ujmuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu. Zysk lub strata ta podlega kompensacji z efektywną częścią zysku lub straty z tytułu przeszacowania instrumentu zabezpieczającego do wartości godziwej. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanej pozycji podlega amortyzacji począwszy od momentu, kiedy pozycja zabezpieczana przestała być korygowana o zmianę wartości godziwej, wynikającą z zabezpieczanego ryzyka,
- dla zabezpieczeń przepływów pieniężnych, część zysku lub straty na instrumencie zabezpieczającym, którą uznano za efektywne zabezpieczenie, ujmowana jest bezpośrednio w innych całkowitych dochodach, natomiast część zysku lub straty uznana za nieefektywne zabezpieczenie jest ujmowana w rachunku zysków i strat. Kwoty, które zostały ujęte bezpośrednio w innych całkowitych dochodach, są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym samym okresie albo w okresach, w których zabezpieczone transakcje wpływają na rachunek zysków i strat. W momencie, kiedy prognozowana zabezpieczana transakcja skutkuje ujęciem niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązań, zyski i straty odroczone uprzednio w innych całkowitych dochodach uwzględnia się w wartości początkowej danego składnika aktywów lub zobowiązań.

31.19. Zapasy

Zapasy wyceniane są według niższej z następujących wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i wartości odzyskiwalnej netto, z wyjątkiem telefonów komórkowych oraz innych terminali sprzedawanych w ofertach promocyjnych. Zapasy sprzedawane w ofertach promocyjnych wykazywane są według wartości niższej: kosztu (ceny nabycia) i prawdopodobnej wartości odzyskiwalnej, z uwzględnieniem oczekiwanych przyszłych przychodów z abonamentu. Grupa tworzy odpisy aktualizujące wartość zapasów w oparciu o wskaźnik rotacji zapasów i aktualne plany marketingowe.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia są ustalane metodą średniej ceny ważonej. Wartość odzyskiwalna netto jest szacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszoną o koszty sprzedaży.

31.20. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Podatek bieżący

Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres. Bieżący podatek dochodowy ujmuje się jako zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego w kwocie, w jakiej nie został zapłacony.

Podatek odroczony

Podatek odroczony jest rozpoznawany dla wszystkich różnic przejściowych oraz dla niewykorzystanych strat podatkowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego są rozpoznawane od tych różnic przejściowych, dla których istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo realizacji. Na każdy dzień zakończenia okresu sprawozdawczego ponownie ocenia się dotąd nieujęte aktywa z tytułu podatku odroczonego. Uprzednio nieujęty składnik aktywów tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w zakresie, w jakim stało się prawdopodobne, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na zrealizowanie tych aktywów.

Nie rozpoznaje się zobowiązania z tytułu podatku odroczonego, jeśli wynika z początkowego ujęcia wartości firmy; nie ujmuje się podatku odroczonego w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i która nie wpływa w momencie przeprowadzenia transakcji na wynik finansowy brutto lub na dochód do opodatkowania.

Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego nie podlegają dyskontowaniu. Podatek odroczony wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych obowiązujących lub ogłoszonych na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego.

31.21. Rezerwy

Rezerwy są ujmowane w przypadku, gdy na Grupie ciąży bieżące zobowiązanie względem strony trzeciej, którego kwotę można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Zobowiązanie może mieć charakter prawny, regulacyjny, umowny lub zwyczajowo oczekiwany, który wynika z działalności Grupy.

Szacunek wysokości rezerwy odpowiada prawdopodobnym wydatkom, jakie Grupa poniesie w celu uregulowania zobowiązania. Jeżeli dokonanie wiarygodnego oszacowania zobowiązania jest niemożliwe, rezerwa nie jest ujmowana. W takim wypadku Grupa wykazuje „zobowiązanie warunkowe”.

Zobowiązania warunkowe odpowiadają (i) możliwym obowiązkom, powstającym na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub nie wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy lub odpowiadają (ii) obecnym obowiązkom, które powstają na skutek zdarzeń przeszłych, w przypadku których nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub w przypadku których kwoty obowiązku nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie. Zobowiązania warunkowe nie są ujmowane w sprawozdaniu finansowym, ale w odpowiednich przypadkach są ujawnione w notach do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.

Rezerwy na koszty demontażu i usunięcia składników aktywów

Grupa jest zobowiązana, po zakończeniu okresu użytkowania, zdemontować środki trwałe i przeprowadzać rekultywację terenu. Zgodnie z paragrafami 36 i 37 MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” rezerwa jest ujęta w oparciu o najlepszy szacunek kwoty wymaganej do uregulowania zobowiązania. Wysokość rezerwy jest dyskontowana przez zastosowanie stopy dyskonta, która odzwierciedla upływ czasu oraz ryzyko charakterystyczne dla danego składnika zobowiązań. Kwota rezerwy jest okresowo weryfikowana i korygowana w razie konieczności, w korespondencji z aktywem, którego dotyczy.

31.22. Świadczenia pracownicze

Niektórzy pracownicy Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalno-rentowych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po osiągnięciu określonej liczby lat pracy, natomiast odprawy emerytalno-rentowe są wypłacane jednorazowo przy odejściu na emeryturę lub rentę zgodnie z przyjętymi przez Grupę zasadami wynagradzania. Wysokość świadczeń w obu przypadkach zależy od wysokości średniego wynagrodzenia oraz stażu pracy. Nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalno-rentowe nie są wypłacane z określonego funduszu. Ponadto, Grupa jest zobowiązana do zapewnienia pewnych świadczeń po okresie zatrudnienia na rzecz niektórych emerytowanych pracowników.

Koszt świadczeń nabywanych w danym okresie ustalany jest osobno dla każdego programu metodą aktuarialnej wyceny prognozowanych uprawnień jednostkowych. Ta metoda traktuje każdy okres świadczenia pracy jako dający prawo do dodatkowej części świadczenia i wycenia każdą część osobno tworząc ostateczne zobowiązanie, które następnie podlega zdyskontowaniu. Wycena bazuje na założeniach demograficznych dotyczących wieku emerytalnego, przyszłego wzrostu płac, rotacji pracowników oraz na założeniach finansowych dotyczących przyszłych stóp procentowych (w celu ustalenia stopy dyskontowej).

Zyski lub straty z wyceny aktuarialnej świadczeń z tytułu nagród jubileuszowych są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zyski lub straty z wyceny aktuarialnej świadczeń z tytułu odpraw emerytalno-rentowych są ujmowane niezwłocznie w pełnej wysokości w innych całkowitych dochodach. Niezależny aktuariusz co najmniej raz w roku wycenia wartość bieżącą zobowiązań z tytułu powyższych świadczeń. Przekrój demograficzny pracowników oraz wskaźniki ruchów kadrowych wykorzystywane przy wycenie są oparte na danych historycznych.

Świadczenia należne później niż 12 miesięcy od dnia zakończenia okresu sprawozdawczego są dyskontowane przy użyciu stopy dyskontowej określonej na podstawie rentowności polskich obligacji skarbowych.

31.23. Płatności w formie akcji

TP S.A. prowadzi program płatności w formie akcji rozliczany w formie instrumentów kapitałowych, w ramach którego pracownicy świadczyli usługi Spółce oraz jej podmiotom zależnym w zamian za instrumenty kapitałowe TP S.A. Wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznanie instrumentów kapitałowych ujmowana była jako koszt oraz, drugostronnie, jako zwiększenie kapitału, przez okres, w którym spełniane były warunki nabycia (okres nabywania uprawnień).

France Telecom S.A. prowadziła własny program płatności w formie akcji rozliczany w formie instrumentów kapitałowych, w ramach którego pracownicy Grupy świadczyli usługi Spółce oraz jej podmiotom zależnym w zamian za instrumenty kapitałowe France Telecom S.A. Zgodnie z MSSF 2 „Płatności w formie akcji” wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznanie instrumentów kapitałowych France Telecom S.A. była ujmowana w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym jako koszt oraz drugostronnie jako zwiększenie kapitału przez okres, w którym spełniane były warunki nabycia (okres nabywania uprawnień).

Wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników była określana w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych ustalonej w dniu przyznania instrumentów.

Warunki nabycia uprawnień, inne niż warunki rynkowe, zostały uwzględnione poprzez korektę liczby instrumentów kapitałowych wykorzystanych w wycenie całej transakcji tak, aby ostatecznie wartość kosztu świadczonych usług opierała się na liczbie instrumentów kapitałowych, co do których oczekiwano, iż zostaną do nich nabyte uprawnienia.

Opinia niezależnego biegłego rewidenta

Do Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej Telekomunikacji Polskiej S.A.

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego¹ Grupy Kapitałowej Telekomunikacja Polska („Grupa Kapitałowa”), dla której Telekomunikacja Polska S.A. („TP S.A.”, „Spółka”) z siedzibą w Warszawie przy ulicy Twardej 18, jest Jednostką Dominującą, na które składa się skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2012 roku, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku oraz informacje dodatkowe, obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości i inne informacje objaśniające.

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej odpowiedzialny jest Zarząd Jednostki Dominującej.

Zarząd Jednostki Dominującej oraz członkowie jej Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej spełniały wymagania przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”.

Naszym zadaniem było zbadanie i wyrażenie opinii o zgodności skonsolidowanego sprawozdania finansowego z przyjętymi przez Grupę Kapitałową zasadami (polityką) rachunkowości oraz wyrażenie opinii, czy przedstawia ono rzetelnie i jasno, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Grupy Kapitałowej.

Badanie sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- rozdziału 7 ustawy o rachunkowości,
- krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce, oraz
- Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej.

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność pozwalającą na wyrażenie opinii o sprawozdaniu. W szczególności badanie obejmowało sprawdzenie poprawności zastosowanych przez Jednostkę Dominującą oraz jednostki zależne zasad (polityki) rachunkowości i sprawdzenie – w przeważającej mierze w sposób wyrywkowy – podstaw, z których wynikają liczby i informacje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że badanie dostarczyło wystarczającej podstawy do wyrażenia opinii.

Naszym zdaniem zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe we wszystkich istotnych aspektach:

- przedstawia rzetelnie i jasno informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2012 roku, jak też jej wyniku finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2012 roku,
- zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, a w zakresie nieuregulowanym w tych standardach – stosownie do wymogów ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych,
- jest zgodne z wpływającymi na treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego przepisami prawa obowiązującymi Grupę Kapitałową.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej² za rok obrotowy 2012 jest kompletne w rozumieniu art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych, a zawarte w nim informacje, pochodzące ze zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, są z nim zgodne.

Krzysztof Sowada

Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie
nr ewid. 10944

W imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (dawniej: Deloitte Audyt Sp. z o.o.) – podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wpisanego na listę podmiotów uprawnionych prowadzoną przez KRBR pod nr. ewidencyjnym 73:

Gavin Flook – Wiceprezes Zarządu Deloitte Polska Sp. z o.o. – komplementariusza Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (dawniej: Deloitte Audyt Sp. z o.o.)

Warszawa, 11 lutego 2013 roku

¹ jak przedstawiono na stronach 48-99

² jak zawarto w złożonych sprawozdaniach finansowych dla Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie

